

Naročnina znaša mesečno 25.— Din,
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

JUTRO

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica 54. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešer-
nova ulica 4. — Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842; Praha číslo 78.180;
Wien št. 105.241.

Boljševiki pripravljajo revolucijo v Indiji

Komunistična propaganda med indijskimi pariji — Voditelji indijskih nacionalistov zapuščajo Moskvo

Bombay, 3. maja d. Kljub temu, da ni v Indiji izrazito komunistične stranke, je vendar opažati intenzivno delovanje indijskih komunistov, ki so organizirani v posameznih manjših skupinah, ki pa so zastopane v indijskem nacionalnem kongresu.

Ti komunisti imajo s pomočjo pomožne organizacije Kominterne »Lige proti imperijalizmu« slika z odličnimi simpatizirajočimi indijskega nacionalnega kongresa. V posebno ozkih stikih stoji z njimi generalni tajnik nacionalnega kongresa in voditelj republikanske stranke Javahar Lal Mehru, katerega oče nazvan »starejši Nehru« je eden glavnih voditeljev pokreta za neodvisnost Indije. Ta je tudi obiskal Moskvo ob priliki 10-letnice boljševiške revolucije. Vendar pa ne delajo indijski komunisti in nacionalisti tako direktno po navodilih Moskve, kakor pred časom kitalski. Moskovski voditelji so sicer že ponovno poskušali pridobiti radikalnejše voditelje indijskega nacionalnega kongresa za to, da bi se zbrali kot posebna levičarska skupina nacionalnega kongresa. Nato pa ti voditelji niso pristali, ker so ostali zvesti resolucijam, ki so bile sprejete pod vplivom Gandijeve teze o nekrvavi borbi za osvoboditev Indije.

Zaradi tega je posvetilo vodstvo Kominterne posebno pozornost gibanju parijev v njihovi borbi proti izkoriščevanju, tako s strani Angležev, kakor tudi indijskih kapitalistov, ki sicer podpirajo z vsemi silami Gandijev nacionalistični pokret. Po mnenju Kominterne se bo posrečilo s pomočjo parijev zaneti morda še pred izbruhom indijske nacionalistične — proletarske indijske revolucije, ki bo imela ne samo nacionalistično, temveč tudi socialno revolucionarno obsežnost. V smislu tega naziranja je bila sprejeta na 6. svetovnem kongresu tretje internacionale resolucija, ki pravi, da je glavna naloga indijskih komunistov borba proti angleškemu imperijalizmu in pa borba za odstranitev vseh ostankov indijskega fevdalizma ter za

agrarno revolucijo z geslom, da je potreba osnovati v Indiji diktaturo delavstva in poljedelcev v obliki sovjetske republike. S to politiko pa niso zadovoljni oficijelni voditelji indijskih komunistov ter je baš zaradi tega izstopil voditelj indijskih komunistov Monabendrah Rati Roy iz Kominterne, kakor tudi večje število njegovih političnih prijateljev.

Po mnenju poznavalcev indijskih prilik pa bodo ostali vsi napor Kominterne za izvedbo boljševiške revolucije v Indiji brezuspešni.

London, 3. maja. AA. Angleški podkralj v Indiji lord Irwin je izjavil, da namerava naprati Gandiju izvajati politiko čvrste roke.

Položaj v Indiji pred angleško zbornico

London, 3. maja. AA. Snoči je govoril podtajnik za Indijo Earl Russell o položaju v Indiji. Govornik je v svojih izjavah naglasil, da je Gandhi v početku svojega gibanja izjavil, da je njegova agitacija za trževljansko neposlušnost mirnega značaja in da je odločno proti vsakemu nasilju.

Kljub temu je Gandijeva propaganda po velikem delu povzročila zadnje nemire. Gandhi je nato izjavil, da so bili ti nemiri naravna posledica njegove agitacije. Če pa se je to zgodilo, ni ostalo indijski vladi drugega, kakor da je odredila vse potrebno, da se nemiri vdašijo.

Zelo nesrečen slučaj je hotel, da so izbruhnili nemiri v trenutku, ko je hotela angleška vlada, ki odkritosrečno simpatizira z indijskim narodom, sklicati konferenco, na kateri bi Indijci lahko odkrito stopili na dan s svojimi zahtevami.

Russell je dodal: »Menim, da bodo vsi priznali, da je indijski podkralj pokazal skrajno velikodušnost. Kljub vsem dogodkom bo angleška vlada še nadalje ostala naklonjena pravični rešitvi indijskega vprašanja in se ne bo pustila odvrti od svoje namere, da mirnim potom reši indijski problem od onih, ki žele nasprotno.«

Krvavi spopadi v Argentini in Braziliji

Poulična bitka z oboroženimi peki — Junaška borba čete braziljskih upornikov z vladnimi četami

Buenos Aires, 3. maja, d. V mestu San Martin v provinci Buenos Aires je prišlo do ogorčenih cestnih pobojev pri proslavi 1. maja, v katerih sta bili dve osebi ubiti, 15 pa težko ranjenih. Spopad so izzvali člani pekovske strokovne zveze, ki so poskušali onemogočiti cestni promet. Ko je proti tej njihovi nameri nastopil neki policijski stražnik, so tega oboroženi peki napadli ter ga ustrelili. Po tem incidentu je prišlo na mesto spopada večje število policijskih stražnikov, katere pa so demonstrantji sprejeli s salvo streljav iz revolverjev. Pri tem je bil neki stražnik ubit, več pa težko ranjenih. Peke so pričeli graditi barikade po ulicah, ki so jih morali nato zavzeti z orožjem v roki vojniki in policisti, ki so prihiteli na pomoč. 40 pekov je bilo aretiranih,

med njimi tudi vsi povzročitelji tega pokola.

Rio de Janeiro, 3. maja, d. V zvezni državi Parahyba je prišlo do krvavega spopada med četami zveznega vojsništva in skupino upornikov, katere vodi José Hereira. Zvezne čete, ki so bile v veliki premoči, so napadle v bližini mesta Princesa upornike ter jih pričele obstreljevati. Kljub temu, da je bilo upornikov samo 70, so se ti tako junaško branili, da se jim je posrečilo odbiti vse naskoke zveznih čet ter končno še zaneti njihovo skladišče streljiva, pri čemer je bilo 14 zveznih vojakov ubitih. Skupno je padlo nad 50 zveznih vojakov, dočim so utrpeli uporniki, ki so se srečno umaknili iz gube 34 mrtvih. Vlada je odredila večjemu številu čet, naj zasledujejo drzne upornike.

Republikanske demonstracije v Španiji

Velike republikanske manifestacije pri povratku Miguela Unamune — Odločen nastop policije

Madrid, 3. maja d. Ob priliki povratka voditelja španskih republikancev in pesnika dr. Unamuna Miguela je prišlo na madridskih ulicah do burnih izkredov. Izznega voditelja je pričakovala na kolodvoru množica množica, ki ga je oduševljeno pozdravljala. Posebno številno je bila zastopana mladina, ki vidi v Unamunu svoj vzor. Ker so jeli klicati manifestanti tudi proti režimu in kralju, je policija navalila po tri-

kratnem opozilu z golimi sabljami na množico. Borba se je odigrala v bližini Unamune, ki se ni mogel prebiti do avtomobila in je bil zaradi tega zelo vznemirjen. Ko je policija razkazala demonstrante, so se pričeli zbirati v sosednjih ulicah ter so hoteli korakati pred kraljevo palačo. Policija pa je pravočasno doznala za njihovo namero ter preprečila njihov pohod pred dvor.

Odpor proti Hugenbergovi diktaturi

Nemški nacionalni poslanci odrekajo nadaljno podporo dr. Brüningovi vladi — Demokrati vstopijo v opozicijo

Berlin, 3. maja d. Bivši voditelj nemških nacionalcev, grof Westarp, ki se je moral umakniti zaradi intrig Hugenberga z vodstva stranke, je imel zaupni sestanek s svojimi prijatelji iz nemške nacionalne stranke. Na sestanek je bilo dogovorjeno, da se odpošlje predsedniku Hugenbergu pismo, v katerem ugotavlja tle 28 poslanec, da si ne dajo odvzeti svobode glasu pri zborničnih glasovanjih in da se ne čutijo obvezne vzdrževati tozadnje naloge oficijelne vodstva stranke, ki se je odločilo za indirektno podpiranje vlade. Vlada dr. Brüninga zasleduje pozorno razvoj dogodkov v nemško nacionalni stranki, ker je v mnogem odvisen njen obstoj od razpoloženja v vrstah nemških nacionalcev, ki imajo proti nadaljnjemu podpiranju vlade zelo tehtne in resne pomisleke.

Veliko pozornost je vzbudil tudi sklep Nemške demokratske stranke, da bo glas-

vala proti sprejemu prvega obzora za zgraditev nove oklopne križarke »P«, kar bo najbrže povzročilo, da bo moral njen minister dr. Dietrich izstopiti iz Brüningovega kabineta.

Berlin, 3. maja. s. Na današnji seji nemškega državnega zbora, na kateri je bilo zaključeno prvo posvetovanje o proračunu, je izjavil državni finančni minister dr. Moldenhauer, da je vlada sklenila prepustiti določitev prvega gradbenega obzora za novo oklopno križarko »B« plenumu državnega zbora. Potem je že sedaj več kot gotovo, da ta gradbeni obrok ne bo vstavljen v proračun, ker ne bo dobil zaradi odklonitvenega stališča demokratov in centurama potrebne večine.

Povišanje železniških tarif v Nemčiji

Berlin, 3. maja. AA. Upravni odbor nemških železnic je sklenil povežati potniške in tovarne tarife.

SCHOBROVE KONFERENCE

V LONDONU

Avdijenca pri kralju in kraljici — Pomembne Schobrove izjave angleškemu tisku — Kancelarjev odhod iz Londona

London, 3. maja, as. Angleški kralj je sprejel davi v gradu Windsor avstrijskega zveznega kancelarja doktor Schobra ter se z njim razgovarjal dalje časa. Po razgovoru je predstavil avstrijskega državnika tudi kraljici, ki je ostala z dr. Schobrom in avstrijskim poslanikom Frankensteinom v daljšem razgovoru. Prisrčen sprejem je napravil na zveznega kancelaria zelo globok vtis.

Kancelar dr. Schober je imel včeraj z ministrskim predsednikom Macdonaldom in zunanjim ministrom Hendersonom daljše razgovore o notranje-političnem položaju Avstrije ter ga obvestil o namerah, ki jih ima avstrijska vlada za popolno notranje pomirjenje in sanacijo avstrijskega gospodarstva.

Vsi angleški listi obširno komentirajo izjavo kancelarja dr. Schobra, ki jo je podal angleškemu tisku in v kateri je opozoril na staro tradicionalno prijateljstvo med Vel. Britanijo in Avstrijo, ki bo po tem posetu še bolj okrepjena. S pomočjo, ki jo je nudila Anglija Avstriji v Haagu, se je posrečilo tej pridobiti zopet finančno neodvisnost ter postati neodvisna država. O zunanjih politiki Avstrije je naglasil kancelar, da bo sledila starim smernicam, da pa jo bo vlada skušala čim bolj spraviti v sklad z gospodarskimi interesi. S sklenitvijo prijateljske pogodbe z Italijo so bili odstranjeni glavni vzroki za latentne spore in nesporazume med Dunajem in Rimom. To rimsko potovanje se je v evropskem tisku

obširno komentiralo, vendar pa je avstrijska vlada prepričana, da je današnji evropski položaj tak, da si ne morejo države privoščiti luksusa političnih zvez in protizvez. Pač pa je potrebno, da store vse države kar največ za to, da bi se posrečilo skupno gospodarsko sodelovanje vseh evropskih držav.

Popoldne ob 14. je dr. Schober odpotoval na Dunaj. Ob slovesu so se zbrali na kolodvoru zunanji minister Henderson, dalje kot zastopnik ministrskega predsednika Macdonalda njegov kabinetni šef Monck, stalni državni podtajnik zunanjega ministrstva Robert Vansittart in avstrijski poslanik Frankenstein s celokupnim osebjem avstrijskega poslanstva.

Osmi dan beograjskega procesa

Zasliševanje nadaljnjih obtožencev — Vsi vztrajajo pri zanikanju svojih prejšnjih izpovedi in priznavajo le namen demonstracij

Beograd, 3. maja p. Današnja razprava proti zagrebškimi teroristom je potekla do kak monotonno in ni prinesla nikakih novih momentov. Na zatočni klopi sede Bernardić, Hadžija, Franekić, Kremzir, Mateković, Paver in Ban, ki so bili doslej zaslišani in tekom današnje razprave ponovno konfrontirani. Vsi se poslužujejo taktike, označene v pismu, ki so ga našli v zaporu pri Hadžiji: zanikajo vsako krivdo, oporekajo vse svoje prejšnje izjave in priznanja ter priznavajo samo to, česar spričo nepobitnih dokazov ne morejo tajiti. Dočim so v preiskavi drug drugega obremenjevali in se medsebojno izdajali, se skušajo sedaj razbremeniti in prikazati vse atentate kot nedolžno demonstracijo, ki ni imela nikakega drugega namena kakor da duška njihovega razpoloženju. Večinoma se nočejo sedaj med seboj niti poznati, svoje sestanke pa slikajo kot slučajne prijateljske sestanke po gostilnah in kavarnah. Političnega ozadja, ki je tvorilo v začetku procesa prav za prav glavno jedro, se sedaj vsi obtoženci skrbno izogibajo in razen Bernardića in Hadžije vsi zatirajo, da se za politiko sploh niso nikdar brigali. Zanimanje, ki je vladalo sprva za proces v vsej javnosti, se je zaradi tega že znatno polezlo in tudi listi ne prinašajo več tako obširnih poročil kakor v začetku. — Na današnji razpravi se je

Štrtak: Nisem mogel biti, ker take organizacije sploh ni bilo.

Predsednik: Koga poznate izmed obtožencev?

Štrtak: Bernardića, Franekića in Paverja poznam kot bivše člane HSS.

Predsednik: Povejte, kaj veste o celi stvari.

Štrtak: Če je kaj bilo in kaj je bilo, tega sploh ne vem. Meni je znano samo to, da je nekdo prišel k meni Hadžiji in me prosil, naj mu nabavim eksploziv, ki da jih bo potreboval za demonstracije 1. decembra in za demonstracije odhoda poklonitvenih deputacij.

Predsednik: In vi ste mu eksploziva nabavili?

Štrtak: Da. Dobil sem jih v kamenolomu »Kilov«.

Predsednik: Komu ste jih izročili?

Štrtak: Franekiću. Nisem se dalje brigal, kaj bo s tem delal. Vem le toliko, da so hoteli demonstrirati ob odhodu poklonitvenih deputacij.

Predsednik: A za 1. december?

Štrtak: Takrat so izdelali neke pločevinaste škatle, da bi ljudi malo preplašili.

Predsednik: Kaj pa ste nameravali napraviti ob odhodu poklonitvenih deputacij?

Štrtak: Hoteli so postaviti tako škatlo, da bi eksplozirala, da bi na ta način odvrgli ljudi od udeležbe. Za ljudi pa ni bilo nobene nevarnosti.

Predsednik: Ali so vam tako opisali celo stvar?

Štrtak: Da, tako so govorili.

Predsednik: No, kaj pa mislite vi, ali je bila nevarnost in ali bi tista škatla lahko napravila kako škodo ali povzročila nesrečo?

Štrtak: Jaz se na take stvari dobro razumem in mislim, da se ne bi moglo nič zgoditi. Bil sem 1. 1923. komita in sem imel opravka z bombami in drugimi takimi zadevami zato vem, da to vse skupaj ni bilo nič. V škatli je bil navaden črn smodnik, ne pa kako močnejše eksplozivno. Titant pa so prinešali samo zato, da bi bila detonacija malo večja.

Predsednik: Kdaj bi moralo priti do eksplozije?

Štrtak: Pred odhodom vlaka s poklonitvenimi deputacij.

Predsednik: Ali mislite, da bi bili potniki slišali detonacijo?

Štrtak: Teza ne vem.

Predsednik: Koliko ste plačali za smodnik in titanit?

Štrtak: Za poldrugi kilogram črnega smodnika sem dal 150 Din, za kilogram titanita pa 220 Din.

Predsednik: Kdo vam je dal denar?

Štrtak: Prpič.

Predsednik: Ali ste ga vprašali, odkod ga ima?

Štrtak: Kaj bom izpraševal; dal mi ga je, pa je.

Sodnik dr. Košćec: Komu pa ste vi dali svoj revolver?

Štrtak: Dal sem ga Paverju.

Dr. Košćec: Kdaj?

Štrtak: Mislim, da je bilo tako prve dni oktobra.

Dr. Košćec: Ali ste mu dali tudi municijo?

Štrtak: Menda tri naboj.

Košćec (Paverju): No, Paver, ali je res?

Paver: Res, res, toda bilo je 7 do 8 nabojev.

Dr. Košćec (Paverju): Zakaj ste vzeli revolver?

Paver: Potreboval sem ga, ker sem hodil zvečer inkasirati denar.

Predsednik je nato začel zasliševati Štrtaka o revolverju, ki jih je nabavil skupno z Bernardićem ter razdelil med člane organizacije. Štrtak to oporeka. Pravi, da je imel samo en revolver, ki ga je dal pozneje Paverju. Tega pa ni nabavil sedaj, marveč ga ima že osem let.

Predsednik: Če ste ga imeli že tako dolgo, zakaj ste ga potem dali Paverju?

Štrtak: Mislim sem, da mi ga bo vrnil, pa sem se prevaril, ker ste nas prej zaprli.

Po četrtturnem odmoru je predsednik ugovarjal, da je Štrtak v preiskavi priznal, da je vedel za vse podrobnosti, ter je izpovedal, da ga je Bernardić obvestil celo o begu Kofučiča in Krnjevića v inozemstvo. Štrtak to oporeka in zanika tudi svoje prejšnje izpovedi, da ga je Bernardić nagovarjal, naj ubije generala Belimarkovića in Tonica.

Sodnik dr. Kavčič: Ali so imeli naboji za revolver običajne kroglice ali dum — dum?

Štrtak: Kak dum — dum? Cisto navadne kroglice!

Sledilo je čitanje zapisnikov o Štrtakovem zaslišanju pred preiskovalnim sodnikom, kjer je bremenil Štefana. Dames izjavlja, da so vse te obdolžitve neresnične. Obremenil je njega, ker je mislil, da mu ne more itak nič škoditi. V preiskavi je tudi izpovedal, da ga je Hadžija opoeval, ker ni pravočasno nabavil eksplozivov.

Dr. Janković: Bernardić je bil pri vas na stanovanju?

Štrtak: Bil, bil.

Dr. Janković: Ali vam je bilo znano, da ga je zasledovala policija?

Štrtak: Seveda sem vedel, saj mi je sam povedal.

Sodnik dr. Kavčič (pokaže Štrtaku velik lovski nož): Kdo vam je dal ta nož?

Štrtak: Dobil sem ga od Paverja.

Bernardiću je bilo delno priznanje Štrtaka očividno zelo neprijetno, zaradi česar mu je ponovno segal v besedo. Zaradi tega ga je predsednik pozval k redu in mu zagrozil, da ga bo pustil odstraniti iz dvorane, če se bo še enkrat vmešaval v zasliševanje drugih.

Predsednik: Kako dolgo je stanoval Bernardić pri vas?

Štrtak: Kak mesec, morda še delj.

Predsednik: Pa vam je kaj plačal?

Štrtak: Nič.

Predsednik: Torej ste ga skrivali kot svojega prijatelja?

Štrtak: Tako nekako.

S tem je bila današnja razprava zaključena. Nadaljevala se bo v ponedeljek. Zaslišani bodo Velimir Mocnjaj, Gjuro Veselić in Albin Gasparac.

Ureditev avtobusnega prometa

Beograd, 3. maja. AA. Včeraj je bilo zaključeno delo interministerijalne konference zastopnikov ministrstva zunanjih zadev, notranjih poslov, prometa, gradb, vojske in mornarice, pravde, socialne politike in narodnega zdravja, financ ter trgovine in industrije. Na konferenci so razpravljali o ureditvi avtobusnega prometa, o čemer smo že obširneje poročali. Na podlagi poročil posameznih ministrstev je bilo sklenjeno, da bo izdan pravilnik na podlagi veljavnega obrtnega zakona in zakona o obratih, ki naj uredi celokupni osebni in tovarni avtobusni promet. Tekom razprave je bila ugotovljena potreba, da se zgrade nove in rekonstruirajo stare ceste, ki bodo odgovarjale potrebam modernega prometa. Glede obstoječih avtobusnih zvez je bilo ugotovljeno, da je treba sedanje zveze spraviti v sklad s potrebami tujskega prometa.

Mednarodni učiteljski kongres v Pragi

Beograd, 3. aprila. p. Davi se je vrnila iz Prage delegacija jugoslovanskih učiteljev, ki se je pod vodstvom predsednika UJU Vlade Petrovića udeležila mednarodnega učiteljskega kongresa v Pragi. V razgovoru z novinarji je z. Petrović na kratko orisal rezultat kongresa, na katerem je tudi jugoslovanska delegacija zelo uspešno sodelovala. Mednarodno učiteljsko združenje šteje okrog 600 tisoč članov. Kongres se je vršil v dneh od 22. do 30. aprila v Pragi. Zastopanih je bilo 15 evropskih držav z nad 100 delegati. Praki učitelji so priredili inozemskim delegatom lep sprejem. Sprejeti so bili tudi v avdijenci pri predsedniku Masaryku. Kongres je otvoril predsednik češkoslovaškega učiteljskega združenja, narodni poslanec Vojtěch Beneš. Pozdravila sta udeležence tudi prosvetni minister in praški župan. Kongres je razpravljal o raznih sodobnih problemih na šolskem polju in je izdelal smernice za reformo šolskega pouka v tem smislu, da se mora v večji meri upoštevati psihološki moment pouka. Prihodni kongres se bo vršil v Stockholmu.

českoslovaški stroj jevodje v Beogradu

Jugoslovenski tovariši so jim priredili izredno svečan sprejem — Danes ostanejo še v Beogradu, jutri pa odpotujejo v Sarajevo

Beograd, 3. maja. p. Davi so prispeli s svojim posebnim vlakom v Beograd českoslovaški strojevodje, ki so napravili ekskurzijo po naši državi. V Beogradu jim je bil prirejen svečan sprejem. Na kolodvoru je bil postavljen velik slavolok, okrašen z našimi in českoslovaškimi državnimi zastavami, ves kolodvor pa je bil v zelenju in zastavicah. Kljub razmeroma neugodnemu času, — vlak je prispel v Beograd ob 7.56 — se je zbralo na kolodvoru poleg jugoslovenskih strojevodij, železniških uradnikov in nameščenec, zastopnikov prometnega ministristva in českoslovaškega poslanstva veliko število občinstva, ki je goste navdušeno pozdravljalo. Ob prihodu vlaka je zasvirala vojaška godba českoslovaško in jugoslovensko državno himno, nakar je goste pozdravil v imenu Udruga jugoslovenskih strojevodij njegov predsednik g. Sima Stanković. V imenu českoslovaškega poslanstva je pozdravil svoje rojake odpravnik poslov dr. Vokač, ki je v svojem nagovoru naglašal, da bodo českoslovaški rojaki počutili v Ju-

goslaviji kakor doma. Za jugoslovensko-českoslovaško ligo je pozdravil goste njen talnik dr. Milan Glavinč. Za lep sprejem in pozdrave se je zahvalil predsednik federacije českoslovaških strojevodij g. Fran Stuchly, ki je naglašal, da so bili presenečeni nad gostoljubnostjo Jugoslovenov, ki so jih pozdravili že na meji in jim pričelali povsod, koder so doslej potovali, nepričakovano lepe sprejeme. V restavraciji je bil nato gostom serviran zajutrek, nakar so se s svojim vlakom odpeljali na Topčider, kjer so ostali do poldneva. Opoldne jim je bilo prirejeno kosilo v topčiderski restavraciji, nato pa so se v spremstvu domačinov vrnili v mesto in si tekotom popoldneva ogledali zanimivosti Beograda. Jugoslovenski strojevodje jim prirede zvečer banket pri »Srpskem krallu«. Jutri bodo ostali še v Beogradu, da si ogledajo še razne prometne naprave ter da položijo venec na grob Neznanega junaka, nato pa bodo odpotovali v Sarajevo in dalje po določenem programu.

Francoske svečanosti v Zagrebu

Visoko francosko odlikovanje župana Srkulja — Obiski poslanika Darda — Svečanost na univerzi

Zagreb, 3. maja. n. Francoski poslanik g. Dard je danes posetil v Zagrebu francoskega generalnega konzula. Ob tej priliki se je vršil cericle, na katerem je bila zbrana vsa francoska kolonija v Zagrebu. Nato je g. Dard posetil bana savske banovine dr. Šilovića ter mu izročil ob tej priliki red oficirske legije časti, s katerim je bana odlikoval predsednik francoske republike. Zatem je posetil g. Dard še nadškofa dr. Bauerja, armijskega komandanta generala Matića in mestnega načelnika dr. Srkulja, kateremu je izročil komanderski križ častne legije.

Ob 12. je prišel francoski poslanik v spremstvu konzula in rektorja dr. Beibrika na zagreško univerzo. Tu so bili že zbrani profesorji in v velikem številu akademski omladina. Poslanika je pozdravil

rektor dr. Belobrk, poudarjajoč tesne stike Jugoslavije s plemenito Francijo. Govoril je še zastopnik študentov, nakar je povzel besedo minister Dard ter poudarjal v svojem odgovoru avaležnost Francije za lepo uspele francoske dneve, ki so bili prirejeni v Jugoslaviji v korist francoskim poplavljenjem Omenjal je tudi pomen Napoleoneve Ilirije ter ugotovil, da je Francijom dobro znano kako so hrvaški učenci vedno spoštovali in gojili francosko kulturo.

Po tej svečanosti na univerzi je šel g. Dard v jugoslovensko akademijo znanosti in umetnosti, kjer ga je pozdravil predsednik akademije prof. Manolić. Francoski poslanik se je toplo zahvalil za sprejem in pozdrave. V hotelu »Esplanade« se je vršil nato intimen obed.

Angleški kralj pride na Bled?

Dunaj, 3. maja. d. Povodom bivanja lorda Dawsona, osebnega zdravnika angleškega kralja, v Jugoslaviji beleži današnja »N. Fr. Presse« vesti, da bo angleški kralj Jurij poleti posetil Jugoslavijo in ostal par tednov na Bledu kot gost jugoslovenske kraljevske rodbine. List pristavlja, da te vesti še niso potrjene.

Nastopna avdijenca egiptskega poslanika

Beograd, 3. maja. p. Danes je bil sprejet na Dedinju v nastopni avdijenci pri Nj. Vel. kralju novoimenovani egiptski poslanik na našem dvoru g. Sidarus beg, ki je pri tej priliki izročil Nj. Vel. kralju svoja akreditivna pisma. Avdijenca je trajala nad pol ure. Po avdijenci je egiptski poslanik sprejel novinarje ter jim dal daljšo izjavo, v kateri izraža svoje zadovoljstvo, da mu je bila poverjena čast zastopati svojo državo v Jugoslaviji. O priliki svoje avdijence je sporočil Nj. Vel. kralju pozdrave egiptskega kralja Fuada, ki je osebnost znan z našim vladarjem. Nadalje govori v svoji izjavi o potrebi poglobitve medsebojnih odnosov.

Trgovinska pogajanja z Avstrijo

Beograd, 3. maja. p. V svrhu nadaljevanja in zaključka te svetovne započeti pogajanja za dopolnitev trgovinske pogodbe z Avstrijo, so večerj odpotovali na Dunaj zastopniki naše države, Delegacija sestavljena g. Milan Todorović, dr. Veljko Stojković, dr. Milan Lazarević in dr. Radomir Bujdić. V poučenih krogih zatrdjujejo, da bodo pogajanja v kratkem uspešno zaključena.

Mednarodna razstava gasilskih potrebščin

Beograd, 3. maja. AA. Ministrstvo za trgovino in industrijo je objavilo vse zbornice in druge gospodarske organizacije, da bo v Rotterdamu od 25. julija do 10. avgusta mednarodna razstava gasilskih potrebščin, strojev in predmetov, ki spadajo v to stroko. Razstavi načeljuje predsednik nizozemske vlade, ki je pozval vse producente gasilskih potrebščin in priprav v Jugoslaviji, naj razstavijo svoje proizvode na tej mednarodni razstavi.

Poset bivših českoslovaških mornarjev v Dalmaciji

Split, 3. maja. n. »Jadranska Straža« je prečela danes iz Prage obvestilo, da bo potovalo 8. maja skozi Split okrog 30 bivših českoslovaških revolucionarnih mornarjev, ki gredo v Bosko, da posetijo tamkajšnje grobove naših in českoslovaških mornarjev, ki so plačali svojo revolucionarnost ob koncu Avstrije s svojim življenjem. Českoslovaškim delegatom pripravljajo Split svečan sprejem.

Odvetnič

dr. Josip Jaške
naznanja, da je otvoril
odvetniško pisarno v
Ljubljani in jo pridružil
pisarni dr. Danila Ma-
jarona. Miklošičeva 18.

Jugoslovenski uspeh v borbi za Davisov pokal

Naši teniški igralci so letos prvič zmagali v I. kolu velikih svetovnih teniških tekem

Beograd, 3. maja. č. Tekmovanje v tenisu, ki se vrši od večerj v Beogradu med Švedsko in Jugoslavijo, spremlja občinstvo z vedno večjim zanimanjem in izredno napetostjo. Po večerj zmagi Friedricha nad Rambergom v razmerju 3 : 2 in po prekinitvi igre Schäffer : Sederstrom pri stanju 2 : 1 je bil interes publike danes razumljivo še večji. Navdušenje odličnega občinstva je doseglo vrhunec, ko so danes naši igralci izvajali od petih možnih točk tretjo točko in si tako zagotovili končno veljavno zmago nad švedskimi reprezentanti. To je prvič, da bo Jugoslavija igrala tudi v drugem kolu za Davisov pokal.

V nadaljevanju večerj prekinjene igre Schäffer : Sederstrom je danes popoldne ostal Schäffer zmagovalec s 6 : 0 ter zvišal skupni rezultat na 2 : 0. Po odmoru se je igrala double partija Ramberg-Sederstrom proti Radović-Schäffer. Oba naša igralca sta bila mnogo boljše od nasprotnikov. V razmerju 6 : 3, 6 : 1, 5 : 7, 6 : 2 sta priborila za Jugoslavijo odločilno tretjo točko.

V drugem kolu bodo naši igralci igrali proti zmagovalcu iz srečanja Španija : Belgija. To tekmovalje se bo najbrže vršilo v Zagrebu.

Kapetan švedske reprezentance g. Osborn

je po današnjih tekmah izjavil, da je zmaga Jugoslavije zaslužena. Schäffer je najboljši jugoslovenski igralec. On igra najlepše in ima pred seboj še lepo teniško bodočnost. Postal bo gotovo odlični mednarodni igralec. Radović je boljši tehnik nego Friedrich. Zadnji igra sigurneje in ima večjo rutino. Ko smo videli vaše igrače, je končal g. Osborn, smo takoj vedeli, da bomo premagani. Našim je manjkala rutina.

Japonska zmagala nad Madžarsko

Budimpešta, 3. maja. g. Danes se je vršila double igra v boju za Davisov pokal med Japonsko in Madžarsko. Japonski par Harada-Abe je zmagal nad madžarskim parom Kehring-Aschler 6 : 2, 6 : 2, 4 : 6, 6 : 3. S to zmago vodi Japonska s 3 : 0 in jo je smatrati kot gotovega zmagovalca. Obe ostali igri bosta odigrani tekotom jutrišnjega dneva.

Poljska : Rumunija 1:1

Varšava, 3. maja. AA. »Pat« poroča: Prvi dan mednarodnih tekem za Davisov pokal med Poljsko in Rumunijo je končal neodločno 1:1. V prvem singlu je potokel Rumun Mishu Poljaka Maks Stolarova s 6:3, 4:6, 6:4, 6:1. V drugem singlu je Poljak Blaženski premagal Rumuna Puljeta s 6:3, 7:5 in 6:4.

Proklamacija predstavnikov jugoslovenskega nogometa

Skupna konferenca zastopnikov vseh podsavezov s predstavniki JNS — Odhod ljubljanskih sportnikov v Beograd

Beograd, 3. maja. p. Povodom velikih sportnih manifestacij, ki se vrše danes in jutri v Beogradu, so imeli predstavniki jugoslovenskega nogometnega saveza konferenco z zastopniki vseh nogometnih podsavezov. Ljubljanski nogometni podsavez je zastopal na konferenci g. Miloš Rybář. Na konferenci je bila soglasno sprejeta naslednja resolucija:

Podpisani predstavniki jugoslovenskega nogometnega sporta na prvem mestu z radostjo in zadovoljstvom ugotavljajo, da vlada v vseh vprašanih, ki so se razpravljal na tej konferenci, bratsko soglasje. Ta konferenca se je vršila na dan 2. maja, ko so imeli podpisani predstavniki jugoslovenskega nogometnega sporta čast biti sprejeti v avdijenci pri Nj. Vel. kralju Aleksandru I., visokem pokrovitelju jugoslovenskega nogometnega sporta ter je prva skupna konferenca, na kateri so se sestali vsi predsedniki podsavezov JNS s predstavniki JNS. Zeleč, da ta enotni sestanek predstavnika našega nogometnega sporta dobi tudi vidno obeležje, sporočajo podpisani vsem članom JNS:

Sportniki, organizirani v JNS, imajo pred seboj veliko nalogo, da z vsemi svojimi močmi sodelujejo pri fizični vzgoji naše mladine v duhu našega integrirnega edinstva, za katero so se sportniki, organizirani v JNS, od prvega dne z navdušenjem in ljubeznijo borili. Da bi dosegli ta cilj in da bi se razni cilji sporta ostvarili, obstoja samo ena pot, to je, da v naših vrstah borcev za zmago sportne ideje vlada širok vse naše velike in divne domovine samo bratska ljubezen in sloga in da nas mora v vseh akcijah voditi izključno samo vzvišena naloga sporta in interesi sporta. Ugotavljajoč, da je jugoslovenski nogometni sport zadnje mesece prebrodil nepotrebno krizo, zahvaljujoč dobri volji, sportni zavesti in odločnosti ogromne večine članov JNS in preprečil tudi težke posledice te krize, sporočajo podpisani predstavniki jugoslovenskega nogometnega sporta s te svoje skupščine, da se izročajo nezaklenjeni dogodki z zadnje skupščine JNS pozabljeni. Dolžnost vseh članov JNS je, da se zberejo okrog svojega najvišjega foruma v Beogradu, da bi se moglo ustvariti velike naloge tako, kakor to narekuje interes našega nogometnega sporta.

Dan, ko so imeli predstavniki jugoslovenskega nogometnega sporta čast, da izrazijo svojem visokemu pokrovitelju, Nj. Vel. kralju Aleksandru I. v imenu vsega članstva JNS svojo globoko vdanost in zvestobo, da se mu zahvalijo za njegovo visoko pozornost in da mu sporoče svoje prošnje in potrebe, ki jih je blagovolilo Nj. Vel. kralj blagohotno sprejeti, ta dan naj bo v analizi jugoslovenskega nogometnega sporta obeležjen kot dan, ko je prenehalo vsako nesoglasje in ko je napočila v našem nogometnem sportu nova doba, v kateri naj naše sportne ideje končno zmagajo za dobro in srečo našega naroda in naše domovine.

Konferenca sportnikov s člani vlade

Beograd, 3. maja. č. Zastopniki Saveza sportnih savezov so danes popoldne posetili vrhovne državne funkcije ter jim razložili svoje želje. Predsednik ministrskega sveta general Peter Živković je sprejel deputacijo ob 10. dopoldne ter se z njo navdaje ljubeznivo razgovarjal in ji obljubil najenergičnejšo pomoč pri pospeševanju koristnega dela Saveza sportnih savezov. Nato so bili sportniki sprejeti pri ministru prosvete g. Boži Maksimoviću, s katerim so razpravljali o sodelovanju sporta in šole. Za tem jih je sprejel minister prometa inž. Radivjević, ki jim je obljubil, da bo dajal vozne ugodnosti sportnikom preko Saveza sportnih savezov. Sledil je sprejem zastopnikov jugoslovenskega spor-

ta pri pomočniku ministra notranjih poslov dr. Mirji Peroviću, ki je znan aktiven sportnik in prijatelj sportnih pokretov. Jutri bo delegacija obiskala tudi ministra socialne politike in narodnega zdravlja g. dr. Mate Drinkovića, v katerega resor spada telesna vzgoja in sport.

Slovenski sportniki na potu v Beograd

Ljubljana, 3. maja. S posčnim vlakom ob 20.10 se je nocoj odpeljal v Beograd nad 600 ljubljanskih sportnikov, ki se bodo jutri udeležili sportnih manifestacij Nj. Vel. kralju Aleksandru. Vlak, ki je bil sestavljen iz udobnih vagonov, je bil zelo dobro zaseden. V Zidanem mostu so se pridružili ljubljancem sportniki iz Maribora in Celja. Razpoloženje navdušene mladine je bilo izborna.

Naši tekači in nekateri funkcionarji so odpotovali v Beograd že v petek zvečer. Za našo reprezentančno stafeto, ki velja pri teku Avala-Dvor za futorita, vlada v Beogradu veliko zanimanje. Poleg reprezentančne stafete bosta startali pri teku še po ena stafeta Ilirije in Primorja, tako da bo naša lahka atletika najmočnejše zastopniki pri poklonitveni stafeti.

Zagrebski sportniki v Beogradu

Beograd, 3. maja. č. Iz Zagreba je dopotovala danes druga skupina sportnikov k manifestacijam Nj. Vel. kralju. V tej drugi skupini so težki atleti, lahkoatleti ter sabljači. Sportniki so bili v Beogradu svečano sprejeti in so priridili zlasti živahne ovacije polkovniku Stevanu Kneževiću, ki je organiziral bivanje sportnikov v Beogradu.

Sobotni nogomet

Dunaj, 3. maja. g. Današnji izid prvenstvenih tekem I. profesionalne lige so utrdili vodilno pozicijo Admir, ki je sedaj na prvem mestu in vodi z 1 točko pred Rapidom. Sportklub je doživel nepričakovan poraz proti Nicholsonu. Podrobní rezultati so bili naslednji: Admira : Austria 4:1 (0:0); WAC : Hertha 3:2 (2:1); Nicholson : Sportklub 2:1 (2:0).

Budimpešta, 3. maja. g. Newzeti : Pecuh 4:0 (1:0).

Službene objave

Sevniška hazenska družina SK Sava po snoči dospelí brzojavki ne more odpotovati, tako da se današnja hazenska tekma z mladino SK Ilirije ne bo vršila.

Železničarji svojemu direktorju

Železničarska godba »Sloga« je sinoči pridelala pred železniško stanovanjsko hišo na Resjevi cesti podoknico železniškemu direktorju dr. Jakobu Borku, ki obhaja danes svoj god. Podoknica je privabila ogromno število občinstva, ki je z zanimanjem in veseljem poslušala izborna odsvirane komade.

Obvestilo.

Vljudno sporočamo vsem p. n. interesentom, da se je

**podružnica
„Radio Ljubljana“
v Mariboru
preselila**

Iz Gosposke ulice št. 27 na

Aleksandrovo c. 44

**Sporočamo ob enem,
da sta se zadrugi „Ra-
dio Maribor“ in podruž-
nica „Radio Ljubljana“
združili v enotno pod-
jetje, ki ima svoj novi
lokal v Mariboru, Alek-
sandrova cesta 44.**

Vljudno prosimo vse cenj. interese, da se odslej obračajo v vseh zadevah na naše novo podjetje v Aleksandrovi cesti 44.

**RADIO MARIBOR
RADIO LJUBLJANA**

Delno znižanje občinske trošarine v Ljubljani

Nova ljubljanska občinska trošarina je, kakor znano, izvala, odkar se pobira, med prebivalstvom precej nevolje in neprilike. Posebno trgovci, ki prodajajo svoje blago v večji meri okolišanskemu prebivalstvu, ki prihaja v mesto nakupovat, vidijo v pobiranju trošarine na predmete, ki jih prodajajo konsumentom izven mesta, poslabšanje njihove konkurenčne zmoglosti napram trgovcem izven trošarinske meje. Njihove pritožbe se naslanjajo na določbo novelirane trošarinskega zakona (čl. 79.), po kateri smejo občine pobirati občinsko trošarino samo na predmete, potrošene na ozemlju občine. Ravnateljstvo mestnega dohodarstven, urada je samo uvidelo, da morejo previse trošarine kvarno vplivati na razvoj trgovine in prometa v mestu in je že naročilo vsem linjskim uradom, da do definitivne ureditve, ki se bo izvedla, čim bo viden finančni efekt nove tarife, pobirajo večje število trošarin v zaizani izmeri.

Med drugim se zniža trošarina na izdelke iz medenine, bakra, jekla, cinka itd. od 0.50 na 0.25 par pri kg; na britvice od 2 na 1 Din pri ducatu; na izdelke iz aluminija od 3 na 2 Din pri kg; na emailirano in pocinkano posodo od 10 na 8 par pri kg; na električni material od 1 na 0.40 Din; na električna svetila, stikala itd. od 2 na 0.40 Din; na električne motorje od 0.50 na 0.40 Din pri kg; na trake za pisalne stroje od 2 na 1 Din pri komadu; na gumaste pete in podplate od 3 na 0.25 Din pri kg (nova postavka); na galoše od 3 Din pri paru na 3 Din pri kg; na navadni pisalni in risalni papir, ki se trošarini sedaj kakor tiskarski in zavojni papir z 0.03 Din pri kg; na blago iz linojele od 0.60 na 0.25 Din (se prenese v postavko 55 b); na pliš in navadno perilo, ki se trošarini sedaj po 0.25 Din pri kg (po post. 55 b) namesto 3 Din; na koži in parklje od 3 na 1 paro pri kg; na tinte, tuše, svinčnike, ravnila od 0.60 na 0.25 Din (se prenese v znižano postavko 80); na gume iz pločevine, lesa in porcelana od 5 na 0.25 Din, na šelarsko blago od 0.50 na 0.25 Din, na toaletne zobne krtačke, paste in praške za zobe od 5 Din na 0.25 Din (se prenese v postavko 80); na umetna gnojila od 0.02 na 0.01 Din pri kg; na suho robo, šake, sitarsko in pleteno blago od 0.50 na 0.25 Din pri kg; na gradbeni material od 1 na 0.60 Din pri 100 kg; na vrvarske izdelke od 0.50 na 0.25 Din pri kg; na galanterijske izdelke od 1 — 0.25 Din ter na steklenice »Termos« od 5 na 3 Din pri kg.

Beračica — milijonarka

Valencia, 3. maja. g. V stanovanju neke umrle beračice so našli denar in vrednostne papirje v vrednosti 2 milijonov peset.

**Kupite si
novo kolo
sedaj po reklamne
nizkih cenah**

6383

samo pri

**„Tehnik“
Josip Banjai
Ljubljana, Miklošičeva c. 20,
Palača Okrožnege urada.**

**Prodaja tudi
na dolgoročne obroke!**

Naši kraji in ljudje

Andrej Krajec †

Liubljana, 3. maja. V početku malega travna 1902 sem imel pred seboj v Kandiji št. 31. troperesno detelico, tri kraje najožje rojake: trgovca France, moj ujec in stanodajalec — na smrtni postelji: tiskar Ivan, po svojem očetu s Hriba v Loškem potoku, in naš slovniki, ta čas kaplan v Smihelu. Posled se nisva več videla do lani, ko sem orlel iz tiskari za solanini Potočani ter župnika v Bohinjski Bistrici pismeno vprašal, je li naša gore list. Po daljšem času sem ga obiskal v Leonišču, kjer se je zdravil. Na novem posetu sem zvedel, da je po domače Urbanovkin s Hriba, da se je s starši zgodaj preselil na Kečevsko, kjer je do vršil nižjo gimnazijo, višjo pa v Novem mestu. Tu je 1890 z odliko maturiral. Knez Aueršperg, pri katerem je bil za domačega učitelja in njegov privrženec (Chladek, Oberfell, Knapp) so mu hoteli pomagati do medicinskega študija s Stampflov ustanovo 400 gl., a s pogojem, da se pismeno prizna za Nemca. Odrnil je: »Ich bin und bleibe Slovene.« Ker ni bilo sredstev, se je vpisal v bogoslovnico. Zaradi svoje narodnosti je mnogo trpel za analgetnega župnika, ki je ob volitvah in tudi drugače pritiskal nani, je odločno izjavil: »Ekscelexenca, Slovenec sem bil. Slovenec ostanem do smrti.« Hotel uvesti v beloeški cerkvi za delavce slovensko službo, kakršna je bila vsako drugo nedeljo do l. 1889. Je dregnil v sršenovo gnezdo. Celo pred škofskim ordinariatom se je moral zagovarjati zaradi tega predloga. »Vsi taletini so me na cedilu pustili.« je potožil ognjevit mož, tikaie poslovno pismo v svoji celici. Ker ni mogel doseči, da bi se nastavl slovenski učitelj, je vzel kočevskega krščanskega socialca, sicer bi se bil moral zadovoljiti še s hušim, s koroskim protestantom. Krajčeva mati, Ložanova iz Malega loga v Loškem potoku, se v 34 letih med tuierodci ni navadila niti besede po nemško, je pogosto prosila sina: »Lajpu miie daite, dai me no od teh Kočevjarjev vstrani!«

Kraicu, ki je imel zmožnost in veselje za vseučiljskega profesorja, so odobrili razpravo »Babilonska kronologija glede na biblijsko kronologijo«, koristno tudi za posvetno znanost, a ne vem več, zakaj ni doktoriral. Prijatelji so ga nagovarjali, naj piše poljudno astronomijo za Mohorjevo družbo. Vendar pri nem prevladuje čista vedoželjnost. Po cele noči je preždel pred svojim daljnogledom (največjim v Jugoslaviji, l. 1919, je bil cenjen na 250.000 Din) ter je opazil n. pr. na Saturnu stvari, o katerih se mihiče ni pisal. Danes mu je žal, ker je sam zase užival in premalo poročal o svojih izsledkih v nemške in francoske obzornike, n. pr. Bulletin astronomique de France. Pod izmišljenim imenom je priobčeval članke v Reichspost, pisal za Dom in Svet itd.

Njegova vedečnost pa ni segala samo v zvezdoslovje in višjo matematiko, marveč tudi v jezikoslovje. Učil se je razen obveznih šolskih predmetov domala vseh slovenskih in romanskih jezikov, angleščine, madžarščine, ter obšel večino Evrope. Da si je mogel nabaviti čim več priročnikov in instrumentov, je bil 20 let popoln abstinent. Včas je odkolesaril v Beljak plačat obrok in si pritrjal kosilo. »Glad je minil, knjiga pa mi je le ostala!« Je li to ravnanje kaj posebej lani njegovo bolezen v želodcu, ne vem. Toliko pa si je v oskrbi dr. Kraica — tiskarjevega sina — in drugih opomogel, da se je na Silvestrovo vrnil na mesto pod svojim Triglavom.

Medtem je g. Kraice 1. maja umrl v Leonišču in so ga danes pokopali.

A. Debeljak.

Zborovanje kranjskih planincev

Kranj, 3. maja.

Kranjska podružnica Slov. plan. društva je imela 25. aprila v Narodnem domu svoj redni občni zbor, ki je podal zanimivo sliko njenega delovanja za tujski in turistični promet v Storžiskem in Stolovem pogorju ter Joštovem hribovju.

Zborovanje, kateremu je prisostvoval imenom ljubljanskega osrednjega odbora g. K. Pučnik, namestnik nadzornika podružnice, je vodil načelnik g. Franc Šavnik. Zbor je brzojavno pozdravil dr. Senjor iz Maribora.

Iz tajniškega poročila g. Lovra Korsiča posnemamo, da se je podružnični odbor preteklo leto predvsem pečal z idejo gradbe planinske postojanke na Storžicu. Odbor je načel v našem časopisu javno anketo o tem, kje naj bi se gradila koča. Or-

ganiziral je že prvo nabiralno akcijo, v kateri pa se je odzvalo prvo in edino mesto Kranj s prispevkom 2000 Din. Novi odbor bo imel zaradi tega še mnogo dela, da pripravi najpotrebnejše za gradnjo.

Odbor je tudi preteklo leto posvetil pažnjo temeljiti markaciji potov v Storžiskem in Joštovem hribovju. Vse markacije so danes tako vzorne, da je prejel odbor nešteto priznanj. Največ zaslug za to imata učitelja Rojca.

Preteklo leto je dosegla podružnica s 414 člani (napram prejšnjemu letu) najvišjo številko svojega članskega seznama, odkar obstoji. Toda letošnji marec je številko že padlo za 58.

Blaginjak g. Rici Mayr je imel denarnega prometa skoro za 200.000 Din. Razveseljuje je bila konstatacija, da je dolg, ki ga je napravila predlanski podružnica s prepotrebno povečavo gornje planinske koče na Stolu, že poravnana in da izkazuje blaginja že lep prebitek.

Poročilo gospodarja g. Frana Gajška izkazuje, da promet v Prešernovi koči na Stolu stalno napreduje, slabši je bil v spodnji Valvazorjevi koči, čemur pa je krivda nepreveh povolno oskrbovanje. Ker dobi letos Valvazorjeva koča novo oskrbnico v osebi ge. Minke Krč, dosedanje oskrbnice Češke koče, je pričakovati, da se bo obrnilo na boljše. Obe koči sta imeli okrog 123.000 Din. prometa in izkazujejo prav lep prebitek. Prešernovo kočo je posetilo 2295 vpisanih turistov, prejšnje leto pa 1899. Ako pristejemo še nevpisane turiste, je bilo lanske leto na Stolu gotovo okrog 2900 oseb. Spodnjo Valvazorjevo kočo pa je posetilo le 1215 oseb.

Na predlog revizorja g. Doreta Kosmača je bil odboru podeljen absolutni. Pri volitvah so bili izvoljeni: lekarnar Franc Šavnik kot načelnik, Andrej Rojc, Lovro Korsič, Rici Mayr, Franjo Gajšek, dr. Šilar, Božo Plahuta kot odborniki. V. Gogala, F. Premru in Ivan Slavec kot namestniki, Valenčič Ivan in Kosmač Dore kot revizorja.

Pri slučajnostih je bil na predlog gosp. Mayrja lekarnar in podružnični načelnik g. Šavnik zaradi zaslug skozi 30letno udeleževanje v kranjski podružnici SPD izvoljen za častnega člana. Nadalje je občni zbor sprejel štiri važne predloge g. Rojca, da odbor pri najemnikih lova v Storžicu uredi zadevo lovskih stez za uporabo turistov, da doseže skupaj s tržiško podružnico, da doseže skupaj s tržiško podružnico pri baronu Bormu dovoljenje za vporabo preboda čez Puterhof, Medvodje, Dolge njeve, Košutnik, ker predstavljajo najkrajšo zvezo Tržiča z Obirjem, da podvzame odbor korake pri sreskem načelniku zaradi varstva planinske flore, s katero je tako bogat naš Storžič in da odbor postavi na vrhu Storžiča novo močnejšo skrinjico za knjigo in štampiljko.

Naši skavti pred javnostjo

Liubljana, 3. maja.

Liubljanski skavti in planinci so priredili pod pokroviteljstvom sorogre bana dravske banovine Skavtski teden, o katerem smo že mnogo poročali. Na veselejšu v paviljonu L so nastanili razstavo, ki nudi vpogled v življenje in delovanje skavtske organizacije, ki šteje sedaj 3.000.000 članov. Razstava je odprta še danes ves dan in je posebno zanimiva za starše, da vidijo, kako si mladina pri svojem samostojnem življenju v naravi sama gospodari. Med tednom so priredili skavti več sportnih turnirjev med svojimi člani in drugimi klubi, v primeru lepega vremena pa se bodo producirali danes popoldne na igrišču TKD Atene v raznih svojih spretnostih. Produkcija je dostopna javnosti ter obeta biti zelo zanimiva. Skavti bodo izvajali signalizacijo, streljali z lokom, kar je najnovejši moderni sport in v skavtski organizaciji zelo razširjen, metali sekirice in nože v tarčo, pokazali razne spretnosti z metanjem lase in vrvi itd. Vsekakor prireditve, ki bo nudila lep pogled na veselo delovanje največje svetovne mladinske organizacije. Kot zaključek vseh prireditev skavtskega tedna se vrši v sredo 7. t. m. ob 20. zvečer v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti slavnostna akademija. Na programu so koncertne točke, zanimive bodo pa predvsem točke, ki so jih predvajali eksotični narodi na svetovnem kongresu skavtov v Angliji 1929. Poleg tega bodo predvajali skavti in planinci svoje komične točke, izurjene pri tabornih ognjih, ki vsakega spravilo v veselo razpoloženje.

S tem bodo končane prireditve skavtskega tedna, v katerem nai bi ljubljanski skavti in planinci zbrali čim več denarja.

da si kmalu postavijo skromen dom, v katerem bodo namestili svojo obilno opremo in skrbeli za razvoj svoje lepe organizacije.

Jubilant Florjan Zorko

Bela cerkev na Dolenjskem, 3. maja. Včeraj je praznoval 85 letnico na svojem idiličnem domu v Družinski vasi pri Beli cerkvi blizu Šmarjetskih toplic g. Florjan Zorko, ki je širom Slovenije znan kot vzoren gospodar in rodoljub. Njegovo posestvo in njegovi vinogradi v Vinjem vrhu, ki pridelujejo zlato kapliko in plemenito sadje, ki je bilo že večkrat odlično ocenjeno na raznih razstavah, dokazujejo njegove gospodarske vrline, hiša pa je znana daleč naokrog vsem, ki so potrebni dobrega sveta ali kakršnekol pomoči.

Jubilant se je vsestransko udeleževal v življenju in razvoju svojega kraja. Domači občini je več let županoval in je še danes član njenega občinskega odbora. V občinskem odboru so bili še vsi njegovi predlozi soglasno sprejeti. Tudi lovci ga častijo kot svojega dobrega in vedrega tovariša. Pridužujemo se množičnim prijetjem let, želimo jubilantu še mnogo srečnih let.

J. Maček

Liubljana, Aleksandrova c. 12
v oblekah in povrnitih
najcenejši

20letnica litijske gasilske župe

Jutri, na Florijanovo nedeljo bo praznovala litijska gasilska župa 20-letnico svojega obstoja.

V zvezi s tem zgodovinskim dogodkom bo v Litiji večja gasilska proslava pod vodstvom župnega načelnika g. Franca Lajovca st. ki stoji na čelu župe že 20 let in jo je tudi v družbi svojih gasilskih tovarišev poklical v življenje. Dnevni red tedenske slavnosti bo naslednji: ob 4. uri jutriaj budnica, ki jo bo priredila litijska gasilska godba pod vodstvom kapelnika g. Darka Briliia. Ob 9.30 Florijanova maša. Po maši zbor gasilcev na glavnem trgu. Nato slovesna blagoslovitev motorne brzgalne in gasilskega avtomobila, last litijskih gasilcev. Zatem slede pozdravni govori zastopnika vlade in občine ter župnih in društvenih funkcionarjev. Zdravniško predavanje dr. Poldeta Ukmarja o prvi pomoči v nevarnosti na vrtu g. Franca Pleničarja. Ob 13.30 župni občni zbor, ob 15. pa se bo pričela na prostoru pred sodiščem veselica, v primeru dežja v Sokolskem domu.

20-letnega jubileja se udeležijo vsa v župi včlanjena društva, ki jih je 16. Litijska gasilska župa šteje: 531 rednih, 600 podpornih, 145 ustanovnih in 12 častnih članov.

V počast gostov prosijo naši gasilci, da okraše vsi gospodarji svoje hiše z zastavami. Našim gasilcem želimo, da uspe proslava njihovega 20-letnega jubileja kar najlepše in jim ključno v pozdrav njih geslo: »Na pomoč!«

Tvrška

A. Kunc

Liubljana, Gosposka ulica
priporoča svoje izborne izdelke moških
obleč. = Cene kar mogoče nizke

Slapničar bo predstavljen psihijatrom

Litija, 3. maja.

O aretaciji Janeza Slapničarja, ki je zagrešil še pred velikonočnimi prazniki v Kresniških Poljanah težke izkredne in so ga uveli litijski orožniki šele po 14-dnevem mučnem zasledovanju, smo že poročali.

Preiskavo o njegovih podvighih so vodili litijski orožniki in kazenski sodnik litijskega sodišča, g. Karel Novak.

Dejanje, rezultat preiskave in zaslišanje Slapničarjevo dajo misliti, da je njegovo duševno stanje precej zmedeno in razruvano. Fant tudi sam trdi, da se prav nič ne spominja dogodkov onih usodnih dni.

Morda je res, da so ga dozodki zadnjih dni, ko se je vršila pravda zaradi lastninske pravice med Slapničarjevimi in sosedom Godcem, precej razburila. Pa tudi sam Janez Slapničar je imel zadnje čase nekaj tožb zaradi razpaljenja časti. Sam in njegovi domači izpovedujejo, da je bil od zadnje nesreče, ko je postal na eno roko pohabljen, povsem drugače duševno razpoložen kakor do tedaj. Slapničar je postal namreč žrtev poljedelskega stroja. Pri sosedu so imeli v pogonu motor, kateremu se je mladenič neopredljivo približal. Kolesje je zagrabilo fanta za roko, odtrgalo mu je z dlani kos mesa, iz lehti pa nekaj kit, tako da mu je kasneje, ko se je rana zacelila, postala roka skoro nerabna. Težka onesposobitev za delo je na pridnega fanta vplivala naravnost porazno.

Pri zasliševanju je zagadel mladenič večkrat v jok, sicer pa se je že povsem umiril. Včeraj ga je prepeljala litijska orožniška patrula v sodne zapore ljubljanskega sodišča, kjer bo predstavljen ljubljanskim psihijatrom, da izreče mnenje o njegovem duševnem stanju.

Strašen samomor

Hrastnik, 3. maja.

V prijazni gorski vasi Kal, ki krakuje 900 metrov visoko in je polna idiličnega miru, se je odigrala strašna življenska tragedija. Rudar Erman, uslužben pri hrastniškem rudokopu, si je na strašen način vzel življenje. Vlezel se je na tla, na prsa pa si obočil močno nabito dinamitno patrono, katero je vžgal z vžigalno vrvico. Učinek je bil strašen. Ermanu je iztrgalo prsno votlino in tudi drugače je bil po telesu strašno razmesarjen. Mrtev je bil takoj.

Povod tega beza iz življenja še ni dognan, nesrečnemu rudarju pa se je že zadnje čase videlo, da mu ni za življenje. Vdal se je lahkomisljenemu življenju ter kazal tudi znake nerazsodnosti.

Tragična smrt šolarja

Šmartno, 3. maja.

Danes so pokopali v Šmartnem pri Litiji 12-letnega učenca tukajšnje osnovne šole, Franceta Rozina. Pogreba, ki se je vršil ob 7. jutrai od Rozinove hiše v Brezju, so se udeležili številni šmartenski šolarji pod vodstvom svojega učitelstva, njegovi součenci iz 4. razreda pa so polnoštevilo sormerili svojega dragega Francita na njegovi zadnji poti. Pred tednom je bil mladi Franci še ves zdrav in veseliški. Pred dnevi pa se je igral z otroci na travniku ob vodi. Otroci so se lovili in so se pri tem seveda močno ugreli. Malemu Rozini je bilo prevroče, da se ohladi je stopil bos v mrzel potok.

V nepremišljenosti je s klobukom celo zajemal vodo iz potoka in se je polival po glavi. Kmalu je pričelo dečka mraziti, moral je v posteljo, iz katere ni več vstal.

Svojo otroško nepremišljenost je poplačal z življenjem. Vsa okolica sočustvuje s težko prizadeto Rozinovo družino, saj je oče Martin povsod znan in na najboljšem glasu.

Besna ljubezen

Krojač Pavel Vidmar iz Domžal je pred časom spoznal 29-letno Marijo Sarčevo iz Prešerja, v katero se je smrtno zalubil. Tudi dekletu je bil fant povšeči. Vračala mu je ljubezen, čeprav je sama 10 let starejša od viteza čvečarja srca. Nekega dne sta se oba odločila in pobegnila od doma. Hodila sta po celi Sloveniji in živela z denarjem, ki ga je imela zaljubljena Marica. Ko pa je denarja zmanjkalo, se tudi nista hotela vrniti domov. Uredila sta si življenje tako, da sta začela s prosjačenjem od hiše do hiše. Pomagala sta si na prav originalen način. Z zadnjimi novci sta si nabavila radio-aparat, ki sta ga prenašala od vasi do vasi in zabavala ljudi, ki so jima radi dajali darove v denariu in blagu. Slednjič pa sta se vendarle naveličala pohajkovanja iz kraja v kraj in sta se ustavila v Kranju, kjer je Marica dobila v tovarni delo. Tam sta vtrajala dobra dva tedna, nato pa sta se vrnila v Domžale. Domači, ki so bili nemalo v skrbeh za usodo beguncev, so jima napravili hudo pridiko, kar ju je skoro tako užalilo, da sta hotela znova pobegniti. Pavel in Marica pa sta se vendarle premislila in ostala vsak na svojem domu. Marica v Prešerju pri Mengšu. Pavel pa pri očetu v Domžalah. Zaljubljenca bi se seveda rada shajala, kar pa so skušali starši dekleta na vsak način preprečiti.

Te dni Vidmarja ni več držalo in odšel je v Prešerje, kjer se je ozlasil pri Sarčevih. Ti pa so mu zaprli vrata kit pred nosom in Pavle je ostal zunaj. Nastala je noč ali Pavle nikakor ni hotel proč. Vztrajal je vso noč pod oknom, kjer je razkral, da je bilo to. Pobli je več šip, jutrai na pričakal očeta Marice ter ga napadel. Oče se mu je sicer umaknil, vendar ga je nasilnej precel poškodoval. To pa mu ni bilo zadosti. Lotil se je tudi brata Marice, katerega je z nožem zabodel večkrat v prsa in roko. Po tem delanju je Pavle pobegnil ne da bi videl svoje dekle. Orožniki so ga pozneje izsledili v neki bližnji vasi in ga aretirali. Oddali so ga v zapore kamniškega sodišča, dočim so morali njegovo žrtev Petra Sarca prepeljati v splošno bolnico v Ljubljani.

Kako se je razvil hrastniški premogokop

Hrastnik, 2. maja

Pred 120 leti je vladalo v naši dolini pravo mrtvilo. Na področju, ki je danes podobno pravemu marivličju, je kraljevalo šest kmetov, ki so se ob prostem času shajali v edini gostilni: »Peklarjevi fužini«.

Na lužnem koncu orezre 4 km dolgo dolino Savina struga. In ko je v drugi polovici 18. stoletja oživila Sava, ki teče tod zamušeno, globoko med skalami, in začela prenašati ogromne bariže proti Liubljani, nazaj po solave lesa, je tudi Hrastnik izprezledal in si otril oči. Sava je postala tedaj prometno sredstvo v širšem pomenu besede in kraji ob njej so se začeli razvijati.

Nihče pa si ni mislil, ko je tedaj obiskal »Zavodenski graben«, kakor so tedaj imenovali vso dolino, kakšno bogastvo se skriva pod rušo. Ko so izkopali v Hrastniku prvi premoz, je bil to dan vstajenja za vso dolino.

Prvi začetki hrastniškega premogokopa so bili l. 1807. in so bili prvi posestniki podjetja Höffe. Schönbuscher in pozneje Ragoš. L. 1829. je kupil rudnik ljubljanski rojak Luzner, ki pa je že dokaj razširjeno rudniško posest prodal 1854 pl. Brucku. Prvotno je premoz izkopaval kakor n. pr. komprij po 5 do deset rudarjev. Pl. Bruck je ustanovil »Tržaško rudniško delniško družbo«, a je bil tudi pod njo obrat še jako majhen. Premoz so tedaj težko odpravljali. Vozili so ga po zelo slabem kolovozu od Save, po Savi pa s 50 do 60 m dolžini; in 4 do 5 m širokimi ter 1 do polmtr: meter globokimi čolni po Savi proti Liubljani. Te čolne so vlekli konji ali pa je bilo v nje vpreženo po 10 parov volov. V Liubljani so premoz prodajali v cukarni. Sčasoma je začelo rudniško vodstvo razmišljati o železnici, ki bi spajala rudnik s Savo.

Ko so l. 1846. podaljšali železnico od Zidaneza mosta proti Liubljani, so začeli tudi pri rudniku z gradbo normalnotime železnice. Tedanje rudniško vodstvo je moralo biti zelo napredno, kajti drugod so gradili le ozkotirne železnice, ki jih danes le s težavo razširjajo.

Histore se je začelo življenje v Hrastniku razvijati v letih 1846, in 1849. V dolino so prihajali v vedno večjih skupinah tudi delavci, predvsem Hrvati, Nemci, Madžari in Čehi, ki so gradili železnico in našli sčasoma delo tudi v rudniku. Značilno je pač, da je poslala oblast v Hrastnik četo vojakov, ki je vzdrževala red, kajti med domačimi prebivalci in delavci ter med novodošli mi tuji je došlo večkrat do spopadov. Ko je 16. septembra 1849 lokomotivska silena odmevala ob naših kričih ter prekrivala desem volarjev ob Savi in ko je bil l. 1852. dograjen tudi rudniški železniški tir.

Šefzdravnik zdravilišča

Dr. F. Kolterer

v Rogaški Slatini

naznaja zopet vsem gg. kolegom
svojo kopalniško prakso z dne 1.
maja (otvoritev sezone).

ZA PRANJE NOGAVIC

se začne v povestici naše doline novo poglavje.

Kakor že rečeno, je imel rudnik v prvih časih zaposlenih komaj 10 do 20 rudarjev. Leta 1857. pa jih je bilo že okrog 170 in izkopali so do 335.000 starih centov črne rude. Leto pozneje je bilo na delu že okrog 400 delavcev, ki so do pol milijona centov spravili letno na svetlo. Produkcijska je nazlo rasla od leta do leta.

L. 1857. pa je dobila hrastniška rudniška družba konkurenco. Oblast je namreč dovolila 10 delničarjem, med njimi tudi Dunajčanu Sargu, ki je znan kot izdelovatelj svetovno znane zobne kreme Kalodont, kopati premoz na Oistrem, Ojstro je hrib, ki loči hrastniško dolino od trboveljske. Ker je bila odprava premoga na postalo zelo težavna in dolga, so podjetniki zgradili od Oistrega preko griča Špičberga na postajo žično železnico, ki je bila prva v avstro-ogorski monarhiji.

Sarg z oistreskim rudnikom ni imel sreče in ko se je stara hrastniška premogokopna družba l. 1874. spremenila v Trboveljsko premogokopno družbo, je bil že ves oistreski rudnik v njenih rokah. Trboveljska premogokopna družba je sčasoma opustila od tvrde Bleicher zgrajeno žično železnico, ki ni bila ravno najboljša in po vrhu še predraga. Rudniški železniški tir se je razširil ter odvažal tudi premoz iz oistreskega rudnika.

Število rudarjev je naraslo na 1.200, produkcija pa na okroglo 80 vagonov dnevno. Obrat pa se še vedno širi, kajti sedaj gradijo novo separacijo, ki bo ena najmodernejših v državi.

Koncert pianistke Kosovelove v Ljubljani

Za svoj letošnji koncert si je pianistka Karmela Kosovelova, ki si je znala že s svojim prvim koncertnim nastopom pred ljubljansko publiko pridobiti znaten prestiž, izbrala spored velikih mojstrov romantične klavirske literature. Skladbe, ki jih je izvajala, spadajo k železnemu repertoarju vseh velikih pianistov. »Železenc« je za repertoar ne le zaradi trajne vrednosti in neobrnosti, temveč tudi posebno še radi nakopičenih tehničnih problemov in težav, ki jih nudi virtuozu. V tem večjo zaslugu je šteti pianistki, ki se ne more posvetiti le pianistični karieri, temveč, ki se mora istočasno žrtvovati pedagoškemu poklicu, da zamore z energijo predagovati vse ovire, ki jih stavlja poklic razvoju ter vsaj od časa do časa nastopati s samostojnimi koncerti.

Petkov večer je pokazal pianistko v najboljši luči. Ne le, da je težki program absolutno z jako lepo tehniko in udarom, marveč se je tudi poglabila v vsaki kal nedostopne globine romantične glasbe. Askerična Brahmsova sonata op. 2. je morda najbolj odgovarjala. Viharna, raztrgana tematika tega dela je prišla do prave težave, morda tudi radi zatemanje dvorane, s katero je gđ. Kosovelova bržčas hotela vzdržati koncentracijo publike. Menim pa, da bi moralna svetloba iti nekako roko v roki z barvitostjo predvajanih skladb; medtem ko je polnkrat bil umesten posebno pri Brahmsu, je prekipenjači Schumann izgubil nekaj svežosti in neposrednosti: živahna radost in herojska dramatičnost, ki odlikujeta nekatere variacije njegovih simfoničnih etud, se ne prilagata sonmaku. Morda tudi Chopin ne. Primerpa pa je bila ta razsvetljava spet za dramatičnega, vsehkozi temnega Liszta, čigar demonsko se obnašajoča »Fantasia quasi sonata« po Danteju sicer ne vsebuje tolikšnih muzikalnih vrednot kot istega skladatelja H-mol sonata, ki pa nudi virtuozu vendar dosti prilike (če ne kar preveč), da se izkaže.

Po bravurno odigrani sonati je občinstvo pianistino burno akklamiralo. Poklonjenih ji je bilo tudi mnogo šopkov. Koncert sicer ni bil toliko obiskan, kot bi bilo želeli, vendar naše koncertne razmere očitno ne dopuščajo solističnim nastopom, da bi računali z razprodano dvorano. Publika pa je z napetim zanimanjem sledila izvajanju gđ. Kosovelove in se še znova preverila, da imamo v Kosovelovi pianistino odličnih kvalitet, s katero se lahko ponašamo. — L. M. S.

PEGE odpravi hitro in brez sledu „CREME ORICOL“

Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Depot: Cosmocenia, Zagreb, Smičklasova 23. Telefon 49—99.

Naval krvi, tesnoba srca, zaposlenost, dražljivost živcev, migrena, otežnost, nespanje, odpravimo kmalu z uporabo naravnega »Franz Josefove« grenčice. Znanstvene ugotovitve potrjujejo, da služi »Franz Josefova« voda pri zagatjenju vseh vrst z najboljšim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Danes ob 3., 5., 7. in 9. zvečer

Grandiozni zvočni film
po nesmrtni noveli L. N. Tolstega

Hadži Murat

(„Beli urag“)

Ivan Možuhin Lil Dagover in Betty Amann

Predprodaja vstopnic v nedeljo od 10. ure dalje! — Rezervirane vstopnice je dvigniti najkasneje eno uro pred predstavo!

Telefon 2124

ELITNI KINO MATICA

Iz spominov

Pred 60. leti so si ustanovili slovenski dijak na mariborski gimnaziji svoje pevsko društvo. Vaje društva so se po nekakšnem tihem privoljenju ravnatelja Gutscherja vršile v šolski sobi. Gojila se je slovenska, hrvaška in češka pesem, pri zaprtih oknih pa tudi ruska himna. Prvi pevovodja je bil Postružnik, za njim pa Roter iz Razvanja poznejši župnik. Po enkrat na mesec so se v poznejših letih pevci shajali tudi v kaki gostilni. Petje je nemškemu meščanom ugažalo in le nekateri nemškutarji so dijake sovražili.

18. marca 1875 so slovenski dijaki napravili profesorju dr. Pašku in prof. Schallerju za god podoknico in bili gostoljubno sprejeti. Po podoknici je nekaj pevcev odšlo v kavarno, kjer so se spili z nemškutarji. Prišlo je do pretepa, nastopila je policija in končno je nemški župan naznanil vsi zadržani gimnazijcem ravnatelj. Uvedena je bila dolgotrajna preiskava, koje žalostni zaključek je bil baš na 1. maja.

Prvi maj je bil nekaj dijaški praznik. Tako so slovenski dijaki prejšnje leto pohiteli peš v Ptui, kjer so bili pogosteni od odvetnika dr. Ploja. L. 1875 so hoteli ta izlet ponoviti, dočim so nemški dijaki nameravali v Slov. Bistrico. Ravnatelj je zahteval, naj napravijo vsi dijaki izlet v Slov. Bistrico, a so se slovenski dijaki temu uprli. Tedaj je v »Slov. Narodu« izšel članek »Nemški živeli na gimnaziji!«, kar je dalo povod, da so bile proti slovenskim dijakom uvedene preiskave zaradi »Geheimbündelei«. Ravno za 1. maj so bile preiskave zaključene in diktirani so bili karcerji in vsak majski izlet je bil strogo prepovedan.

Nemški dijaki so seveda kljub temu drugi dan v nedeljo napravili svoj izlet v Slov. Bistrico. Persekucija je zadelala kakih 30 do 40 slovenskih dijakov višjih razredov, iz 8. razreda pa so bili prizadeti Bač, ki je umrl kot filozof, upokojeni šol. nadzornik Bedjančič Belec, ki je umrl kot filozof. Lešnik, ki je umrl kot profesor v Petrogradu. Misla, veposestnik v Lutomernu. Vedernjak, dvor. svetnik v Ljubljani in Vuk, ki je umrl kot profesor v Rusiji.

Dr. J. Bajželi

spec. za kožne in spolne bolezni

ordinira od 10. — 12½ in od 4. — 7.

Röntgentherapia. Diathermia.

Beograd, Terazije 7

Palača Izvozne banke 6145

Rudarska beda

Hrastnik, 3. maja.

V petek se je pri rudniku zopet pričelo orozovanje zaradi neklih popravil v jamah. Delavci, predvsem družinski očetje so dobili od TPD podporo in sicer za vsakega do 14 let starega otroka po 90 Din. Od podpore so izvezli delavci, ki imajo kako poslasto. Konzumno društvo izdaja živila na podlagi izkaznic. Nekaj delavcev, v prvi vrsti pa mladoletne in one, ki so že dosegli polno pokojninsko dobo, so odustili. Tako je bil na Oistrem odpuščen 11 v Hrastniku pa okrog 40 rudarjev.

Pri rudniku se gradi s polno paro nova separacija, ki bo skoro dozvoletvena. Gradi jo ljubljanska tvrdka Dukit. Gradi se tudi mala železniska proga. Nekaj revežev je prišlo pri teh gradbah do zasluzka. Praznovanje v jamah pa postaja usodno za vso dolino in čutilo posledice tudi obrtniki in trgovci.

Za koncesijoniranje tiskarske obrti

Tiskarska obrt je bila doslej v Dravski banovini koncesijonirana. To je mnogo pripomoglo, da se je mogla ta panoga ugodno razvijati, tako da prednjači vsaj v kvalitativnem pogledu s svojimi izdelki v vsej državi, ker v drugih pokrajinah ta obrt ni bila koncesijonirana in se je zato tiskarstvo neomejeno širilo in drobilo v majhna podjetja, ki so bila tako številna, da so ogrožala drug drugemu eksistenco. Načrt »Zakona o obrtništvu«, ki je bil pred kratkim v pretresu na raznih anketah, pa odpravlja koncesijoniranje tiskarske obrti, ki naj bi bila poslednja prosta obrt. Da bi ostala tiskarska obrt še nadalje koncesijonirana in da bi se to koncesijoniranje raztegnilo tudi na tiskarske obrti v drugih krajih države, so tako delodajalske tiskarske organizacije kakor tudi organizacija grafičnega delavstva opetovano intervenirale v Beogradu. Sedaj, ko je bilo iz načrta »Zakona o obrtništvu« razvidno, da tiskarska obrt vendarle ne bo koncesijonirana, je organizacija grafičnega delavstva v Ljubljani odposlala ponovno svojo delegacijo v Beograd, da tol-

mači željo, da se tiskarska obrt koncesijonira.

V terek, dne 29. aprila, sta delegata omenjene delavske organizacije gg. Kosem Dragotin in Horvat Josip posetila ministrstvo za trgovino in industrijo in sta ministru gg. J. Demetroviču izročila tozadevno spomenico, ki pravi m. dr.:

»Tiskarska obrt po načrtu »Zakona o obrtništvu« ni koncesijonirana. — Smatramo, da uvrščanje tiskarske obrti med proste obrti ni koristno za pravilni in zdrav razvoj grafične stroke in ni v interesu državnih oblasti in javnosti sploh. — Tiskarstvo je v javnem življenju sila, ki ima marsikaj odločilni vpliv na vsa dogajanja, ker more usmerjati mišljenje javnosti v razne pravce. Že iz tega vzroka je za državno oblast važno, da lahko vselej odloča, kdo in kdaj more izvrševati to za javno življenje toliko važno obrt. Tako odločanje pa je v rokah političnih oblasti le tedaj, če je tiskarska obrt koncesijonirana.

Moderna tehnika je prinesla v tiskarsko obrt toliko najrazličnejših tehnik, da morejo nuditi lepo in brezhibno tiskovino le velika podjetja, ki so opremljena z modernimi stroji in izgrajena v vseh grafičnih panogah. Moderniziranje in izpopolnjevanje svojih obratov, ki je združeno pri današnjem stanju narodne kulture z velikim rizikom, lahko izvrši le velika podjetja, ki pa morejo prenesti riziko izpopolnjevanja le tedaj, če niso eksistenco ogrožena. Z ustanavljanjem neomejenega števila malih tiskarnic pa bodo eksistenco ogrožena vsa postojeca podjetja, ker bodo številna mala podjetja kvarila poslovni trg z veliko konkurenco, ki bo šla predvsem na rovaš lepe tiskovine, in bodo onemogočala vsako misel na moderniziranje obratov in tehnično izpopolnjevanje produkcije.

Upoštevati je, da je tiskarstvo velik kulturni činilnik, saj smatrajo povsod tiskovino za zrcalo kulture, in da vrši kot tako važno kulturno delo. Če bo tiskarska obrt povsem prosta obrt, bodo morala grafična podjetja opustiti vsak obzir do kulturnih nalog, ki naj jih vrše, ker se bodo morala pečati izključno s konkurenčnimi boji, če bodo sploh hotela eksistirati. Da imajo večji narodi tiskarsko obrt prosto, je razumljivo, ker je tam kulturno življenje močno razgibano ter je časopisna in literarna produkcija tolikšna, da lahko nudi največjim in najpomembnejšim grafičnim podjetjem vse eksistencne pogoje. Mali obrti v takih prilikah sploh ne pridejo v poštev, ker niso zmogni izvrševati milijonskih naklad v najmodernejših tehnikah. Nasa velika podjetja pa žive pretežno od drobnega dela in so zato potrebna zaščite, ki drugje morda ni uvedena. Saj se celo Avstrija, ki je l. 1922. opustila koncesijoniranje tiskarske obrti, bavi z mislijo, da koncesijoniranje ponovno uvede, ker so izkušnje pokazale, da prinaša pojavljanje neomejenega števila »tiskarnic« ne zaslužio, tiskarstvu kot kulturnemu in tudi kot gospodarskemu činilniku neizmerno škodo.

V ogražanju postojekih grafičnih podjetij vidi grafično delavstvo tudi ogražanje svoje eksistence. Saj je jasno, da morejo nuditi delavstvu znosne življenjske pogoje le gospodarsko močna podjetja, ki sama gospodarsko dobro uspevajo, dočim se mali obrti še sami težko bore in ne morejo nuditi delavstvu nikake eksistence. — Zato se grafično delavstvo Dravske banovine obrača na Vas, gospod minister, da pomorete, da se postojeca tiskarska obrt s koncesijoniranjem potrebno zaščiti in tako obvaruje škodo, ki bi ji tudi grafično delavstvo težko prizadelo.

G. minister je sprejel utemeljevanja zastopnikov grafičnega delavstva na znanje in poudaril, da mu je želja, da se tiskarska obrt koncesijonira, simpatična in to tembolj, ker se ta želja pojavlja od raznih strani.

Po dnevnem naporu zahteva vaše živčevje kakor tudi celo telo osveženja in okrepčila. To vam nudi

Eau de Cologne
Mon Parfum

odlični proizvod tvrdke

Parfumerie Bourjois
Paris

Edino zastopstvo:

Mr. ph. Bela Vary,
Zagreb

Smičklasova ul. 23. Telefon 49-99.

Primorske novice

Za Gradištem pri Vipavi se je po zadnjem močnem deževju začel sesipati hrib, imenovan »Zesarska gmajna«. Mnogo let so dobivali s tega hriba pesek za posipanje cest po Vipavski dolini. Tako so ga na več krajih izvolili in sedaj bo konec nekaj velikega in pridobitnega hriba.

Dela pri gradbi novih vojašnic v Idriji so že v polnem teku. Z gradbo ceste v Spohovi grapi nad Spodnjo Idrijo so pričeli pred nekaj dnevi.

Osek pod Čavnom bo kmalu prazen. Izselilo se je že mnogo domačinov v Argentino in pripravila se na odhod tja nova skupina, dani ni iz Argentine niti enega dobrega poročila.

Podeželski poštni uslužbenici bivše monarhije vedno vprašujejo, kdaj bodo dobili pripadajočo jim pokojnino. Vedno sledi odgovor, da zadeva »pokojninskega fond« na Duajju še vedno ni urejena in zato naj počakajo na končno razdelitev tega sklada.

V Sedlu bodo imeli dva vodovoda. Namisto da bi bili zgradili skupen vodovod, si je omissil zgorenji konec vsi, skupina 25 hiš, svoj vodovod, ki stane 17.000 lir. Sedaj so se zganili v spodnjem koncu, skupina 35 hiš, ki si zgradijo svoj vodovod. Radi nesloge bo plačevala vsaka hiša po 800 lir, pri skupnem vodovodu bi zadoščalo 500 lir.

V Dornbergu je umrl bivši občinski tajnik g. Milan Peroci. Služboval je več let pri S. Luriji, potem v Mirnu, Dornbergu in Renfah. Povsod ga ohranjajo v dobrem spominu.

Občinski načelnik v Dornbergu av. Franciolini je podal ostavko, ki je bila takoj sprejeta. Občani pričakujejo, da jim pošlje oblast za občinskega načelnika moža, ki bo umel ljudske potrebe in bo nepristranski.

Dopisi

DORNAVA. S premestitvijo ge. Marice Kožuh, učiteljice na tukajšnji šoli, k Sv. Juriju v Slovenskih gorah smo zelo prizadeti. Žnjo smo izgubili učiteljsko moč, ki je razumevala težkoče vzgoje podeželskega naraščaja. Celih sedemdeset let je vzgajala z največjo vestnostjo in marljivostjo naš naraščaj v narodnem duhu. Pogrešali jo bodo posebno cerkveni pevci, katere je vodila vsa dolga leta. Želim ji na novem odloženem mestu obilo sreče. Šentjurčanom pa čestitamo, da so dobili v svojo sredino tako blago učiteljico.

RIBNICA. V nedeljo 4. t. m. priredi obrtna nadaljevalna šola razstavo risarskih in pismenih izdelkov. Razstava bo odprta od 9. do 17. Cenjeno občinstvo vabljen!

RIBNICA 29. m. m. se je ustanovila čebelarška podružnica. S tem e izpolnila želja vseh naprednih čebelarjev v ribniški dolini. Priglasilo se je že 16 čebelarjev. Nedvomno se bo število še povečalo. Na običnem zboru je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Mihelčič Stane, podpredsednik I. Janez, tajnik Pele Ivan, blaginščarka Ančka Gradišarjeva, odbornik Šic L. pregledovalca računov Arko Ivan in Peterlin Filip. Tako je prišlo z novim čebelarškim letom tudi novo življenje med ribniške čebelarje. Nova avtobusna zveza med Laskim potokom, Sodražico, Ribnico, Vel. Laščami in odhod dalje v Ljubljano bo mnogo pripomogla k hitrejšemu in boljše prometu med temi kraji. Zato je z veseljem pozdravljamo. Prva poskusna vožnja je bila na veličnočno nedeljo. Od tod naprej pa se vrši dnevno redni promet. Potreba po izboljšanju tukajšnjih cest je s tem stopila še bolj v ospredje. Cestni promet v ribniški dolini, ki je bil že prej zelo velik, se je s tem še povečal. Ako hočemo, da bo v tem pravcu še napredoval, moramo predvsem rešiti problem cest. — Dela se na tem, da bi Ribniška dolina dobila električno razsvetljavo iz Kočevja. Po vaseh so bile razposlane pole za priglavljenje, koliko posestnikov bi vzelo električno luč. Nekatere vase so se zelo dobro odzvale, tako da upamo, da tu ne bo velikih ovir. Industrija, ki se je v Ribniški dolini že lepo razvila, se bo potem še povečala. Ribnica sama ima že sedaj svojo lastno električno razsvetljavo. Njena moč je pa premajhna, da bi jo mogli napeljavati še v druge vase in dalje tja do Sodražice. Vse okoliške občine naj skušajo z vsemi svojimi močmi pomagati, da se elektrifikacija Ribniške doline čimprej uresniči.

DOLJENJE LAZE PRI RIBNICI. Tukaj je zbudila veliko zanimanje vest, da se namerava napeljavati iz Kočevja električna razsvetljava. Upajmo, da se ta namera kmalu uresniči. — Prosto-voljno gasilsko društvo je imelo svoj letni redni občni zbor, na katerem je imenovala za častna člana g. Oskarja Koslerja, veposestnika v Ortneku, ki je vsekoli naklonjen tukajšnjemu društvu ter bo kumoval novi motorni brizgalici, katere blagoslovitev bo 11. t. m. in Janeza Novaka, ki je sedaj v Kanadi, kjer je zbral lep znesek pri tamšnjih Slovencih in ga poslal društvu. Na običnem zboru je bil izvoljen naslednji »bor«: načelnik in poveljnik Janez Lovšin, njegov namestnik Franc Lovšin, tajnik Fr. Boh, blaginščovalca računov pa Anton Krajc in Mihelčič Stane. Društvo je zelo agilno in se z vso skrbnostjo pripravlja za vseslovenski gasilski zlet.

ske delo. Takoi ob južni strani cerkvi te opozarjalo napisne table z imeni trtnih vrst in visoki drogovi matičnjaka, da se v bivšem zanemarjenem vinogradu grofa Battyanja razvija novo, plodno življenje. Povsod vidiš pričetke uspešnega dela. zakaj sedanil banovinski nasad obstoja šele od l. 1926. Upravitelj g. Glaser, pekarski rojak, čigar predniki so nekoč na Pohorju izdelovali steklenice za kapelsko zlato, ti rad povedati, da se nasad lepo razvija. Pravkar končuje »cepljarji« cepljenje vinskih trt. Ob dolgi mizi sede mlajši in starejši možje in cepljenje na jezik — brez vsake vezi — jim gre brzo izpod rok. Drugi zlagajo cepljenje v zaboje med poparjeno žagovino, potem na jih odpravljajo v novo silnico s temperaturo 30 stopinj, kjer priraste cepič na drviaku in ozeleni. Potem prenesejo zaboje s cepljenici v hladnejši orostor, da se požajniki privadijo na nižjo toplotno in sonce, nakar jih posadijo v že pripravljeno trsnico. V obširni drevesnici konopje gojenci nasade: vseh je enaist, eden več nego je predpisano, ker je mogoče, da se kdo izmed njih naveliča strogega reda in rednega dela ter se zopet skrije za materino »sajnkco«, ali pa, da ga odpošljejo domačega gnoja nakopavati. Resnici na ljubo pa moramo povedati, da se to slednje še ni zgodilo. Tedaj se je pričel 1. marca in traja devet mesecev. Poleg najpotrebnejšega teoretskega pouka, ki ga daje tudi g. upravitelj, se vežbaio gojenci praktično v vseh delih, ki so v zvezi z vinarstvom in sadjarstvom, in

SOKOL

Program sokolskih predavanj v ljubljanskem radiju obsega za mesec maj naslednje dneve in teme: v terek 6. maja predava br. Vekoslav Bačar: Slovanstvo in Sokolstvo. Naslednji terek 13. maja pa bo govoril br. Joso Zidarič, predaednik lutkarskega odseka na Taboru o temi: Uvod v lutkarsko umetnost. Prihodnje predavanje se bo vršilo 20. maja o temi: Sokolstvo in »resnostni pokret«, o čemer bo govoril br. Horvat, nakar sledi v terek 27. maja predava-nje brata Jake Spicarja iz Raovljice, znane-ga sokolskega delavca o temi: Dramatične predstave v sokolskih društvih.

Sokolski Glasnik, izšla je 1. maja 9. številka, ki prinaša na uvodni strani sliko II. podstarešine SSKJ, brata Gjura Paunkoviča, ki je obenem predsednik zletnega odbora za vsesokolski zlet v Beogradu. Dalje pa se opazi v listu tudi nekaj slik telovadničarja za zlet, ki kaže, da je prav lepa, izbrano in okusno napravljeno. Poleg stale vsebine prinaša Glasnik zopet nekaj predpisov za razne odseke, med drugimi poslovnike za prosvetne zbore, za župne sokolske vestnike. Priobčen pa je tudi pravilnik o štedenju.

Sokolsko društvo v Petrovčah priredi danes 4. t. m. ob 4. popoldne v dvorani br. Vodenika »Ponos za ponos«, izro s petem v treh delih.

Zletne vestni. Za srednješolsko mladino so določeni 7. in 8. junij. Isti dan se bo zbrala v Beogradu srednješolska mladina iz vse Jugoslavije, odkoder je prijavljenih do sedaj iz 72 gimnazij in 12 učiteljskih skupno nad 11.900 udeležencev. Med njimi jih bo večbalo v nižjem oddelku 3148, v višjem pa 4073. Deklet pa je prijavljenih iz srednjih šol na nižji oddelku 2678 ter za višji 1752. Zadnje dni se bo število še povečalo, ko prispejo še prijave ostalih zavodov. Iz Skoplja se udeležijo nastopa 80 učencev in 80 učenk tamkajšnje učiteljske šole pod vodstvom profesorjev in s kompletno taboriščno opremo. Prevoz mladine se bo vršil v Beograd s posebnimi vlaki 6. junija ter bo staršem omogočeno potovati po znižani vožnji s svojo dečo. Nastanitev na se bo vršila za vso dečo brez izjeme po šolah in skupno. Po mestu se bo vršil tudi velik spreved. Sploh pa se bo briga za ves program in razvrstitev vseh del posebnih zletnih odsekov, ki ga tvorijo predstavniki zletnega odbora in pa društva telovadnih učiteljev ter profesorskega združenja. Telovadni učitelji vseh šol bodo sploh vodniki; posameznih odprav iz raznih krajev v Beograd ter bodo tudi tamkal imeli glavno vodstvo nad dečo. Spreved se bo formal 8. junija na telovadišču, kjer bodo storjene v osmerostopih čete po 160 oseb, nakar bo krenil po mestu Javni nastop srednješolske mladine se bo vršil 8. junija popoldne, na predvečer pa bodo po mestu telovadne akademije, kjer bodo nastopali s posebnimi točkami posamezni zavodi iz države.

Telesni vzgoji mladine se poseča v zadnjem času vedno večja pažnja. Včas se je telovadilo z dečo isto, kar z odraslimi, samo v nekoliko omiljeni meri. To seveda ni bilo pravilno, kajti otrok ni odrasel človek v miniatuiri, temveč čisto samostojno bitje, za katero je potrebna svojevrstna telovadba. V mariborsko sokolsko župo je uvedel tako mladinski telovadbo br. Lavrenčič in se je vodniki mladine po društvi že posluževali. Sokolsko društvo v Studenčih pa hoče tudi javnosti pokazati ta način vzgoje. Tako priredi: s svojo dečo nastop 11. maja na svojem telovadišču.

Proste vaje so in bodo ostale višek sokolskih nastopov. Toda znano bo vsakemu vodniku mladine, kako mučno je dečo učiti ta dolgočasni »ena dva — tri«. Ker pa so proste vaje vsestranska telovadba in potreba mladini kakor odraslim, jih je treba napraviti zanimive. To se najlažje doseže, ako se proste vaje uče na kako znano pesem. Deča na besedilu prirojene vaje izvala z veseljem že pri vadbi, kaj šele pri nastopu! Seveda ne smejo biti pretežke. Na mladinskem nastopu Sokola v Studenčih 11. maja 1930 bo med drugim tudi nastop z enakimi vajami.

Zletni odbor v Beogradu je izdal v propeh zleta tudi posebne sokolske kolke po 50 para, ki so okusno napravljene in jih ima na razpolago društvo zletni odbor. Naročenih pa je tudi precejšnje število zletnih dopisnic, ki so za nje napravili osnutek domači umetniki.

Prijave za vsesokolski zlet bi se morale s 1. majem zaključiti. Ker pa še mnogo članov ni storilo v tem pogledu svoje dolžnosti, smatramo za potrebno, da vse članstvo opozorimo na skrajnost časa za prijavo. Z odlašanjem se napravi zletnemu odboru samo polno dela glede znakov, rezerviranja raznih prostorov na telovadišču, ako se vse stori v zadnjem trenutku. Zato izvršite prijave nemudoma.

Nastanitev Sokolov na zletu je poverjena posebnemu odseku, ki mu je uspelo osigurati za svoje namene vse srednje in ljudske šole Beograda, vojašnice drugega pešpolka, 10 velikih aeroplanskih hangarjev

itd. Ravnotako pa se bo nastanilo mnogo gostov v šolah in drugih zgradbah po Zemunu. Znani velepodjetnik in guverner Narodni banki g. Ignjat Bajloni je dal na razpolago prostore, kjer bo mogoče nastaniti preko 1000 Sokolov.

Siki med Sokolstvom in dobrovoljci. Iz poročil češkoslovaškega Sokolstva posnemamo, da se tamkaj udeležujejo legionari v velikem številu raznih sokolskih manifestacij in to celo v njihovih historičnih krojih. Priporočljivo bi bilo, ako bi se tudi pri nas poglabil stik med dobrovoljsko organizacijo in Sokolstvom ter tako vza jemnost tudi manifestiralo ob priliki javnih nastopov, sprevedov itd.

Iz delovanja češkoslovaškega Sokolstva. V načelnstvo ČOS je bil pozvan kot član brat Antonin Benda, urednik največje sokolske revije »Sokol« in podnačelnik »Praskega Sokola«. — K 80-letnici prezidenta Masaryka je poslalo preko 2638 sokolskih društev brezovaje čestitke za sebe in za dodelene odseke. — Z ozirom na boljšo oriantacijo žup le bilo odredeno, da se imenom onih žup, ki nimalo označbe za svoj sedež, temveč samo ime po kaki osebi ali pokrajin, prideli še ime župnega sedežnega mesta. Tako se imenuje sedaj Masarykova župa ki ima sedež v Bratislavi »Bratislavsko-Masarykova«, prejšnja Čizkova pa Jičinska-Čizkova. Bilo je to skrajno potrebno z ozirom na veliko število 52 žup v ČOS. — Na gramofonske plošče bodo v Prazi posneli govore dr. Masaryka, dr. Scheinerja, dr. Vanička in s. Tyrseve, da se jih ohrani za poznejše dobe. Plošče bodo shranjene v arhivu ČOS. — V spomin smrti znanega sokolskega skladatelja br. K. Pospišaja je priredilo mnogo sokolskih društev akademije, ki so vse zelo lepo uspelo. Nailepša je bila ona, ki jo je priredil Sokol Žizkov v Prazi pod patronanco ČOS.

Češkoslovaško Sokolstvo v Ameriki se je ujednili v skupno zvezo, ki nosi naziv Svaz češkoslovenskeho Sokolstva v Americe. Iz pravil je razvidno, da morajo vežbati vsa včlanjena društva po Tyrševem telovadnem sestavu. Omenjena zveza je edino uravničana, zastopati češkoslovaško Sokolstvo v Ameriki v javnosti. Po ujedniliteni najlažje ameriškega Sokolstva pa se bo sedaj prej ko ne ustanovil tudi Savez Slovenskega Sokolstva ter se vrče tudi v ta namen že prve priprave.

Edini umetniški zavod v Sloveniji! — Rezbarstvo, podobarstvo, pozlatastvo. — Renoviranje vseh umetniških in umet. obrtnih izdelkov. Najmodernejši okviji — za fotografije, umet. slike itd. Prodaja umetnin in domače keramike. Izdelovanje umet. reklamnih osnutkov!

Cene zmerni!

Umetniški salon

Miha Maleš

Ljubljana, Kongresni trg 3 (poleg Trgovske šole).

Repertoarji

LJUBLJANSKA DRAMA.

Začetek ob 20.

Nedelja, 4.: Velika abeceda. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 5.: Vihar, B.

Torek, 6.: Zaprt.

Sreda, 7.: Za ljubezen so zdravila. D.

Cetrtek, 8.: Pustolov pred vrati. Premijera. A.

Petek, 9.: Vdova Rožinka. E.

LJUBLJANSKA OPERA.

Začetek ob pol 20.

Nedelja, 4.: Grofica Marica. Ljudska predstava po znanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 5.: Zaprt.

Torek, 6.: Boheme. B.

Sreda, 7.: Norma. D.

Cetrtek, 8.: Zaprt.

Petek, 9.: Črne maske. C.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob pol 21.

Nedelja, 4. ob 20.: Koncert kvarteta ljubljanske »Glasbene Matice«. Dramski cene.

CELJSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20. zvečer

Nedelja, 4. maja ob 16.: Herman Celjski. — Ob 20.: Carifine Amazonke. Gostovanje Mariborčanov.

PTUJSKO GLEDALIŠČE.

Začetek ob 20.

Ponedeljek, 5. maja: Netopir. Gostovanje Mariborčanov.

Kapelski dojmi

Lutomer, 3. maja

Kierkoli hodiš po vrhovih Slovenskih gor ali po ravnih pomurske nižine, povsod te spremlja na dalninem ali bližnjem obzorju značilna silhueta kapelske cerkve, ki se dviga na kopastem vrhu razrastka med Muro in Ščavnico. In kakor jo vidiš od povsod, tako se ti odpre veličasten razgled na vse strani, če stojiš na planoti pred njo. Skoro na severu se beli radzonski grad, pod njim vidiš onstran Mure zvonike nemške Radzone, ki žaluje za svojim slovenskim zaledim, dalje pa stožčaste trahitne in bazaltne vrhove nekdanjih vulkanov na Kleku (Kloč) in Stradenju. Preko valovitih gričev na zapadu, s katerih te pozdravljajo gosposki »zidi«, nizke viničarje in strmeči jagjedi, ti zdrkne pogled mimo cerkve Treh kraljev do negovskega gradu in bele cerkve ob njem. Pri tem se spomniš, da je človek naselil ta gričasti svet že zgodaj, saj so prav pri Negovi izkopali prazgodovinske čelade in orožje. Z visokega vrha na lugozaopadu te vabi pomočnik v v raznih nadlozjah, Sv. Anton, razsvetljenja ti pošilja z juga Sv. Duh na Stari zori, med jagjedi se skriva Razlagova in Krempljeva Mala Nedelja, ob vzhodu hriba se je naslonil Vrazov Lutomer, na »Mürskem polju« pa so se razkošatile bele vase, med njimi bahavi Križevci in »varaški« Verzeji, med tem ko zagledaš tam na »Prekmurškem« rastočo Mursko Soboto in bliže Muri temno Tišino.

To je prvi krog, ki ga zajameš z zadiv-

lieim pogledom in ki ti nikoli ne izgine iz spomina. Za tem svetlozelenim kromom je stvarnikova roka položila drugega, temnejšega: od srednještajerskih gorovih na severozapadu, preko podolgovate Korice, nižjega Kočaka, gradustega Pohorja do košatega Boča, ponosne Rogaske gore, strme Ivančice in ponižnih gričev prekmurskega Gorickeskega. Če hočeš videti še več — in kdo bi ne? — moraš v hlad in mrak kupolaste cerkve, posvečene ljubezniivi zrešni in svetnici Mariji Magdalena, ter mimo starih orzel in po polžastih stonovih v stolp, odkoder zagledaš v lepih dneh celo bleščečo gladino nekaj slovanskega Blatnega jezera. V župnišču, ker doživlja svoje 85. leto ljubezniivi župnik kapelski in častni kanonik g. Martin Meško, ti povedo, da so za zgradbo cerkve porabili ruševine starega gradu Kocijana ali »Atilovega gradu«, čigar ime je pač v sorodu z imenom slavne-ga vojščaka turških časov, Kacijanerja. Na Atilo, »Šibo božlo«, spominja se tudi kamen, ki je vzidan v neko gosposko hišo v Murščaku, pa ni nič drugega, ko star nagrobnik nekega Rimljana. Kljub temu pa pripoveduje ljudstvo še vedno o »grozovitnem Atilu« in njegovi zlati »struci«.

Da zlato je v tej ilovnati zemlji in vsako jesen se zablješči v zorečih jagodah njenih gor in žari že leta v kupicah resnih in veselih pivcev. Ni čudno torej, da so oblasti, ki jim je na brizi razvoj vinarstva, ustanovile tu na Kapelskem vrhu vzorni vinograd s trsnico in drevesnico, na katerem se pripravljajo kmečki in viničarski sinovi na uspešno in nov

Poletna oblačila za dame in gospode

v priznani elitni izbiri ter solidnih cenah kupujte pri trvdri

F. Lukič
Stritarjeva ulica

Domače vesti

*** Izpremembe v naši vojski.** »Vojni list« objavlja obsežen ukaz o izpremembah v naši vojski. Imenovani so: generalštabni polkovnik Anton Lokar za načelnika štaba komande strokovnih tečajev za oficirje glavnih vrst orožja; generalštabni polkovnik Lav Rupnik za komandanta 36. pehotnega polka; pehotni polkovnik Viktor Kovarčič za pomočnika komandanta 30. pehotnega polka; pehotni polkovnik Otmir Langerholz za pomočnika komandanta 32. pehotnega polka; pehotni polkovnik Ivan Rožnik za pomočnika komandanta 39. pehotnega polka; pehotni polkovnik Adolf Kralj za pomočnika komandanta 40. pehotnega polka; »Triglavskega« pehotni podpolkovnik Josip Ravter za pomočnika komandanta travniškega vojnega okrožja. Nekaj izprememb v naši vojski smo objavili že v včerajšnji številki.

*** Premestitve v poštni službi.** V poštni službi so premeščeni: poštna pripravica Ljubica Fajdiga na Ljubljani 1 na pošto Ljubljana 2 ter poštne manipulantinje: Pavla Korinčič iz Ljutomerja v Maribor, Jospina Rogelj iz Maribora v Celje in Angela Schaubach iz Maribora 1 na pošto Ljutomer.

Ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. zvečer:
Novo! Senzacija! Premiera!
NOČNI GUSAR
Victor Mc. Laglen in lepa, dražesna
Lois Moran
KINO IDEAL.

*** Izpremembe v osnovnošolski službi.** V osnovnošolski službi so napredovali: v 3. skupino II. kategorije Elza Podboj, učiteljica v Begunjah, in Jospina Žumer, učiteljica v Križani; v 4. skupino II. kategorije Olga Föderperg, učiteljica v Ribnem, Marila Mahnič, učiteljica pri Sv. Juriju, Marija Kopač, učiteljica v Moščancih, in Adalbert Potočnik, učitelj v Zagorju. Stalnost je priznana: učitelju na Muti Milanu Pertotu, otroški vrtnarici v Trzinu Jospini Prešeren, učiteljici v Svečini Emiliji Jurinec, učitelju v Konjicah Jakobu Stefančiču, učitelju pri Sv. Benediktu Janezu Roškerju in učitelju pri Sv. Juriju Leopoldu Ozvačiču.

*** Z beograjske univerze.** Na poslednji seji sveta filozofske fakultete beograjske univerze je bil izvoljen za docenta fiziologije dr. Branimir Mareš, za docenta botanike pa dr. Jakovljevič.

*** Slikar Simon Ogrin.** Včeraj je v visoki starosti preminul na Vrhniki akademični slikar g. Simon Ogrin, znani cerkveni slikar in mojster v freskah. Bil je sodobnik Janeza Šubica, s katerim se je skupaj učil pri Wolfu. Po učenju pri Wolfu se je podal v Benetke, kjer si je s kompozicijo »Umor Galeazza Viscontija«, ki jo hranijo ljubljanski muzeji, zaslužil častno nagrado. Potem je študiral na akademiji na Dunaju, kjer je mnogo občeval s Stritarjem in tudi pisal za njegov »Zvon«. Najbolj so znane njegove freske po raznih naših cerkvah, na pr. v Železnikih, kjer je kot anjele vpodobil tedanje tamošnje lepote. Po prevaru je na prošnjo umetniške šole »Probuje« vodil tečaj za fresko-tehniko. Po njegovih navodilih je sestavil njegove učence, pokojni akademični slikar Fran Sterle, knjižico »Navodila za fresko-slikanje«, ki je edino slovensko delo o tej tehnični slikanju. Pokojnik je tudi napisal za »Cankarjev zbornik« nekaj zanimivih spominov na svoje tovariše umetnike Wolfa, Šubica, Franketa in druge. Bodi mu časten spomin!

Dr. Werner Höhn
Slatina Radenci

se je vrnil z dopusta in zopet ordinira
ves dan. 6302

*** Knjiga, ki jo čita ves svet,** je izšla pred nekaj dnevi v vseh svetovnih jezikih. Imenuje se »Velicina in beda zmage«. Veliki Clemenceau v tej svoji posthumni knjigi polemizira z vojskovodjem Fochom. Politiki in vojskači se pripravljajo zaradi svetovne vojne! Oba počivata že v grobu in njuni pred smrtjo spisani, po smrti objavljeni napadi so pravi pravcati »glas iz groba«. Kdor hoče biti na hitro roko poučen o tem senzacionalnem sporu, čitaj pravkar izšlo 5. številko revije »Naša doba«, ki se dobiva v trafikah po 8 Din, naroča pa (četrtletno 30 Din) pri upravi v Ljubljani, Knafleja ul. 5. Mimo tega članka bo našel v tej številki vse polno drugih zanimivosti.

*** Sprejem golčencev v pomorsko zrakoplovno šolo.** Po odreditvi ministra za vojsko in mornarico se sprejme letos v pomorsko zrakoplovno podčastniško šolo mornarice v Divuljah (pošta Kaštel Stari v Dalmaciji) za golčence do 150 mladencev iz civilnega prebivalstva in iz mornarice. Šolski tečaj se prične dne 1. oktobra in traja dve leti. Sprejemajo se kandidati v starosti do 21 let, ki so popolnoma zdravi in za letalno službo pri pomorskem zrakoplovstvu sposobni ter so dovršili uspešno vsaj štiri razrede osnovne šole in prebili najmanj leto dni v kovaškem, mehaničarskem, monterkem, ključavničarskem, strgarskem, šoferskem, električarskem, kle-

parskem ali podobnem obrtu. Kandidati, ki vstrežajo tem pogojem, naj se priljavijo komandantu pomorsko zrakoplovne šole s svojo letno spisano prošnjo najkasneje do 2. septembra. Pripominja se, da so z novim zakonom podčastniki, zlasti še zrakoplovci, dobro preskrbljeni. Kandidati, ki se nameravajo posvetiti samo mehaničarstvu, niso prisiljeni letati. Po dovršeni šoli imajo golčenci kot višji podčastniki pravico, opravljati poznejše izpit za strokovnega častnika pomorsko zrakoplovne šole. Interesente opozarjamo na razpis v 57. številki »Uradnega lista kr. banske uprave Dravske banovine«.

**10% — 15%
si prihranite**

ako kupujete modro, sivo ali pa aluminijasto posodo, katero dobite v veliki izbiri pri trvdri z železnino 5533

STANKO FLORJANČIČ
Ljubljana Sv. Petra cesta 35

*** Zastopnik francoske vlade na vsesokolskem zletu.** Kakor javlja agencija Havas, je francoska vlada določila državne podtalnika za fizično odgojo g. Morinauda, da zastopa francosko vlado na jugoslovanskem vsesokolskem zletu v Beogradu.

*** Razstava pokrajinskih slik naše države.** Udruženje prijateljev umetnosti »Cvijeta Zuzorič« priredi letos v juniju razstavo pokrajinskih slik naše države. Svrha te razstave je, da nam v sliki pokaže najlepše kraje naše države, zlasti pa one, ki zanimajo turiste. Razstave se lahko udeležijo vsi umetniki iz Jugoslavije. Umetniške skupine zbirajo samo dela, ter jih pošljejo na razstavo, razsodišče Udruženja prijateljev umetnosti pa bo ocenilo dela umetnikov, ki vsak zase povzročijo svoja dela. Vsi umetniki, ki žele razstaviti svoja dela, naj se priljavijo do konca tekočega meseca.

**Vsakovrstno
manufakturno blago**

v veliki izbiri in po izredno nizkih cenah prodaja

Tekstilbazar, Krekov trg

*** Knjigarna Tiskovne zadruge v Ljubljani.** Prešernova 54, in njena podružnica v Mariboru imata v zalogi aktualne francoske knjige, sprejemata naročila na vse inozemske revije ter knjižne novosti.

*** Oranžev cvetje.** Pod tem naslovom je »Jutro« v svoji prvomajski številki poročalo o neki ubožni 91-letni starki. Ker se zanjo zanima neka dobrotnica, prosimo po tem potu, komur bi bilo znano ime in bivališče te starke, naj ga sporoči našemu uredništvu.

*** Telefonski promet Zalec—Praga.** Kakor nam javljajo, je bil s 1. majem odprt telefonski promet Zalec—Praga.

*** Izredna ugodnost za podeželane.** Prejeli smo: Učiteljski pevski zbor bo priredil prihodnjo soboto ob 20. v dvorani Uniona v Ljubljani koncert mešanega in ženskega zbora. Na sporedu bodo vse pesmi, ki jih je zbor absolvirval na nedavni koncertni turneji po Češkoslovaški, kjer je nastopal ob priliki Masarykovih proslav. Vse ocene o nastopih zbora so bile na glasbeno tako kritičnih češkoslovaških tleh zelo simpatične, in si je zbor v vseh mestih, koder je nastopal, nabral prav lepe spomine in priznanje. Opozarjamo, da so izložene trofeje s koncertne poti v izložbi Učiteljske tiskarne v Ljubljani, Franciškanska ulica. Posetniki z dežele si lahko z dopisnico naroče sedeže v koncertni poslovalnici Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

*** Odbor notranjske podružnice Slov. pl. društva naznanja,** da bo letošnji občni zbor podružnice danes, 4. t. m. ob 16. v prostorih gostilne g. Petriča v Borovnici. Naznanjeni občni zbor s izletom v Cerknico 6. aprila se zaradi skrajno neugodnega vremena ni vršil. Odbor vabi vse člane in prijatelje društva na mnogobrojno udeležbo. Osobito se vabijo prijatelji društva iz Cerknice, Rakeke in Logateca na poset občnega zbora. Bodoči odbor bo mogel uspešno delovati le pod pogojem, da se zainteresira za društveno delovanje prebivalstvo zgoraj omenjenih krajev. Naj ne ostane to vabilo glas vpijočega v puščavi.

Cenjeno občinstvo vabim na
VESELICO S PLESOM
ki jo priredim danes od 14. ure dalje v gostilni **„DALMACIJA“**
Vodnikova cesta št. 17.

Nudila se bodo prvovrstna dalmatinska vina, morske ribe, gorka in mrzla jedila. Za obilen obisk se priporoča.
6369 **IVAN LASAN.**

*** Šmarješke Toplice pri Novem mestu** s 6 bazeni močno radioaktivne terme (26 in 27 stopinj R), z ogljikovo kislino direktno nad izvirk prično poslovanje s 1. majem 1930. Predsezona od 1. maja do 30. junija in posezona od 1. do 30. septembra. Penzija: 14-dnevna oskrba, dobra hrana, stanovanje (1 soba) in kopeli, vožnja iz Novega mesta tja in nazaj ob določenem času. 560 dinarjev. Odhod iz Novega mesta ob 2.13

FOTO-KINO-APARATI
in potrebne pribave
v dr. Ljubljani
KARO, LJUBLJANA
KARO (Wolfram), MARIBOR CENIK GRATNI

popoldne. V glavni sezoni od 1. julija do 31. avgusta stane penzija dnevno za osebo 45 Din. Kopeli po 5 Din. Priporočljive so te staroznane Toplice posebno pri bolehanju za revmatizmom s srčno žilno, pri razdraženju živcev, hipertenziji (povečanem krvnem tlaku) in ženskih boleznih. Lepa brezplačna šetališča, studenčni vodovod z izvrstno pitno vodo, lepa okolica. — Dopisi: Uprava Šmarjetnih Toplic, Novo mesto št. 2.

*** Kako je s prostitucijo v naši državi.** Po novem kazenskem zakoniku je naša država sprejela v vprašanju prostitucije načelo abolicije. Tako je odrekla prostituciji državno priznanje in storila velik korak naprej v boju zoper to nečisto zlo. Kaj je prostitucija, kako je nastala in kakšna je danes, kako gleda na njo sodobna evgenika in kako moramo mi sami presojati ta žalostni ostanek nekdanjih časov, o vsem tem in drugem, kar je s tem v zvezi, piše dr. Božo Škerlj v znanstveni razpravi »Zlo prostitucije«. Razprava je izšla v 5. številki »Naše dobe«, ki obsega vrhu tega več drugih razprav, med drugim tudi izsledke zanimive ankete med rusko komunistično mladino o nje željah in sanjah, članek o organizaciji nemške mladine, o slovenstvu in jugoslovenstvu, o koristnih posledicah svetovne vojne itd. Pravkar izšlo 5. številko dobiš tudi v trafikah (8 Din izvod), najcenejša pa je, ako postaneš naročnik te revije, ki izhaja vsakih 14 dni najmanj na 32 straneh in stane četrtletno samo 30 Din. Piši nemudoma upravi v Ljubljani, Knafleja ul. 5.

*** Kresival.** V današnji dobi se prav radi posmehujemo načinu zdravljenja v preteklih stoletjih. Vendar pa moramo večkrat priznati, da so tudi stara sredstva nekaj vredna. Tako je tudi pri že dolgo uporabljanem izvlečku pinije. Pinija je bila v prejšnjih časih dobrotnik človeštva. Ka'ko visoko so jo cenili zdravniki v starem veku, vidimo že iz tega, da so grški kiparji obrazovali Eskulapa s češarkom pinije. Eskulapovi učenci so uporabljali zrno pinije proti bronhijalnemu kataru in sušici. V isto svrhu je služil tudi sok mladih smrek, ki se je dobival v lekarnah v srednjem veku, dobiva pa se tudi še danes. Danes sodimo, da gre tu za proizvode, ki so slični sestavinam modernega sintetičnega sredstva proti kašlju, kresivala, ki je našel v moderni znanosti splošno priznanje. Moderna znanost torej ni napravila z iznajdbo kresivala, ki je eno najboljših sredstev proti kašlju, ničesar novega, temveč je le izpopolnila prejšnja izkustva v toliko, da bolniku ni treba vživati dražljivih snovi, ki jih vsebuje izvleček pinije.

*** Za pogorelce v Zaluki** so darovali: Delavci v parku kraljevega dvora Bled 365.50, France Rant, učitelj, Stražišče, 120. R. Š., Ljubljana 70 Din, skupaj 555.50 Din.

*** Priporočam** svojo lepo zalogo modernih čevljev. Ivan Mihevc, Vrhnika.

*** Darujte** podpornemu društvu slepih. Ljubljana, Pod Trnčco 2-III.

Telefon loco in
interurban

št. 3296 ima
zobni atelje

Berc Jožko

Ljubljana, Gosposvetska c. 4/1.

Pacient: »Kam naj grem, gosp. doktor, da ozdravim želodec in uredim prebavo?«
Zdravnik: »V Rogaško Slatino! Zahtevajte prospekt!«

*** Odbor Zveze šoferjev Dravske banovine** (prej Zveze šoferjev Slovenije) objavlja, da je banska uprava dovolila na izrednem občnem zboru dne 6. marca sklenjeno spremembo pravil. Naslov za bivšo ZSS se sedaj glasi Zveza šoferjev dravske banovine Ljubljana. Pri tel. priliki ponovno pozivljamo stanovske tovariše, ki še niso člani Zveze, da javijo svoj pristop.

HUMANIK

DOBER
POLETEN ČEVELJ
240.-
RUJAV
ČRNA 215
PLATNENA 145
NAJ BOLJŠI IN VENDAR CENENI

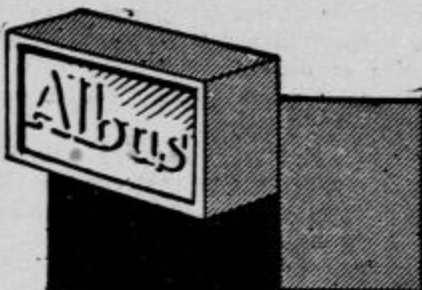

Zvon zvonil in glas se čuje,
po vsem svetu oznanjuje:
Vporabljajte Albus-Zvono le milo,
to vam najlepše opere perilo!

Skrbna gospodinja pere dobro ohranjen^o perilo samo z izvrstnim in nedosežnim Albus-Zvono milom, ker ve, da je to najboljšo sredstvo za pranje. Čistoča! Zdravjet! ako se brigate za to, boste uporabljali za pranje perila, detjeja in odraslih, vedno samo Albus-Zvono milo, ki tudi desinficira.

Albus

ZVONO MILO.
DOBITE V VSAKI TRGOVINI.

Člani, ki postanejo brezposelni, naj to takoj pisмено naznani. Posestnike avtomobilov pa prosimo, da se v slučaju potrebe obračajo za poklicne šoferje na tu navedeni naslov.

ITO — zobna pasta najboljša!

* Oblike in klobuke kemično čist, barva, plisra in lika tovarna Jos. Reich.

Med. univ.

Dr. Jože Picej

zobozdravnik — Slovenjgradec
ordinira v hiši št. 2, nasproti hotelu
Goll, dnevno od 8. do 12. in od 2. do 5.
(ob nedeljah samo popoldne). 6301

*** Novi vojni red »Ekspres«** je izšel. Naročila in zaloga pri administraciji voznega reda »Ekspres«, Poljanska cesta 15-X-13.

*** Zoper mole** je najboljšo sredstvo TARMOL, ki se dobi v vseh lekarnah in drogerijah. Izdeluje ga »Chemotechnica«, Ljubljana. Mestni trg 10, na dvorišču trvdke A. & E. Skaberne.

Iz Ljubljane

u— 80-letnico svojega rojstva bo praznoval 5. t. m. g. Anton Adler, poštni poduradnik v pokouju. Starejšim Ljubljancem je jubilat gotovo še dobro v spominu iz časov, ko je opravljal odgovorno službo denarnega pismonoše ter je bil zaradi svoje neprimerne vestnosti vsestransko priljubljen. Še kot upokojenec si ni dal počitka in je kmalu po upokojitvi leta 1916. nastopil službo inkasanta pri zavarovalni družbi »Feniks«, kjer je kljub svoji visoki starosti opravljal to naporno in odgovorno službo dolgo vrsto let v največje zadovoljstvo zavoda. Simpatični mož je užival tudi v tem svojem delokrogu zaradi svoje poštenosti polno zaupanje. Šele v preteklem letu je stopil v končni zaslužni pokoj, da se v pozni jeseni svojega življenja odpovije od neumornega dela. Še na mnoga leta!

u— Koncert v prid počitniškim kolonijam. Mestna občina priredi koncert v prid počitniškim kolonijam revnih ljubljanskih otrok 5. t. m. ob 20. v koncertni dvorani hotela »Union«. Spored koncerta bo zelo pester. Koncert otvorita dve ariji Bacha in Händla. Oba skladatelja sta veličini svoje dobe. »Dolina« R. Straussa nas na mah prestavi v dobo romantike. Nicolai z arijo »Ane« iz klasično komične opere »Vesele žene windsorske« je primer vesele muzike, ki se prav v naši dobi premalo goji. Dva dueta za sopran in alt iz Čajkovskega »Pikove dame« in Adamičev »Poj petelin« sta prav zanimiva. Oba nastopajoča zbora nam prinesejo domače lepe skladbe. Tako bo ta dobrodelni koncert tudi v umetniškem oziru pomemben in visokovreden.

**Za leto 1930 je predpisana
za igranje samo SPALDING
žoga. Dobi se le pri
P. MAGDIČ, LJUBLJANA,
Aleksandrova cesta št. 1.
6371**

njeno občinstvo kupiti vstopnice v predprodaji od pol 11. do 12. ure. Telefonično (št. 2730) naročene vstopnice je dvigniti vsaj eno uro pred dotično predstavo, za katero so naročene.

u— Novo delo kiparja Sajevica. Prejeli smo: V izložbenem oknu modne trgovine »Elite« je razstavljena portretna soha msgr. Toma Zupana, izdelana v belem marmorju. Ta kip se odlikuje kakor vsa dela imenovanega kiparja po lepi in solidni izdelavi ter priča o resnem umetniškem stremljenju. Podobnost našega rodoljuba Toma Zupana je izvrstna in bo gotovo vzbudila željo še drugim osebam, da si naroče pri kiparju Sajevicu plastični portrete.

u— Smrtina kosa. V ljubljanski splošni bolnici je 1. t. m. umrl v starosti 60 let g. Andrej Kralc, župnik v Bohinjski Bistrici. Pogreb blagodej pokojnika se je vršil včeraj na pokopališču pri Sv. Križu. Pokojniku blag spomin!

Prepričajte se,

da so naše pomladanske obleke,
pomladanski plašči in moške
obleke lastnega izdelka najlepše
in najboljše.

Kupovali boste stalno pri

Dražo Gorup & Co.
LJUBLJANA,
Miklošičeva 14.

u— Dva vloma v gostilno. V noči na 2. t. m. je neznan tat vdrl v gostilniške prostore Vinka Magistra na Strmi poti. Storičilec je prišel v hišo skozi okno, nakar je ukradel iz shrambe razne jestvine, več kozarcev in zlato brošo. Okrodoval je Magistrove za okrog 1400 Din vrednosti. — Neznani tatovi so obiskali v isti noči tudi Cuzakovo gostilno na Poljanski cesti. Odnesli so na škodo natakariče Jerice Novljanove ter služkinje Kati Prodnikove okrog 1500 Din.

Planinka

čaj BAHOVEC je edini in najboljši regulator za čiščenje in prenovljenje krvi. Začne s 6-12 tedensko spomladansko kuro, da bo steže sveži in zdravi. — Proizvaja apoteka BAHOVEC, Ljubljana

u— Proslava materinskega dneva. Iz katerih ustece vreo najiskrenejše čestitke na materino uho? Pridite po odgovor vsi, ki ljubite in spoštujete matere, vsi, ki drhte ob spominu nanjo. Pridite matere, da se divite topli ljubezni, ki plapolja v mladih srcih za vas. Pridite v soboto 10. t. m. ob 15. v operno gledališče, kjer vam bodo gojenke osnovne sole na lice zaigrale preljudbo, pred leti sijajno uspelo, nekoliko prenarajeno igrice Marije Grosiljeve »Dve Marički ali brez mame«. Nastopale bodo poleg imenovanih še zelo zanimive osebe: mogočni kralj, dostojanstveni dvorjani, družice, male princeze, premeteni slugi, čevljar in njegovi nagajivi vajenci angeli, palčki, metulji. Obilo bo petja, plesa, smeha, zabave in se celo godbe dravske družije pod vodstvom dr. Čerina. Proslavo priredi Jugoslovanski ženski savez kot čestitko vsem in za pomoč ubogim materam. Režija je v spretnih rokah Marije Grosiljeve. Vstopnice se dobivajo od torka 6. t. m. dalje pri gledališki blagajni. Cene so operne.

u— Zaradi popraviljanja proge električne cestne železnice na Dolenjski cesti bo Dolenjska cesta od Česnovarja do policijske stražnice, to je do Orlovске ceste, za tovarni promet zaprta v torek 6. in sredo 7. t. m. Namesto po Dolenjski cesti se bo vršil tovarni promet po Ljanski in Orlovski cesti.

Protin in druge bolezni presnavljanja

ozdravite z rednim pitjem

Radenske zdravilne vode.

Ona razkrajja nasledbe sečne kisline v členkih in pa žildrave zastanke presnove ter jih s pomnoženo diurezo odvaža. 122

K. Koranek z Dunaja, znani odlični fotograf, čigar lepe slike smo imeli že opetovano priliko v Ljubljani obdovati. Opozorjamo vse fotoamaterje in ljubitelje fotografske umetnosti na to predavanje, ki se bo vršilo pod okriljem Turistovskega kluba »Skala«. 8. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani hotela »Union«. Vstopnice, ki so brezplačne, dele vse fototrgovine in drogerije v Ljubljani.

u— **Plahito so mu ukradli.** V noči od petka na soboto je ukradel neznan zlikovec z voza trgovcu Francu Trdnji v Razlagovi ulici 4 sivkasto belo plahtlo. Ukradena plahta, ki je težka okrog 10 kg, je na enem koncu nekoliko strgana, Tatu, ki bo najbrže skušal plahtlo spraviti v denar v mestu, zasledile policije.

u— **Del tisočdinarskega bankovca** se je našel v delikatesni trgovini Janeš. Izgubljen ga dobi v oglasnem oddelku »Jutra«.

Din 13

stane vsak zvezek Karl Mayevih spisov. Do zdaj izšli: 4 zvezki »Križem po Jutrovem« in 1. zvezek »Po divjem Kurdistanu«. Celotno delo »Križem po Jutrovem« vez. polplatno stan. Din 65.—, celoplatno Din 70.— in se naroča v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

u— **Tatvina vajeti.** Te dni se je splazil na dvorišče Janka Popovića na Cesti v mestni log 15 neznan potepuh in ukradel iz hleva vajeti. Tat je odnesel pete, čeprav ga je opazil domači hlapec, ki ga je zasledoval.

u— **Odvetnik dr. Kandare Albin** se je preselil s svojo pisarno iz Tavčarjeve ulice 11 v Dalmatino ulico 10, I. nadstropje, nasproti hotela Struclji.

u— **Zadruga čevljarjev v Ljubljani** vabi g. Člane, da se po možnosti udeležijo vajeniške razstave, ki bo danes v nedeljo v strokovno obrtni nadaljevalni šoli na Prulah.

u— **Stavbne nasvete, načrte za novogradnje in adaptacije.** Tehnični biro Tehna, Ljubljana, Mestni trg 25-I. Telefon 25-80.

u— **Ljubljanska trezna mladina** priredi 10. t. m. pod pokroviteljstvom bana g. inž. Dušana Serneca v Delavski zbornici akademijo. Po akademiji ples, na katerem bo igral priznani jazz Merkur.

u— **Kurja očesa in v meso zraščene nohte** odstrani brez bolečin pediker v kopalnici hotela Slon. Odprto od 7.30 do 18.30.

u— **Danes v nedeljo 4. t. m. bo na Ljubljanskem gradu običajno jurjevanje.** Za dobro jed in pijačo ter zabavo je poskrbljeno.

Iz Maribora

a— **Krasen uspeh zbirke za pogorele v Mariboru.** Darežljivost in dobrosrčnost mariborskega prebivalstva je postala že takorekč tradicionalna. To je vnovič dokazal krasen uspeh zbirke pomožnega odbora belokranjskih rojakov za nesrečne pogorele v Zaluki. Kjerkoli so se zglasile požrtvovalne gospe dr. Černičeva, soproga primarija, Ela Guštinova, soproga trgovca, Josipina Makarjeva, soproga sreskega podnačelnika in Ljubica Novakova, soproga posolilničnega ravnatelja, povsod so našle polno razumevanja za nesrečno usodo pogorelecev in vsakdo se je radostno odzval prošnji za pomoč. V dveh tednih so nabrale v gotovini 18.858 Din in vrh tega raznega blaga za ogromen zabor v prav lepi vrednosti. Našim trgovcem na čast je treba priznati, da so kar tekmovali med seboj v darežljivosti, da čimbolj olajšajo gorje siromakov, ki so ostali čez noč brez strehe in sredstev. Blago je bilo odposlano že v petek na metliškega župana gosp. Ivana Goljo kot predsednika tamkajšnega pomožnega odbora, gotovina 18.750 Din (108 Din so znašali stroški) pa Prvi dolenski posolilnici v Metliki. Mariborski pomožni odbor za pogorele v Zaluki kliče vsem blagim darovalcem: Bog plačaj!

Iščem službo

v območju Slovenije kot oskrbnik na veleposredstvu, graščini, kot uradnik k industrijskemu podjetju ali kaj slinčnega. Star sem 25 let, neženjen, imam šest razredov srednjih šol, sem rezervni pešadijski podporočnik, zmožen vseh pisarniških in drugih del, obvladam štiri jezike. Službo lahko po možnosti nastopim takoj. — Cenjene ponudbe nasloviti na: Karel Salesin, Loke 89, Trbovlje I. 6375

a— **Iz gledališča.** Danes 4. t. m. koncertira v gledališču vok. kvartet ljubli. »Glasbene Matic« z zelo izbranim sporedom, ki ga tvorijo skladatelji: Vilhar, Mirk, Adamič, Svetek, Dev, Foerster, Pinač, Juvaneč, Pavčič in Volarič. Dramske cene. — V sredo 7. t. m. se uprizori opereta »Adieu Mimmi« za abnoma B.

a— **Ogromne hipotekarne vknjižbe** zaznamuje statistika za leto 1929 v Mariboru in mariborskem sodnem okraju: rednim oatom (torej brez vknjižbe izvršilnim potom) se je za denarne zavode vknjižilo 59.386.322 Din. Takse za te vknjižbe so znašale 980 tisoč dinarjev.

a— **Iz policijske službe.** Splošno priljubljeni okoliški nadzorniki policijskih agentov g. Janko Goršič je premeščen v isti lastnosti k policiji v Ljubljano, kamor odpotuje nocoj.

a— **Ljudska univerza v Mariboru.** V ponedeljek, 5. t. m. bo predaval naš zdravnik dr. Toplak o problemih samomora. Na žalost se mora ugotoviti, da so samomorilci danes tako pogosti, da moramo govoriti

o pravi epidemiji. Zaradi tega je pač veljavno, da se problem premotri objektivno in iz znanstvenega vidika.

a— **Krajevna protituberkulozna liga pri Sv. Lenartu.** Na belo nedeljo je bila ob zelo lepi udeležbi pod predsedstvom župana g. dr. Goriška ustanovljena krajevna protituberkulozna liga pri Sv. Lenartu. Docent g. dr. Ivan Matko je v svojem pozdravnem nagovoru obrazložil pomen krajevnih lig ter nato vključil znanstveno predavanje o zatiranju tuberkuloze. Po kratki debati so bili izvoljeni v upravni odbor: za predsednika g. dr. Ludovik Kramberger; odborniki: g. dr. Ivan Sket, odvetnik, g. dr. Ilavnik Ožbald, sodni svetnik, g. Franc Šuman, upravnik pošte, g. Franc Krajnc, posestnik, g. dr. Milan Gorišek, odvetnik in župan in g. Stefan Puschaner, sodni kanclist. Novo ustanovljena KPTL želim obilo sreče in uspeha.

a— **Sanatorij v Mariboru.** Gosposka ulica 49, telefon 2358. Najmodernejše urejen za operacije. Diaatermija, višinsko solnce, tonizator, infrardeča žarnica. Cene zmjerne.

a— **Smrtna kosa.** V petek zvečer je umrl v splošni bolnici Jakob Gričnik, posestnik in delavec v Radvanju, star 67 let.

a— **Dobrodelna tombola Podmladka RK.** za katero vlada ogromno zanimanje, se prične danes na Trgu Svobode točno ob pol 3. konča pa se ob 4. Vseh dobikov preko 800! Tablice se bodo prodajale na prometnih točkah po 2 Din. V primeru neugodnega vremena bo tombola prihodnje nedelje.

a— **Nalezljive bolezni v Mariboru.** V dobi od 22. do 30. aprila je bilo v Mariboru prijavljenih: dva primera škrlatinke, dva mumsa in 1 primer legazija.

a— **Promet tuincev v Mariboru.** Tekom meseca aprila je bilo prijavljenih pri zlagševalnem uradu v Mariboru 2369 tuincev, od 566 inozemcev.

a— **Kolo sumljivega izvora** je imel 20-letni zidarski delavec Ivan Lubec, ki se je v petek vozil po Smetanovi ulici. Stražnik, ki je videl, da je kolo znamke »Tribuna«, kakršno je bilo 24. aprila ukraden v železniških delavnicah, ga je ustavil in odvedel na policijo. Lubec pravi, da je kolo pred tednom dni kupil od nekega neznanca za 1000 Din. Preiskava se nadaljuje.

a— **Ce se človek za 1. maj noliže za tui denar.** 26-letni hlapec tvrdke Sluca na Tržaški cesti Jakob Veseniak je 1. maja takoj po obedu našel pri Veliki kavarni izvoščka in se vozil po mestu od gostilne do gostilne. Okrog 17. je pred gostilno Božič razgrajal nad izvoščkom, ki je zahteval od njega plačilo. Ker je Veseniak komaj stal na nogah, ga je stražnik odpeljal k Grafu, kjer so našli pri njem 410 Din in izločalko izvoščka. Druzo jutro, ko se je iztreznil, so ga izpustili. A že včeraj zjutraj ob pol 7 je bil znova v svojem stanovanju aretiran. Dne 2. t. m. je namreč hlapec Ivan Tuš iz sološne bolnice javil na policijo, da je 1. maja okrog 12 nekoliko vinjen zaspal v Služevem hlevu. Ko se je okoli 16, prebudil, mu je manjkalo 500 Din. Sum je padel na Veseniaka, ki je na policiji priznal, da je pobral denar, ki je ležal poleg Tuša na tleh.

Iz Celja

e— **Pozdrav češkoslovaških strojevodij v Celju.** V petek zvečer je pripeljal na celjski kolodvor iz Maribora poseben vlak češkoslovaške strojevodije, ki bodo v družbi soprog na svoji ekskurziji obiskali Zagreb, Beograd, Srbijo, Crno goro, Dalmacijo in Slovenijo. Na celjskem kolodvoru, ki je bil ves v državni zastavi, je pričakovala goste celjska železničarska godba in velika množica prebivalstva, ki je bratske goste živahno pozdravljala. Po izmenjanih pozdravnih govorilih naših in češkoslovaških zastopnikov strojevodskih organizacij je slavnostno okrašen poseben vlak, ki je bil sestavljen iz 10 dolgih Pullmannovih vagonov I. in II. razreda, med sviranjem godbe in obolestranskim navdušenjem pozdravljanjem nadaljeval vožnjo proti Zidanemu mostu.

e— **Potreba ugotovitev.** Od sorodnikov pokojnega posestnika g. Rudolfa Ropana z Ljubčane pri Celju smo naproseni ugotoviti, da so razne govorice, ki so jih raztrosili zlobni jeziki, čes, da se je pokojni g. Ropan samovoljno zastrupil, neosnovane in izmišljene. Pokojnik je bolehal za želodčno boleznijo, katere posledica je bila nepričakovano hitra smrt. Pri tej priliki bi pripomnili, da naši podeželski ljudje navadno mnogo prepozno poiščejo zdravniško pomoč. Ko vidijo, da je bolezen res nevarna, tedaj šele iščejo zdravniške pomoči. Običajno pa tudi najboljši zdravnik v takem primeru zaradi prerezovitosti bolezni ne more nič pomagati.

e— **Najdeno kolo.** Ključavničarski mojster Anton Rebek, stanujoč na Mariborski cesti 1, je našel pred dnevi v svoji veži staro obrabljeno kolo, ki ni imelo nobene tovarniške znamke in številke. Kolo je bilo izročeno v shrambo celjski mestni policiji, kjer naj se lastnik zgasi.

Iz škofje Loke

šl— **Otvoritev gledališkega odra.** Danes ob 15. uri se otvori na osnovni šoli v Gabrku nad Škofjo Loko šolski oder. Otvoritvena prireditev bo obsegala nagovor, več pevskih točk, veseloigro, državno himno in poklonitev kralju Aleksandru. Istega dne bo razstava ročnih del kmetijske nadaljevalne šole. Razstava bo odprta od 9. do 18. Prebivalstvo Poljanske doline in škofjeločani vladno vabljene. Čisti dobiček gabrške prireditve je namenjen šolskim potrebam.

šl— **Inspekcije uradov** so se izvršile poslednji čas v Škofji Loki. Nadzor pri sreski izpostavi je izvršil član banske uprave dr. Rudolf Andrejka, osnovno šolstvo je

„KUVERTA“

Tvornica kuvert in konfekcija papirja

En gros! Nudi ugoden En gros! nakup.

Ljubljana, Vozarski pot št. 1

Zahtevajte vzorce vseh vrst kuvert.

inspiciral sreski prosvetni referat Vilibald Rus, okrajno sodišče pa predsednik deželnega sodišča Rekar.

šl— **Postavitve klopi.** Olepševalno društvo je razmestilo na običajnih prostorih v mestu lično renovirane železne klopi. Stroški za izmenjavo nerabnih desk, prepletkanje in bronsiranje naprav so bili izdatni. V kratkem se na vseh priljubljenih sprehajališčih škofoške okolice obnove, oziroma popravijo tudi navadne lesene klopi. Uporabniki, ne pokvarjajte po nemarnem družbene imovine!

Iz Kranja

r— **Dr. Josip Bežić, zdravnik** v Kranju, bo do konca meseca maja odsoten in ne ordinira. Vrnitev se zopet naznani v časopisih.

Z Jesenic

s— **Jubileji dela.** Pred kratkim je praznoval 50 letnico, odkar je nepretrgoma zaposlen pri KID, gospod Franc Bohinc, tovarniški delavec na Javorniku. Dne 1. maja pa je minulo pol stoletja, odkar vrši službo pri istem podjetju gospod Josip Rosman, tovarniški delavec na Javorniku in posestnik na Koroški Beli. Oba jubilarita sta kljub dolgoletnemu delu še vedno čvrsta in rada pripovedujeta, koliko se je moralo v tovarnah in rudokopih trpeti takrat, ko še ni bilo strojev. Naj ju usoda ohrani čila in zdrava še mnogo let!

Zvočni kino Radio Jesenice predvaja danes ob 3. in 5. uri popoldne ter ob 8. uri zvečer 6331

senzacionalno zvočno pustolovino **KARAVANA PUSTINJE**

Napetost! Navdušenje! Zabava!

a— **Smrtna kosa.** Po kratki a mučni bolezni je preminula v petek v 72. letu starosti gospa Matija Petercel, soproga tovarniškega delavca g. Franca Petercela na Javorniku. Pokojnica je bila vrlo napredna žena iz znane škofoške rodbine. Zaprta soproga in dve hčerki, katerih ena je industrijska uradnica, druga pa soproga tukajšnjega slikarja in posestnika g. Segolina. Naj bo blagi pokojnici lep spomin, težko prizadetim preostlim pa naše iskreno sožalje.

s— **Uprava škofoškega društva Jesenice** javlja vsem članom, da je po sklepu uprave vsak član obvezan, da tekom prihodnjih dni izvrši osem ur pri planiranju letnega delovnega plana, ali pa da se odkupi z zneskom 4 Din za uro. Kdor se temu ne bo odzval ali vsaj primerno opravičil, bo črtan iz društvenega seznama.

Iz Litije

l— **O, ti cigani! Cigani!** Predvčerajšnjim so se pojavili v litijski okolici cigani; kdo ve odkod jih je zanesla pot k nam. Koder hodi cigan, tam suče svoje dolge roke; tako je bilo tudi pri nas. To pot pa so si izbrali le prevelik kos mesa. Na nekem gostilniškem dvorišču so izmaknili konja, nakar so jadrno pobegnili s svojim vozom. K sreči so tatvino kmalu opazili. Sled za konjskimi tatovi je vodila mimo predilniških stavb. Orožniška patrulja je hitela s kolesi za njimi in jih je ujela v bližini Ponoč. Črni bratci so seveda tajili, da bi imeli ukradenega konja. Nič niso pomagale zagotovitve, da so nedolžni. Morali so nazaj v Litijo, kjer je prišel konj v prave roke, tatinski gostje pa tudi.

Iz Trbovelj

t— **»Pred razpustom občinskega odbora«.** Pod tem naslovom je prinesel »Slovenec« notico, v kateri poroča, da se je mudil pred kratkim v Trbovljah sreski načelnik gospod Pinkava. Njegovo bivanje v Trbovljah naj bi bilo v zvezi z razpustom sedanjega občinskega zastopa in v imenovanjem novega. »Slovenec« je vedel navesti že celo osebo, ki bodo v novem občinskem odboru. Kakor smo izvedeli od merodajne strani, je »Slovenec« vest brez podlage vsaj v toliko, v kolikor se to tiče gospoda vladnega svetnika Pinkave ter imenovanja novega odbora. G. vladni svetnik Pinkava se ni mudil v Trbovljah v nobeni podobni zadevi, temveč je zaradi neke uradne komisije. O razpustu sedanjega občinskega odbora pa se širijo govorice po naši dolini že več tednov. V koliko imajo te govorice kako podlago, ni mogoče izvedeti.

t— **Sejem.** V ponedeljek 5. t. m. bo v Trbovljah velik živinski in kramarski sejem, tako zvani Florjanov sejem. Navadno je ta sejem dobro obiskan in se prižene nanj živina vseh vrst, tudi konji, na kar opozarjamo zainteresirane.

t— **Od svojih staršev** je pobegnil 14letni učenec Ivan Belihar. Deček se potepa menda v okolici Sevnice. Za svoja leta je precej šibak in nekoliko škil. Kdor bi p njem kaj vedel, naj sporoči njegovemu očetu Ivanu Vontu, rudarju v Trbovljah-Loke 81.

Iz Hrastnika

h— **Zahvala.** Podružnica kmetijskih delavcev v Hrastniku so vsem delavcem in delavkam, istotako gostilničarju g. Logarju, posebno pa cenjenemu uradništvu kmetijske tovarne najtopleje zahvaljuje za njihove prostovoljne prispevke v skupnem znesku 626 Din bolnim članom ob priliki velikonočnih praznikov, in sicer za med tem že umrlega bolnika Jakoba Zabasa, Jožefa Kragla, Antonija Rusovo in za Antona Majesa.

Imenovani znesek je bil med vse štiri bolnike po enakih vsotah razdeljen, in sicer je dobil vsak po 156 Din. Imenovani bolniki se vsem darovalcem najtopleje zahvaljujejo.

h— **Kino Narodni dom,** bo od danes dalje prirejal popoldanske predstave ob 4. kar je splošna želja obiskovalcev.

h— **Plazovje.** Poročali smo že, da plazov na struja za Pintarjevo hišo ruje nezdružno dalje. Ker se je ob vnožju nabrala že ogromna masa površne ilovice in se vsipa še vedno, se je pričelo z odvajanjem iste. Delo financira občina. To rušenje hriba povzroča predvsem sedanje deževno vreme. Zemlja se ob žarišču plaza trga in poka vedno višje in višje ter se usodne razpoke počasi približujejo cementnemu postavku železnega stebra, na katerem je električni vod visoke kapacitete. V doglednem času bo stebel izpodkopan in lahko bi se pripetila nesreča, kajti vod gre nad okrajno cesto od enega griča na drugega.

ŠIVALNI STROJI

„Minerva“

so najboljši in najcenejši. Tudi na dolgoročne obroke lahko dobite le

pri

„TEHNIK“

JOSIP BANJAI

Ljubljana, Miklošičeva c. 20. Palača Okr. urada

Iz Braslovč

br— **Z občinske seje.** Občinski odbor je na eni zadnjih sej sklenil, da bo temeljito renoviral občinsko hišo, da bo ta primerna za stanovanje učiteljskega, kateremu po zakonu pripada ali stanarina ali naravno stanovanje.

br— **Zalostna slika.** Na občinski deski je nabita cela vrsta dražbenih oklicev. Desetim posestnikom bodo v mesecu maju prodane na javni dražbi vse nepremičnine. Vsekakor žalostna slika gospodarske krize, ki tlačil kmetu po Savinjski dolini. Preslabo novčenje poljskih pridelkov, zlasti pa obupne cene glavnega savinjskega kmetijskega pridelka hmelja so vzroki propadanja. Iz poljske občine je odšlo več krepkih in zdravih fantov za delom in zaslužkom v Francijo in Holandsko.

br— **Premiranje plemenskih bikov.** Dne 1. t. m. se je vršilo na občinskem sejmšču premiranje plemenskih bikov iz občin Braslovč, Polzela in Gomilsko. Prignanih je bilo k pregledu 20 plemenskih bikov. Za nagrade so bili predlagani: Ivan Ploskan, Miha Marolt, Leopold Hribernik, Stefan Leskovšek, Jožef Prisan, vsi iz braslovške občine.

Iz Konjic

nj— **Jubilei zaslužnega moža.** Dne 3. t. m. je obhajal 50-letnico odvetnik dr. Prus Anton iz ugledne rodbine Prusove v Konjicah, kjer je že njegov oče več let izvrševal odvetništvo in bodril prebivalstvo trga k narodni zavesti. Obiskoval je konjiško ljudsko šolo, srednjo šolo pa v Mariboru ter se nato vpisal na juridično fakulteto v Gradcu, kjer se je mnogo udeleževal v akademskem društvu »Triglava«. Po končanem pravnem študiju je stopil kot koncipient v pisarno dr. Brejca v Celovcu ter se tam boril za pravice zatiranih Slovencev. Pozneje je bil koncipient v Trstu, kjer je napravil pri deželnem sodišču odvetniški izpit leta 1913. Nato je septembra 1913, otvoril v svojem rojstnem kraju, v Konjicah, odvetniško pisarno. Vsakdo, ki je kdaj iskal in ki bo še iskal pri njem dobrih nasvetov v svojih pravnih zadevah, bo našel v osebi jubilara najboljšega svetovalca. Nepozaben bo ostal spomin na dobrega delavca na pravnem polju v vseh vrstah prebivalcev našega širnega okraja. Po povratku iz vojne leta 1918. je po smrti g. Pavla Ogorevca prevzel vodstvo Narodnega sveta za Konjice ter je vzdržal najboljši red in mir. Poverjeno mu je bilo tudi gerentstvo trške občine ter Okrajne arnilnice, kjer je več let z verno in nesebično deloval za splošni blagor. Posojilnica v Konjicah ga šteje že izza leta 1912. med svoje marljive odbornike. Mnogo pa je deloval v društvi Čitalnica in Sokol v Konjicah. Bil je tudi več let občinski svetnik trške občine. Jubilantu, ki je splošno priljubljen kot prijeten družabnik, želimo še mnogo let!

nj— **Premestitev.** G. Drago Stefančič, davčni uradnik pri tukajšnji davčni upravi, je bil premeščen v Prevalje. Učitelj Stefančič Jakob pa je nastopil službo pri sreskem načelstvu v Konjicah.

Nadaljevanje domačih vesti na 13. strani.

Najhitrejši motocikl na svetu

je dosegel pri dirki „Kilometer Lance“ Logatec 25. aprila 1930
NAJBOLJŠI ČAS DNEVA s povprečno brzino 138 km na uro.
Novi modeli dospeli! Plačilne olajšave! Rezervni deli na zalogi

Glavno zastopstvo: O. ŽUŽEK, LJUBLJANA, Tavčarjeva št. 11

GOSPODARSTVO

Konkurzni zakon

(Konec.)

Za konkurzno postopanje je pristojno ono okrajno sodišče, v čigar območju ima predoženec svoje podjetje ali če ga nima, kjer ima svoje bivališče. Za konkurz o imovini kakšnega trgovca in za konkurz o imovini trgovskih družb je pristojno trgovsko sodišče, odnosno trgovinski senat okrajnega sodišča. Če sestoji konkurzna masa poglavito iz rudniške imovine, se sme prenesti konkurzno postopanje iz razlogov pristojnosti na ono okrajno sodišče, ki je pristojno za rudniške stvari. Če dolžnikova imovina po vsej priliki ne zadošča za kritje stroškov postopanja, se konkurz uvede le, če predlagatelj izkaže verjetnost, da obstoji izpodbičajni zahtevek, ali če da primeren predjem. Če se konkurz zaradi nezadostne imovine ne uvede, mora sodišče svoj sklep objaviti v uradnem listu.

Organi konkurznega postopanja so konk. sodnik, upravitelj konk. mase upniški odbor in dišči pridržanih rešenj. Zoper njegove odredbe konkurznega sodišča enega izmed svojih sodnikov; iz razlogov primernosti pa tudi starejšine sreskega sodišča v svojem območju. Konkurzni sodnik vodi pod lastno odgovornost konkurzno postopanje in donosa vsa rešenja razen izrecno konkurznemu sodišču pridržanih rešenj. Zoper njegove odredbe je dopusten rekurs le na apelacijsko in kasacijsko sodišče. Za upravitelja konkurzne mase se sme postavljati neomadeževana in zanečljiva oseba, ki je strokovna glede na posebnost ali vrsto konkurzne mase. Upravitelj mase mora ugotoviti stanje mase, poskrbeti za ugotovitev dolgov, voditi pravde, ki se nanašajo na maso itd. On je odgovoren vsem udeležencem konkurza za povzročeno škodo. Nad njegovim delovanjem vrši nadzor konkurzni sodnik.

Na prvem ali poznejšem upniškem zboru se sme izvoliti upniški odbor od 3—5 članov z namestitki. Manjšina na zboru prisotnih upnikov, ki zastopajo vsaj četrtino vseh terjatev, ima pravico zahtevati enega člana in namestitka v upniški odbor. Upniški zbor sme zahtevati, da se izmenja postavljeno upravitelja konkurzne mase in postavi izvoljeni upravitelj, vendar sme konkurzno sodišče predlog odkloniti, če je izvoljena oseba neprimerna ali če je izprememba za skupne koristi upnikov škodljiva. Avtonomija upnikov je torej v tem pogledu precej omejena. Važno je tudi, da se za člana upniškega odbora lahko postavijo fizične ali juristične osebe, ki niso konkurzni upniki; člani odbora pa se lahko dajo zastopati na lastno nevarnost in lastne stroške. Konkurzni sodnik sme člane upniškega odbora z denarnim kaznjem do 1000 Din prisiliti, da redno izvršujejo svoje dolžnosti.

Na zaključke upniškega odbora nista vezana niti konkurzni sodnik niti konkurzno sodišče, zlasti glede sklepov, ki so škodljivi za skupne interese konkurznih upnikov. Konkurzni sodnik lahko ustavi izvršitev takega sklepa in zahteva sklicanje upniškega zbora. Pa tudi sklepi upniškega zbora ne veljajo za izvršljive, če so v nasprotju s pravili konkurznega sodišča, ki v nujnih primerih lahko nadomesti ta sklep s protivnim odlokom. Pristanek upniškega zbora je potreben le za sklicanje prisilne poravnave v konkurzu in za odobrenje članom upniškega odbora, da na javni dražbi kupujejo stvari konkurznega dolžnika. Nasprotno pa je pristanek upniškega odbora potreben za posle, pri katerih vrednost presega 20.000 Din, če gre za prostovoljno prodajo nepremetnih ali koristnosnih ugodnosti, za sklicanje poravnave in razsodiščnih pogodb, za vnovčenje pravic do tekočih prejemkov, za priznavanje ločitvenih ali izločitvenih zahtevkov itd., ali pa ne glede na vrednost za prodajo predoženčevega podjetja deleža na podjetju, vse zaloge blaga ali posameznih partij zaloge itd.

Z novim zakonom se tudi za vso državo uvede prisilna poravnava v konkurzu, ki jo predlaga predoženec. Če konkurzno sodišče predloga ne zavrne kot nedopustnega, se sme po zahtevu upravitelja konkurzne mase in upniškega odbora ustaviti nadaljnje vnovčevanje mase. Minimalna ponudba kot absolutni pogoj dopustnosti predloga ni predpisana, pač pa sme konkurzno sodišče odbiti predlog, ako se neprivilegiranim upnikom ne nudi vsaj 20 %, plačljivih v dveh letih. Prav tako sme konkurzno sodišče odrediti potrditev sklenjene poravnave, če spozna, da poravnava nasprotuje skupnim koristim upnikov ali če upniki III. razreda dobe manj kot tretjino terjatev. Za sklenitev poravnave je potrebna 2/3 večina po vsi vseh konkurznih terjatev in absolutna večina po številu glasov. Veak konkurzni upnik III. razreda ima samo en glas ne glede na višino njegove terjatve. Izjemno priznava zakon več glasov enim osebam, ki so po nastopu insolventnosti, ohranilo po otvoritvi konkurza kupovali konkurz. Terjatve po realni vrednosti in so te osebe ponudile tek odkup tudi vsem ostalim konkurznim upnikom. Namen te določbe gre za to, da se zaščiti oni posredovalci in zaupniki konkurznega dolžnika, ki so kupovali terjatve v svrhu izvensodne poravnave, ki ji daje zakon prednost pred prisilno poravnavo izveza konkurza in pred konkurzom. Bliznji svoji konkurznega dolžnika pa imajo pravico glasovanja le, če glasujejo proti poravnavi.

Razvoj naše bombažne industrije in Českoslovaška

V »Prager Tagblatt« je bil te dni objavljen zanimiv članek dr. Karla Uhliga o bombažni konkurenci na spodnjem Dunavu v katerem so navedeni tudi zanimivi podatki o razvoju jugoslovanske bombažne industrije. Pisec pravi, da se v državah na spodnjem Dunavu, od koder je nekdanje izviralo blagostanje severne Češke in Šlezije, širi domača bombažna industrija, ki od leta do leta spodbuja českoslovaške izdelke. Pred vojno na tem tržišču skoro ni bilo domače industrije in je od 90.000 ton bombažnih izdelkov, ki so jih porabile pokrajine današnje Madžarske, Jugoslavije in Rumunije, krila českoslovaška industrija okrog dve tretjini ali 60.000 ton, kar odgovarja dvem petinam takratne českoslovaške produkcije. Danes je obsežen trg teh treh držav preplavljen že z domačimi izdelki. V Madžarski je industrializacija že toliko uspešna, da krije madžarska bombažna industrija štiri petine domače potrebe gotovih izdelkov. V Jugoslaviji krije domača produkcija že dve tretjini lastne potrebe, v Rumuniji pa polovico. Českoslovaški izvoz bombažnih izdelkov v omenjene tri države nazadnje od leta do leta in je spadal od 1200 milijonov Kč v letu 1927, na 11.000 milijonov v l. 1928, in 900 milijonov v l. 1929. Českoslovaške predelnice so lani obratovale z 81 % svoje kapacitete, tkalnice pa le z 65 %. Posledice tega razvoja se vidijo v ustavitvi obratov, ki se pogosto prenesajo v države spodnjega Dunava.

Jugoslovenska produkcija predvina in tkanin se je povojni več kakor podvojila in je znašala v 1000 met. stotov:

	predvina	tkanin	poraba izdelkov
l. 1920/23.	30	80	235
l. 1924./27.	56	132	286
l. 1928.	64	167	281
l. 1929.	69	172	284

Povečanje jugoslovanske produkcije predvina je do l. 1928. še zaostajalo za povečano produkcijo tkanin, lani pa se je tudi naraščanje uvoza predvina ustavilo, dočim je uvoz tkanin in bombažnih izdelkov še več let v stalnem nazadovanju. V odstotkih končne porabe gotovih bombažnih izdelkov je krila jugoslovanska domača industrija:

	pri predvini	pri tkaninah
1920./23.	12 %	34 %
1924./27.	20 %	46 %
1928.	22 %	59 %
1929.	27 %	61 %

Domača produkcija gotovih bombažnih izdelkov pa krije gotovo še večji odstot. potrebe, tako da je danes treba le še 30 % končne porabe gotovih bombažnih izdelkov uvažati.

Tudi Pošta hranilnica je odobrila Privilegirani agrarni banki 200 milijonski kredit. Po vgladu Narodne banke in Državne hipotekarne banke, ki sta odobrili Privilegirani agrarni banki vsaka 200 milijonov Din kredita po izjemni obrestni meri 4 %, je sedaj tudi nadzorstveni svet Pošte hranilnice na svoji seji 2. t. m. odobril Privilegirani agrarni banki kredit od 200 milijonov Din, in sicer prav tako s 4 % obrestno mero. Privilegirana agrarna banka ima torej sedaj za svoje nadaljnje kreditiranje knjižništva na razpolago za 600 milijonov Din novih cenjenih denarnih sredstev.

Nenadno znižanje diskonta v Franciji, Angliji in Ameriki, Evropske finančne kroge je včeraj presenetila vest, da so novačnice banke v Parizu, Londonu in New Yorku začele diskont za pol odstotka, in sicer v Parizu od 3 na 2,5 %, kar je tudi za normalne razmere izredno nizko, v Londonu od 3,5 na 3 % in prav tako v New Yorku od 3,5 na 3 %. Včeraj smo pa že javili, da je bila diskontna mera v Belgiji znižana od 3,5 na 3 %. Smatra se, da je bilo to znižanje dogovorjeno med novčaničnimi bankami in da se ima s tem znižanjem olajšati emisija velikega reparacijskega posojila od 300 milijonov dolarjev, ki je po konstituiranju uprave Banke za mednarodna plačila postalo aktualno. Situacija na denarnem trgu bi tako znižanje diskonta upravičevala le v Parizu, dočim se likvidnost v Londonu in New Yorku v zadnjem času ni povečala.

V redni obliki zbor Ljubljanske borze za blago in vrednote se bo vršil jutri, 5. t. m. ob 16. v borznih prostorih z naslednjim dnevnim redom: 1.) Pozdrav predsednikov, dolžitev treh overovalterjev zapisnika in dveh zapisničarjev. 2.) Poročilo borznega sveta o poslovanju letu 1929. 3.) Poročilo finančnega odbora. 4.) Odobritev bilance in podelitev razrešnice borznemu svetu. 5.) Volitve: a) petih članov borznega sveta; b) petih članov finančnega odbora; c) trinajst članov borznega razsodišča. V primeru neplečnosti se bo vršil drug občni zbor 12. t. m. ob istem času in s istim dnevnim redom, ne glede na število zborovalcev.

Razpisana mesta pripravnikov pri Narodni banki. Narodna banka je razpisala 10 mest uradniških pripravnikov, ki morajo imeti visokošolsko izobrazbo ali pa maturo Trgovske akademije. Prošnje je vpsolati do 31. t. m.

Jubilarni mednarodni velesejem v Budimpešti je bil včeraj slovesno otvorjen ter bo trajala do 12. t. m. Ta velesejem praznuje letos 25letnico svojega obstoja in ima okrog poldrugi tisoč razstavljalcev. Tudi naša država ima na skupnem razstavišču, ki obsega 75.000 m², svoj nacionalni paviljon.

Položaj na naših borzah

Ljubljana, 3. maja. Na ljubljanski borzi je bil pretekli tedej devizni promet slabši in je znašal le 15,2 milijona Din nasproti 20,2, 17,6, 22,2 in 12,1 milijona Din v zadnjih štirih tednih. Tečaj deviz so bili vse teden precej stabilni. Med efekti je bil promet le v Kranjski industrijski po 304.

Na zagrebškem efektivnem tržišču se je v jučer škoda tekem zadnjega tedna pri živah-

nejšem prometu ponovno okrepila od 421 do 423 za 425,5 — 426. Investicijsko se je trgovalo nespremenjeno po 87 — 87,25, dočim so Blairova posojila pod vplivom ameriških tečajev popuščala; 7 % je bilo včeraj zaključeno že po 84,75 naspram 85,75 do 86,25 ob koncu zadnjega tedna. Med bančnimi in industrijskimi vrednotami ni bilo znatnejših sprememb in tudi ne večjega prometa.

Ljubljana. (Prosti promet.) Berlin 13,4925, Budimpešta 9,8850, Curih 1065,9, Dunaj 7,97, London 274,77, New York 56,41, Pariz 221,79, Praga 167,46, Trst 296,14.

Žitni trg

Na svetovnem kakor tudi na našem domačem žitnem trgu v preteklem tednu ni bilo opazati bistvenih sprememb. V kupčiji vlada nadalje veliko mrtvilo in tudi v cenah je opaziti nagibnost k popuščanju, čeprav ni bilo večjih sprememb nazdaj. Pri nas je poraba pšenice dalje zelo slaba, le v novi pšenici za avgust je nekaj živahnega trgovanja. Za koruzo, zlasti terminsko, ni interesa, prav tako za temnejše krušne moke, katerih zaloge se vedno bolj kopižijo. Edino po moki ničilica je nadalje precej povpraševanja.

+ Novosadska blagovna borza (3. t. m.) Tendence nespremenjena. Promet: 16 vagonov pšenice, 7 vagonov moke, 19 vagonov koruze in 1 vagon ječmena. — Pšenica: baška, 77 kg 192,50 — 197,50; 78 kg 197,50 do 202,50; gornjebaška, 78 kg 200 — 205; banška, Tisa šlep, 78 kg 200 — 205; gornjebaška, 78 kg 195 — 200; sremaka, 77 kg 177,50 — 180. Oves: baški in sremaki 125 — 130. Ječmen: baški, sremaki, 63/64 kg 107,5 — 112,5. Koruza: baška in sremaka 94 do 96, ladja Dunav 94 — 96 za junij 97,5 do 100. Moka: baška »Ogg« 335 — 345; »Ogg« 380 — 340; »2« 295 — 305; »5« 240 — 250; »6« 170 — 180; »7« 125 — 130; »8« 85 do 90. Otrubi: 65 — 75.

+ Budimpeštanska termiska borza (3. t. m.) Tendence mlačna; promet srednji. Pšenica: za maj 20,20 — 20,33, za junij 20,45 do 20,46, za oktober 19,36 — 19,37; ri: za maj 10,38, za junij 10,60, za oktober 12,20 do 12,21; koruza: za maj 11,60 — 11,62, za julij 11,68 — 11,70, tranzitna za maj 11,20.

Sport

Današnji nogometni program

Predpoldne se odigrata dve drugorazredni tekmi in sicer:

Ob 8.30 Natakari — Slovani; ob 10.15 Reka — Krakovo. — Popoldne: ob 14. Svoboda rez. — Jadran rez.; ob 15.45 Svoboda — Jadran.

Popoldne se odigra še preostala prvorazredna prvenstvena tekma Svoboda — Jadran. Ta tekma bo sigurno razven srečanja Ilirije — Primorje najzanimivejša prvenstvena borba v sezoni, ker bo odločila za predzadnje in zadnje mesto v tabeli, torej borba za obstanek v prvem razredu. Svoboda je nekoliko na boljšem, ker je za dve točki pred Jadranom, vendar imata oba kluba skoro enako diferenco golov, tako da bi eventualno zmaga Jadrana spremenila tudi diferencialni količnik v njegov prid.

Svobodi zadostuje remis. Na vsak način bo pa skušala ušestviti z zmago svoj položaj v prvem razredu in s pozitivnim uspehom dokazati, da se nahaja v razvojni črti navzgor.

Borba bo napeta in zanimiva. Pred glavno tekmo igrata rezervi. Pričetek ob 14. Vse tekme se vršijo na igrišču Primorja.

Napovedana prijateljska tekma Železnikar — Primorje

Je bila radi trajnega deževnega vremena odpovedana.

Današnje prireditve na igrišču Ilirije

SK Sava : SK Ilirija. V prijateljski tekmi se srečata ob pol enajsti dopoldne družini Ilirije in sevniki Sava. Za tekmo vlada v vseh hazenskih krogih veliko zanimanje, ker nastopi Ilirija s povsem drugo družino, kakor v poslednjih prvenstvenih tekmah. Preizkusila bo v tej tekmi svoje mlajše igralce, s katerimi hoče izpopolniti prvo družino in jo tako uspešno pripraviti za jesensko prvenstveno sezono. Klub pomanjkanju tekem, ki so za uspešen razvoj in napredek vsake družine mnogo potrebne, so dosegli mlade Ilirijanke toliko rutine in so tehnično na tako visoki stopnji, da v prav nobenem oziru ne zaostajajo za svojimi tovarišicami v prvi družini. Ambiciozni Savi bo Ilirija brez dvoma nadmočna, čeprav njene igralke fizično znatno zaostajajo za jakimi Sevnikičankami. Vsekakor pa Savi ni podcenjevali. Njena družina igra trdo, toda fair ter je nevarno zlasti pred golom. Svoje najboljšie sile ima v vratarici in srednji napadalci.

SK Grafika : SK Ilirija. Ob 9. dopoldne se odigra kot predigra hazenska tekmi orlatelska tekma med komb. moštvo Grafike in Ilirije. Ta igra obeta biti izredno zanimiva, ker so rezervni in juniorski igralci Ilirije poznani kot izborni taktičarji in tehničarji. Mnogo je danes

Samozavesten in negovan.

Tudi ako je kak moški takozvani tip časa, vendar ni gotovo, da bo imel uspehe povsod. K temu je potrebna kultivirana pojava v splošnem, predvsem brezhibno negovani lasje, — 10 minut dela ter enkratno umivanje z Elida-Shampoo-nom in zaželjeni uspeh je tu. Praktično za vsacega možkega. Vzame se lahko povsod s seboj. Takoj gotov. Očisti temeljito lase in lasišče, ter odstrani prhljaj.

ELIDA SHAMPOO

rednih obiskovalcev nogometnih tekem, ki posejajo raje tekme juniorskih in rezervnih moštev, kakor one prvih, ker podajajo mlajši igralci pogostejše za oko lepše igre. Tudi današnja tekma za služi iz tega vidika dober poset.

Table tenis turnir skavtov

Prvak Dečman (I. četa).

V petek se je vršil v hotelu Union table tenis prvenstvo ljubljanskih skavtov. Tekmovalo je 7 igralcev, in sicer iz I. in II. čete, dočim druge čete niso nastopile.

Nastopila sta znana favorita Dečman (I. četa) in Gržinič Leo (II. četa) dočim Nagy E. (II. četa) zaradi bolezni ni nastopil. Tekmovanje se je vršilo v največjem redu in disciplinirano. Opazili smo par dobrih in tehničnih igralcev, ki so marsikoga iznenadili. Sigurno je odnesel prvo mesto Dečman, ki je od turnirja do turnirja boljši ter bo gotovo SK Ilirijo na državnem prvenstvu 25. t. m. v Murski Soboti častno zastopal. Najzanimivejša in tudi najlepša partija dneva je bila med bratoma Gržiničem Leonom (II. četa) in Slavkom (II. četa). Oba sta pokazala lepo tehnično dovršeno igro. Igra je bila tako popolna, da ni mogoče reči, kdo da je bil boljši, če če se omeni, da sta igrala 3 partije ter je z ostrim finishem Leo izšel kot prvak in zasedel drugo mesto.

Za prvaka je agili stegovodja Milja Svigeč — Golob Arno, razpisal prehodni belo-zelen trak, da bo v bodoče prvenstvo derby obeh čet.

Prvenstvo Jugoslavije v table tenisu za leto 1930

V imenu Jugoslov. table tenisa saveza v Zagrebu priredi SK Mura v Murski Soboti dne 24. in 25. maja 1930. table tenis turnir za prvenstvo Jugoslavije l. 1930. Turnir se začne 24. maja ob 10. dopoldne v prostorih Sokolskega doma v Murski Soboti.

Turnir se vrši v naslednjih disciplinah: 1. Tekma klubov za prvenstvo Jugoslavije 1930. Tekma tročlanskih moštev, verificiranih klubov Jugosl. table tenisa saveza v Zagrebu. Tekma se vrši po točkah. Prijavnina Din 30.— za moštvo. Tekma v tej disciplini se vrši samo v slučaju, če se prijavi najmanj pet klubov.

2. Single za moške. Tekma se vrši po cup sistemu (best of five). Prijavnina Din 15.— za osebo.

3. Double za moške. Tekmuje se kot pod II. Prijavnina Din 30.— za par.

4. Single za dame. Tekma se vrši kot pod II. Prijavnina Din 15.— za osebo.

5. Double za dame. Tekmuje se kot pod II. Prijavnina Din 30.— za par.

6. Mixed-double. Tekma se vrši kot pod II. Prijavnina Din 30.— za par.

Prijave skupno s prijavnino je poslati na naslov: SK Mura, table tenis sekcija v roko g. Nemez Janez ml., Murska Sobotna najkasneje do 21. maja t. l. Ker se pozneje prijave, kakor tudi prijave brez prijavnine ne bodo upoštevale. Zrebanje se bo vršilo dne 22. maja 1930. ob 21. uri v gostinski sobi Velike kavarnarje v Murski Soboti po odobru SK Mure. Zrebanju lahko prisostvujejo vsi udeleženci turnirja.

Redna ptenarna seja odbora SK Ilirije bo v torek 6. t. m. ob 20. v kavarni »Emona«. Predsedstvo prosi gg. načelnike sportnih in upravnih sekcij, da predložijo obilgama poročila. Odbor naj javlja članstvu za četrtek 5. junija izredni občni zbor SK Ilirije z dnevnim redom: Sprememba pravil. — Tanjki.

Motokolesarski klub Ilirija. Reprezentanti kolesarskega in motosportnega Slovenije so se odpeljali včeraj dopoldne z beograjskim brzdolom na velike sportne manifestacije. Med njimi so bili naš najboljši dirkači kolesarji in motociklisti. Posobna zasluga za brezhibno odpremo ekipe, posebno motorjev in koles, gre g. postajenačelniku G. Ludvik-u. V Zidanem mostu so se pridružili reprezentanca in dirkači celjskega pododboja.

Jugoslovanski tenis savez je določil za letošnje leto samo Spalding-zogo kot oficijelno za vse prireditve ter se bo igralo le s Spalding-zogo za internacionalno in nacionalno prvenstvo države. Opozorjamo cenj. občinstvo, da ima v samoprodaji Spalding-zoge in jugoslovanski izdelek reketov: Arta Arta-Spezial in Arta M. D. za Slovenijo le trdka P. Magdič, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 1.

HUMANIK

PLATNENE D78-
NAJBOLJŠI IN VENDAR
CENENI

šah

Urejuje dr. Milan Vidmar

Najoriginalnejša figura šaha je nedvomno skakač. Že njegove čudne poteze so strah in groza začetnika. Skakač pa dela dosti preglavice tudi teorii šaha. Prav izplača se govoriti o njih.

Skakač je dandanes vendar prišel v teoriji na zaslužno mesto. Najslabši je med figurami, torej slabši kot lovec. Toda še vedno je treba previdno uporabljati modern, sicer pravilno taksacijo. Skakač normalno lovecu ni čisto kos, dostikrat pa je vseeno močnejši.

Pred 40imi leti so vodilni igralci mislili o skakaču drugače. Znano je, da je veliki Čigorin nad vse virtuosno igral s skakači. Ljubši so mu bili kot lovec. Znano je tudi, da je na splošno v končnicah veljal takrat skakač več kot lovec.

Več kot petdeset let je šahistom že dobro poznana ogromna sila dveh lovecev. Okoli leta 1890. nihče ni več dvomil, da sta dva loveca močnejša kot dva skakača ali pa kot lovec in skakač. Ker pa je hkrati veljalo načelo, da je v končnici skakač spretnejši kot lovec, je moralo priti do krize.

Pravilno je dr. S. Tarrasch že v devetdesetih letih minulega stoletja negiral večjo spretnost skakača v končnici. Dostikrat je imel v svojih partijah dva loveca, nasprotnik njegov pa lovec in skakač. Vedel je, da ima s dvema lovecema boljše igr. Ni mu pa šlo v glavo, da bo takoj prepustil nasprotniku boljše igr., če bo zamenjal enega loveca za nasprotnikovega edinega, če se bo torej spustil v končnico loveca proti skakaču.

Logično je sklepal dr. S. Tarrasch iz dejstva, da sta dva loveca močnejša kot lovec in skakač, da mora normalno tudi en sam lovec biti lažji kot en sam skakač. Tarrasch je s takratno svojo ogromno avtoriteto počasi podrl staro tezo. Danes smo normalno vsi za loveca.

Vedno bodo seveda prihajale pozicije v končnicah, ki bodo favorizirale skakača. Dosti kmetov na šahovnici ne da lovecu potrebne prostosti. Če ima na primer nasprotnik posestnika loveca svoje kmete na poljih, ki niso lovečeve barve, bo varen pred napadi, sam pa bo s svojim skakačem uspešno lahko vznemirjal nasprotnika.

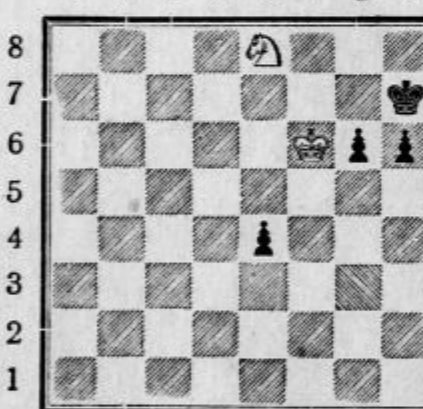
Razlika med jakostjo loveca in skakača ni velika. Prav nič ni zato čudno, da druge okoliščine lahko kompenzirajo to razliko. Samo zaradi tega moramo biti previdni, če kar na splošno primerjamo v končnici loveca s skakačem.

V boju proti kmetom je skakač brez dvoma slabši kot lovec. Skakač mora biti vedno zelo blizu kmetu, ki naj ga zadržuje. Če je torej sovražni kralj tudi v bližini, bo skakač velikokrat podlegel kmetu.

To se lovecu ne more pripetiti. Lovec strelja v daljavo, če treba preko cele šahovnice. Lovec vedno lahko ustavi prodirajočega sovražnega kmeta. Lovec lahko tudi zadrži celo falango sovražnih kmetov, če jih kralj ne podpira.

Železnjevi, znani ruski komponist, je s svojo študijo izvrstno karakteriziral hkrati slabosti in spretnosti skakača. Studija je iz leta 1929., ni težka, pa vendar zelo interesantna.

a b c d e f g h

Beli: Kf6, Se8 (2 figuri)

Črni: Kh7, e4, g6, h6 (4 figure).

Beli na potezi remizira.

Na več kot na remis beli seveda ne more računati. Če izgubi črni tudi vse svoje kmete, bo partija še vedno neodločena. Skakač sam je proti nasprotnemu kralju brez moči. Izgubi pa beli svojo partijo prav lahko. Vseh treh kmetov ne bo zlepa zadržal.

Če pogledamo pozicijo natančneje, bomo hitro našli, da niti kmeti na e4 beli ne more ustaviti. Prav počeno le celo študirati najprej poenostavljeno pozicijo:

Beli: Kf6, Se8 (2 figuri)

Črni: Kh7, e4 (1 figura).

More-li beli sploh zadržati kmeta e4? Navidezno ne. Se le z velikim naporom bomo našli sledečo pot:

- 1.) Se8—d6 e4—e3
- 2.) Sd6—e4! e3—e2
- 3.) Se4—g5+ Kh7—h6
- 4.) Sg5—f3

Seveda, če ima črni kmeta na h6, je komplicirani manever nemogoč. Pa tudi, če bi bil mogoč v poziciji naše študije, bi ne pomagal. Skakač mora osvojiti kmeta e4, ne pa zadržati ga. Če kmeta samo drži, mu uide drugi ali tretji kmet črnega.

Po vsem tem moramo gledati študijo z zelo kritičnimi očmi. Uverili smo se, da skakač ni kos kmetom. Remis mora biti skrit drugje. Samo ena možnost bi se bila. Večni šah!

Če bi beli kralj stal na f7, beli skakač pa na d7 ali e6, bi bil remis zagotovljen. Skakač bi dal šah na f8, črni kralj bi se lahko umaknil samo na h8 in skakač bi dal zopet šah na g6. Torej večni šah na poljih f8 in g6.

Ideja ni zelo skrita. Pot do nje ni prav rahla, ne bo pa nemogoča. V nerodni poziciji črnega kralja tiči rešitev. Zato je jasno, da moramo najprej zapahnuti vse izhode nesrečnemu črnemu kralju. Prva poteza leži na d1:

- 1.) Kf6—f7! ————

Beli kralj jemlje polje g8. Vrh tega pa nudi svojem skakaču polje f6. Beli grozi Sc8—f6+, kar bi osvojilo nevarnega kmeta na e4.

Seveda kmet ne bo čakal. Odgovor črnega bo:

- 1.) ———— e4—e3,

nakar mora beli skakač izrabiti razpoložljivo tempo, da pride kmetu e3 bliže. Torej:

- 2.) Se8—f6+ Kh7—h8

Sedaj pa še vedno beli ne more direktno zadržati kmeta. Skakač je grozovito neokreten. Ni pa težko naiti prave poteze:

- 3.) Sf6—d5! ————

Napada kmeta!

- 3.) ———— e3—e2

4.) Sd5—f4! ————

Napada kmeta še enkrat!

- 4.) ———— e2—e1 postane dama.

5.) Sf4—g6+ Kh8—h7

6.) Sg6—f8+ Kh7—h8

7.) Sf8—g6+ ————

Partija je z večnim šahom remis.

Studija je zares mična. Neznatna sredstva dovoljujejo dovolj zabave. Skakač se zamaši bori s kmetom. Preneten je za ta posel. Kmeta bi lovec ustavil z lahkoto, večnega šaha ne bi dosegel. Evo razlike med lovecem in skakačem!

Kino

Ob pol dveh popoldne

(Izpod peresa slavnega filmskega umetnika J. Možušina)

Nekako ob pol 2. popoldne je bilo, ko sem »umiral« pred filmsko kamero pri snemanju filma »Hladji Murat«. Ravno ob istem času je delansko umrl Serov, eden najboljših mojih prijateljev.

Serov in jaz sva bila dolgo časa neločljiva druga. Skupaj sva se veselila, delila žalost v življenju in pred filmsko kamero. Tudi pri napornem snemanju v Alabai sva bila skupaj. Tu smo snemali »krvave« borbe med Kozaki, Tataji in Čerkezji. Tu je bila tako rekoč naša domovina. Rusija — seveda samo podnebu za časa snemanja velikega filma »Hladji Murat«. Ko pa se je zvečerilo, ko so polagoma pozašali ognji okrog naših taborov in so se na nebu zavesile jasne zvezde, smo se mi Rusi še dolgo, dolgo pozovarjali o naši sveti materi Rusiji. Oba s Serovom sva bila emigranta, oba kmečka sinova, ki rodne grude nista in ne bova nikdar mogla pozabiti. Ostali naši rojaki so se veselili, plesali, peli, izrali na balalajke, nama pa je bilo ob teh prilikah hlače na svetu, daleč proč od domovine naju je pričelo domotožje in sva zaplakala.

Filmska snemanja so se nazibala h koncu in nekoga jutro me prijatelj Serov iznenadi s svojo odločitvijo odpotovati v Pariz. »Odhajam«, je rekel. »škoda, da se boš moral ti tukaj še mučiti, dočim se bom jaz lepo zabaval v Parizu. Toda ti moraš priti za menoj, zato na svidenje.« Odpotoval je. Svidenje nama ni bilo več usoieno! Čuden slučaj je hotel, da je umrl v Parizu baš isto uro, ko sem jaz pred filmsko kamero glumil smrt junaka Hladji Murata — tako zvanega »belega vraga«.

Ljubezen velikih mož

Kako in koga so ljubili velikani duha — možje, čilji imena so z neizbrisnimi črkami zapisana v povestnici sveta? To je ena najzanimivejših tem že od nekdaj. Ta tema je zanimala zgodovinarje in književnike vseh narodov, zanimala pa je tudi dramatiki in sedaj v dobi zvočnega filma tudi da Klas postregel z Gandijevo soljo. Gazda je dejal: »Najbrž!«

Pustili smo Gandija in njegovo sol ter se preselili v srednjo Azijo. Ugañili smo to in ono. Utrdili smo se tudi v prepričanju, da je bil Atila prav za prav velik gospod.

Prijatelj Fajanič je povedal mično zgodbo o bitki na katalonskih poljih, ki je trajala tri dni in tri noči, bila pa je, pravijo, tako huda, da so se duše onodobnih neznanih junakov-mrtvakov borile v zraku še štirinajst dni in niso imeli kmetije v okolici miru ne podnevi, ne ponoči.

Rekel je še: »Zdi se mi, da bi imelo lice Evrope nekoliko drugačete poteze dandanašnji dan, ako jih ne bi dobili onokrat gospod Atila po grbi!«

Tem besedam sva z gazdo pritrdila. Pogovor je nanese na svetovno vojno. Dejal sem, da je tehnika ubila poštenost in osebno junaštvo.

Te moje besede je zgrabil Fajanič in je moževal takole: »Hm, da, takisto! Lepo! Jaz sem močan in se spoprime s slabejšim, da... Nu, ko pa zgrabim s svojimi šapami za vrat, da, pa me on ustreli, recimo — iz žepa, kamor je skril samokres. da... Ha, lepo, hm, to je pa res lepo! Iz — žepa!«

filmske producente. Tragična usoda velikega admirala Nelsona je prva bila posneta v zvočnem filmu, ki se zove »Poslednja ljubezen admirala Nelsona«.

Nelson zavzema brez dvoma med velikimi možmi v zgodovini eno najodličnejših mest. Angleška bi Nelsonu darovala vse — le eno bi mu odklonila — zagrali ljubljene ladje Hamilton, žene, ki je inspirirala vse velike zmage slavnega admirala. Zvočni film »Poslednja ljubezen admirala Nelsona« bo tedaj pričaral vse bolesti, veselje in žalost velikega ljubavnika.

Moji doživljaji na Tirolskem

Nikar ne pričakujte, da vam bom pripovedoval o vratolomnih in tajinstvenih pustolovščinah. Nikakor ne! Tirolci so miroljubni in ljubeznivi ljudje in tudi njih zemlja je kakor ustvarjena bolj za ljubavne občutke kakor za kake senzacionalnosti. Zato že iz teza vzroka nisem mogel doživeti kaj takega, kar bi človeku pretreslo kosti in moze: nasprotno, vse kar sem doživel — vse je bilo prožeto z neko dražestno romantiko, vsled česar me je navdušil vsak še tako neznan doživljaj.

Bila je nedelja, ko smo dospeli v Lienz. Nedelja na Tirolskem znači po vseh cerkvah zvonjenje zvonov v harmonično ubranih akordih; vse ulice in ceste polne ljudi, oblečenih v svoje živobarvne noše. Vseopisno smo srečavali radostna lica in smeh. Mi smo med tem morali sedeti v velik prostorn avto, ki nas je odpeljal na kraj, kjer se je vršilo znanje snemanja za veliki zvočni film »Nesmrtni potepuh«. Jaz pravim »misi«, ker nas je bilo več. Poleg mene so bili režiser Gustav Neucky, Liane Haid, Gustav Fröhlich, Karl Gerhardt, dalje mnogo operaterjev, arhitektov in drugih orl filmu zaposlenih ljudi: skratka bilo nas je prav čedna družba.

Snemanje se je vršilo v najlepši prirodi, v vzhodni Tirolski, v najbolj romantičnem kraju, ležečem med vasicama Matrei in Virgen. Bil je že mrak, ko smo se namestili v mali gostilniški sobici hotela v Matrei. Okrog nas so plesale brlike Tirolke po takih kmečkih godbe. Vsi smo bili dobro razpoloženi. Tudi v moji nam je zelo ujalalo. Čim več smo ga pili, več smo si imeli povedati. Kmetije in dekleta so prisleda k naši mizi in nam pripovedovala o ondodnih šegah in navadah. Povedali so nam, kako se njihovi fantje osvetli oholim dekletom, kako tedaj na kak zvit način izvalilo kako dekle ponoči iz hiše in jo poljelo z vodo, ponekod celo »nabunkalo«. »Strašno!« je tedaj vzkliznila Liane Haid. »Tukaj pa že ne bi hotela živeti!« Vsi smo se seveda smejali Linaninemu ogorčenju.

Naslednje jutro smo zgodaj pričeli z delom. Naši arhitekti so takoj pričeli graditi novo vasico Virgen, ker je prava vas previsoko med Alpami. To jim je tudi sijalno uspelo, tako da so domačini strme občudovali čuda in napredek današnje tehnike. Ljudje so sploh z nekako ljubosumnostjo tekmovali med seboj, kdo bo z nami bolj priazen, kdo nam bo bolj in več postregel! Gorje, če smo s kakim človekom kako besedico več govorili kakor z drugim, takoj je bil ožen v stehi! In tako smo morali zelo paziti, da nismo čisto nehoti povzročili kakšne zamere. No, in upam, da smo tezaževno dosegli uspeh! Ljudje so morali biti z nami prav zadovoljni, kajti pomislite, občinski odbor v Virgenu nas je vse imenoval častnim občanom. In tako sem še danes dasiravno v Berlinu — vendar še vedno častni občan romantično lepega Virgena.

Hans Adalbert Schlettow.

Filmski drobiž

Hollywood prerokuje konec črno-belega filma. Iz nekoga poročila iz Los Angelesa posnemamo, da se v filmskih krogih govori sedaj le o bodočnosti filma v naravnih barvah. V enem letu, pravijo, ne bo več nobene črno-belega filma. Danes obstaja več sistemov snemanja v naravnih barvah: izmed vseh ima največ uspeha sistem Technicolor.

Max Reinhardt snema opereto »Netopir«. Kodanski časopisi prinašajo intervjuje M. Reinhardta. Iz njegovih izjav vidimo, da je končno prišel čas tudi zanj, da se umetniško udeležuje pri filmu. Kot prvi zvočni film hoče oddati opereto »Netopir«.

Lita Gray Chaplin, prva Chaplinova žena je dospela v Pariz, kjer namerava ostati nekaj časa. »Paris Midge« je priobčil jako zanimiv intervju s svojo poročevalca, iz katerega posnemamo, da je Lita izredna »poticica, da je zadnja leta nastopala v Ameriki v zabaviščnih in finejših barjih. Sedaj je prešla baše ponudbo za angažma v Broadway gledališču s tedensko gažo 2000 dolarjev!

Gandhi in film. Na Angleškem so opredelovali predvajati vse filme in tedenske žurnale, v katerih nastopa znameniti voditelj Indijcev Gandhi.

»Mammy«, najnovejši Al Jolsonov film.

V Newyorku je bila pred kratkim premiera najnovejšega Al Jolsonovega filma »Mammy«. Film je dosegel velik uspeh. V njem prednaša Al Jolson celo vrsto najnovejših pesmi in šlagerjev.

Obsodili smo vso vojno tehniko vobče, streljanje iz žepa pa posebej. Potem je pripovedoval gazda Klas o neki granati iz Gorice, ki se je namenila, da ga ubije. Pojasnil je še, kako je ta zlobni namen preprečil.

Fajanič je govoril o mnogih granatah z zlobnimi nameni, o nekem projektilu — tu pa se je iznenada odločil, in je povedal zgodbo, ki smo jo potem krstili:

mož ob gabru.

... odstopali smo po bitki na Ceru. Izvolili smo odstopati pred premočjo, takisto, da! Pa le korak za korakom. In koruzo smo menedrahi. Med tisto koruzo si je nek avstrijski projektelj, bi dejal, izvolil poiskati pot skoz moje stegno, taklo nekako tudi skoz žilo. To je bilo dokaj neprijetno: Avstrijsanci so pritisnili, preveč, bi dejal in jaz nisem kazal najmanjšega veselja, da jim padem v roke. Gospodje bi me malo obesili kot dobovovjka. To so vedeli tudi moji sobojevniki. Bilo nas je malo, zadnja straža. Pomagal mi je eden in drugi. Nato so me naložili štirje na šotorno krilo in me ponesli v dolino. Sprehod v guzalnici, da! Tam so me pustili, ker je bil dan nalog držati se radi kritja. In pa na hrib so mi pokazali, tam da so naši.

Odšli so nazaj. Eden mi je našel nek kol, takole: drevo, da si pomagam naprej.

Počasi sva šepala z drevesom v hrib. Včas sem se plazil po »štirih« naprej, ker so izvolile padati granate s slabimi nameni. Vročina! In žepa, ogromna! Če se žepi spomnim na ono žepo... (k natakariju) halo, brzovozno še eno pivo!...

Nu, tako sem se priplazil v polbočje. Ob nekem gabru je slonel vojak. Zamazan krvav. Takrat pa sem zagledal čutaro! Bila je mokrala in sem sklenil, da bom pil. Namreč, takisto: odločil sem se, da bom pil za vsako ceno, še tisti trenutek, vse, celo čutaro in naj bo, kar hoče, da!

Priplazil sem se do njega: daj mi vode!

Takrat se je okrenil z obrazom proti meni. Z obrazom — namreč — tisto ne! Ker obraza ni imel, da... To je bila — takisto — kepa rdečega mesa. Ta kepa ni imela oči, ne nosa... in ni imela luknje... Iz kepe je grgralo nekaj, da, in roka je pokazala na čutaro, češ: pij! In potem je iz kepe zopet zagrgalo, roka je nekaj pokazala, tako da sem razbral: tudi jaz bi pil, pa ne morem, ker nimam luknje!... torej pij! Kepa

Radio

Koncert g. A. Šublja v radiu

Pri četrtkovem večernem programu, ki se oddaja kot običajno v Zagreb in Beograd, nastopi poleg slovenskega velikega kvinteta ter prof. I. Noča tudi naš odlični baritonist g. Anton Šubelj, ki se je po dolgem bivanju v Ameriki vrnil v domovino. G. Šubelj je znan zlasti med našimi rojaki v Ameriki kot pevec, ki jim je prinesel iz domovine najlepše, kar imamo: slovensko narodno pesem. Podal jo je tudi številni ameriški publiki po vseh večjih ameriških mestih in dosegel z njo izredno lep uspeh. V Ameriki je odkril zopet svojevrsten zaklad preproste pesmi, ki nam ga bo odprl baš s sporedom v četrtek zvečer. So to ameriške zamorske pesmi, s katerimi je nastopil v milanskem radiu, pred razvajo berlinsko koncertno publiko in nedavno tudi v Ljubljani ter dosegel povsod živahno odobravanje. Simpatičnega pevca spremlja pri težkem in samotnem ritmu zamorskih pesmi na klavirju gđ. Marica Vogelnikova.

IZVLEČEK PROGRAMOV

Nedelja, 4. maja.

LJUBLJANA 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Versko predavanje. — 10.20: Kmetijsko predavanje. — 11: Koncert radio-orkestra. — 12.15: Tedenski pregled političnih dogodkov. — 15: Veseloigra »Revček Andrejček«. — 20: Koncert orkestra balalajk »Kremelj«. — 21: Premelč polje »Slagertje«. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Koncert jugoslovanske glasbe (radio-orkester).

BEograd 9.30: Prenos iz Saborne cerkve. — 10.30: Tekma pevskih zborov. — 16: Koncert orkestra balalajk. — 17.30: Koncert tamburaškega zbora. — 19.30: »Potovanje okrog sveta.« ZAGREB 11: Orkestralni koncert. — 17.30: Popoldanski koncert. — 20.35: Koncertni večer. PRAGA 16: Prenos iz Brna. — 18.05: Leharjeva glasba. — 19.30: Prenos opere »Trij mušketirje iz gledališča«. — 22.15: Laska godba. — BRNO 16.30: Popoldanski koncert. — 18.05: Arie in pesmi. — 19.30: Prenos opere iz Prage. — VARŠAVA 17.30: Orkestralni koncert. — 20: Koncert na čelo. — 21: Koncert solistov in orkestra. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 10.30: Koncert na orgle. — 11: Koncert dunajskega simf. orkestra. — 13: Opoldanski koncert. — 18.50: Bachove skladbe. — 19.25: Komorna glasba. — 20.40: Veseloigra. — 22.10: Laska godba orkestra. — 16: Popoldanski koncert. — 18.50: Pevski koncert. — 20: Mešan program. — Godba za ples. — FRANKFURT 17.15: Koncert na čelo. — 19.30: Violinski koncert. — 20: Glasbena služboigra. — 22: Prenos iz Stuttgarta. — 23.15: Godba za ples. — LANGENBERG 16.30: Popoldanski koncert. — 20.05: Prenos iz gledališča: opera »Nižava«. — Nočni koncert in ples. — STUTTGART 19.30: Koncert iz Frankfurta. — 22: Mešan program. — 23.15: Godba za ples. — BUDIMPESTA 12.25: Koncert opere nega orkestra. — 16: Pevski koncert. — 20.30: Zborovski koncert. — 21.30: Vojaška godba. — RIM 13.30: Koncert radio-kvinteta. — 17.30: Vokalni in instrumentalni koncert. — 21.02: Puccinijska opera »Dekle z Zapada«.

Ponedeljek, 5. maja.

LJUBLJANA 12.30: Reproducira glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnika. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Francoščina. — 19: Dr. Debevec: Protituberkulozni boj. — 19.30: Angleščina. — 20: Rezervirano za ev. prenos. — 22: Napoved časa in poročila.

BEograd 10.30: Reproducira glasba. — 12.45: Koncert radio-kvarteta. — 17.30: Narodne pesmi na dudo. — 18: Laska godba orkestra. — 20: Koncert pevskega društva »Gajrete«. — 21.15: Prenos iz Vinkovcev. — Poročila. — 23: Petje s kitaro. — 0.45: Koncert ciganske godbe. — 1.45: Narodne pesmi na harmoniko. — 2.45: Narodne na ploščah. — ZAGREB 12.30: Reprod. glasba. — 17.30: Popoldanski koncert. — 20.30: Rezervirano za prenos. — PRAGA 16.30: Prenos koncerta iz Bratislave. — 19.05: Slovaški program iz Bratislave. — 20: Prenos kabaretnega programa iz Brna. — 21: Koncert solistov in orkestra. — Godba za ples iz Moravske Ostrave. — BRNO 16.30: Koncert iz Bratislave. — 19.05: Slovaški program iz Bratislave. — 20: Kabaretni program. — 21: Pomlad na Moravskem. — 22.20: Prenos iz Moravske Ostrave. — VARŠAVA 17.45: Laska godba orkestra. — 20.30: Operetni večer. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 12: Opoldanski koncert. — 15.30: Koncert orkestra. — 17.10: Glasbeni program za deco. — 20: Poljuden koncert zveze avstrijskih skladateljev. — Jazz-band. — BERLIN 16.30: Koncert. 19.05: Laska godba orkestra. — 20.45: Reznicekova opera »Salut-lac«. — Godba za ples. — FRANKFURT 16: Orkestralni koncert. — 20: Koncert solistov in orkestra. — 22.50: Jazz na dveh klavirjih. — LANGENBERG 17.30: Večerni koncert. — 20: Koncert orkestra. — Laska godba. — STUTTGART 16: Prenos orkestralnega koncerta. — 20: Prenos vsega programa iz Frankfurta. — BUDIMPESTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 17.30: Koncert orkestra balalajk. — 19: Ciganska

godba. — 20: Prenos slavnostne opere iz gledališča. — RIM 13.30: Koncert orkestra. — 17.30: Vokalni in instrumentalni koncert. — 21.02: Prenos koncerta iz Neaplja.

Torek, 6. maja

LJUBLJANA 12.30: Reproducira glasba. — 13: Napoved časa, borza, reproducirana glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnika. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 18.30: Iz socialne fizike. — 19: Italijansčina. — 19.30: Ruščina. — 20: Prenos opere iz Zagreba. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Koncert radio-orkestra.

BEograd 10.30: Reproducira glasba. — 12.45: Koncert radio-kvarteta. — 17.30: Pevski koncert. — 18: Narodne pesmi na harmoniko. — 20: Prenos opere iz Zagreba. — 22.15: Koncert radio-kvarteta: baletna glasba. — ZAGREB 12.30: Reproducira glasba. — 17.30: Koncert radio-orkestra. — 20: Prenos iz gledališča: Ti-jardovičeva opera »Splitski karneval«. — PRAGA 16.30: Popoldanski koncert. — 19.15: Koncert lahke glasbe. 20.10: Glasbena predstava »Pesem miru«. — 20.30: Pevski koncert. — 21: Koncert godbe na pihala. — 22.15: Laska godba. — BRNO 16.30: Prenos koncerta iz Prage. — 19: Laska glasba iz Prage. — 20: Mešan program. — 21: Koncert solistov in orkestra. — 22: Prenos koncerta iz Prage. — VARŠAVA 17.45: Popoldanski koncert. — 19.30: Prenos opere iz gledališča v Katovicah. — DUNAJ 12: Reproducira glasba. — 15.30: Koncert orkestra. — 20: Prenos iz koncertne dvorane. — Koncert komorne glasbe. — BERLIN 16.30: Laska glasba. — 17.55: Klavirske improvizacije. — 19.30: Godba za ples. — 21.20: Brahms: Koncert v A-duru za violino in orkester. — FRANKFURT 17: Prenos koncerta iz Stuttgarta. — 19.55: Koncert komorne glasbe. — 20.45: Dramski večer. LANGENBERG 17.30: Večerni koncert operne glasbe. — 20: Koncert orkestra. — 21: Simfonični koncert. — STUTTGART 16: Popoldanski koncert. — 19.55: Prenos programa iz Frankfurta. — BUDIMPESTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 12.05: Pevski in violinski koncert. 17: Popoldanski koncert orkestra. — 19.30: Prenos opere iz gledališča. — 22.30: Koncert ciganske kapele. — RIM 13.30: Koncert kvinteta. — 17.30: Prenos popoldanskega koncerta iz Neaplja. — 21.02: Prenos opere iz gledališča.

IBBS

za zobe - za toaleta
za britje

NAJ-
STAREJŠA
HIŠA
OSNOVANA
LETA 1712

Grobovi neznanega naroda

Na Bahreinskem otočju v Perzijskem zalivu so nedavno starinoslovka raziskavanja angleških učenjakov dognala, da je bilo otročje v pradedni domovini kulturnega naroda, ki je znanosti popolnoma nepoznan in je že davno izginil s površja zemlje. Pri izkopaninah so našli grobove in v njih na plošče z neznanim pismom.

KRALJESTVO MODE

Bluzne obleke

Kdo bi si še lani mogel misliti, da bo bluzna iznova obvladala celokupno modo? V minulih časih, ki se nam zde skoro neverjetni, ker se tako zelo razlikujejo od današnje dobe, je bluzna veljala za najpotrebnejše oblačilo, ki ga nobena žena ni mogla pogrešati. Naenkrat pa — nihče ni vedel kako in zakaj — je izginila bluzna iz modne slike in ostala dolga leta popolnoma pozabljena. Pred nekaj leti jo je sicer nadomestila takozvana jumperska moda, ki pa je bila razmeroma kratkotrajna in znova je prišel čas, ko se o bluzi nič ni slišalo ne videlo.

Nedavno pa so se spomnili vodeči modni teljeji, da bi bluzna utegnila prinesiti priletno spremembo v garderobo elegantne žene. Sprva so niti prizadevali, da bi spravili bluzno v ospredje, imela le malo uspeha, a končno so tudi najskeptičnejše žene uvidele, kako mladostno in mično jim leži bluzna. Tako se je zgodilo, da je danes bluzna najvažnejši del vsake ženske garderobe.

Bluzna nikakor ni navezana na sportno ali trottensko uporabo. Popoldanska in večerna moda se je poslužuje z velikim uspehom in zadnje čase vidimo mnogo bluz, ki se ne nosijo separatno, temveč se drže obleke ter na ta način tvorijo takozvano »bluzno obleko«. Pri teh oblekah najdemo izredno apatne barvne kombinacije, saj mora biti bluzna vedno svetlejša od ostanj, ki ima barvo krila in podaja obleki učinek kompleta.

Množični barvni kontrasti so najpriljubljenejši: črno z rožnatim, temnomodro z rožnatim, temnomodro s svetlo-modrim. V drugi vrsti stoje različni zeim: iz zeleno — modri toni, ki so zelo uporabni za komplete in se nosijo z bluzami v beli, krem ali svetlo rožnati barvi.

Sportna bluzna je vedno neodvisna od krila, tako da jo moremo poljubno čistiti. Iz-

delana je iz surove ali pralne svile, batista, zefirja itd., ukrojena pa kar najelegantnejše in je navadno opremljena z živo vzorčasto kravato. (Slika 1.)

Elegantna bluzna obleka na naši drugi skici je iz tankega črnega blaga, bluzna je vdolana ter predstavlja s širokimi reverji in umetno cvetlico zadnjo novost v tej stroki. Podloga jopice je iz svetlo rožnate svile, istotako kot bluzna.

Najelegantnejše bluzne obleke, iz črno komplet nastanejo, če združimo temno svilo s svetlobarvnimi čipkami. Naša tretja skica predstavlja tak model, ki je izredno apaten, tako da ga moremo uporabiti tudi za zvečer.

Moderni čevlji

Med tem, ko se je prejel gledalo na to, da so bili modeli čevljev izdelani v enotni barvi, stremi sedaj moda za tem, da bi tudi na

to polje zanesla bogastvo barv in linij. Naša slika prinaša par takih novih modelov, ki se bodo menda tudi pri nas uveljavili.

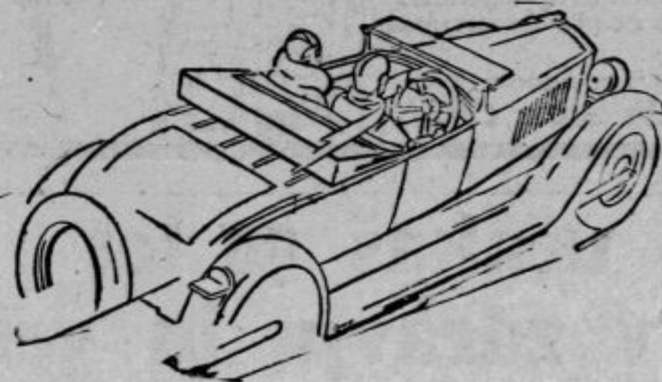
Telovadna obleka

postaja nuja potreba, odkar se je začel trening na prostem. Piskasta blaga so tudi tu pokazala svojo praktično vrednost. Pri našemu modelu telovadne obleke, ki sestoji

iz pikčastih hlač in bluze, ki je opremljena z ovratnikom in žepkom iz istega blaga kakor hlače.

50.000 kilometrov brez motenj

Nič drugega Vam ni treba storiti kakor primerno negovati svoje vozilo in rabiti pravilno vrsto Gargoyl Mobiloil-a. To je vse! Veliko število avtomobilov najrazličnejših znamk, s katerimi so se vršili 14 mesecev poskusi, je prevzelo pri že navedenih delavnih pogojih nad 100.000 km brez vsakega defekta.

VACUUM OIL COMPANY D. D. ZAGREB

Mobiloil

Zdravniška posvetovalnica

G. S. B. v L. Resorcinov Spirit vpliva na lasišče kot dražilo in kot razkuževalo. Osobito prihaja v poštev kot zdravilo za prhljaj. Da seveda tudi čisti lasišče in ga opravi prevelike maske, je jasno. Da bi pa resorcinov alkohol ali katerikoli drugo sredstvo moglo iz lasišča lase, katerih korenine so poginile, ali katerih nastavkov ni v koži, vzbuditi v rast in življenje, tega ni. Mnogokrat pregodnje izpadanje las izhaja iz konstitucije, pogosto je izraz slabe krvne prehrane lasišča iz prirojenih anomalij polegajoče, ali nastale na temelju drugih bolezni. — Orehovo olje ima isti učinek kot druga cenejša olja. — R. S. S. S. Anonimno v koži. — G. V. R. v T. »Nemec je uvedel Pirquet kot hranilno enoto 1 grama ženskega ali kraljevega mleka (= 0.67 kalorij). Ime (naziv) prihaja iz kompozicije začetne in končne latinskega zaznamovanja: »nutritionis elementum« (= element prehranjevanja). Potrebno količino prehrane za človeka lahko mesto v kalorijah izražamo tudi v »enitah«, katerih potrebuje počivajoč odrasel človek 3500 — 3500 gramov mleka ali približno 2345 kalorij. V bistvu je račun z »enitami« isti kot s kalorijami. — Slično kot Pirquet je uvedel Noorden kot enoto svoje 25 gr tehtajoče »bele kruhke« kot enoto. Prevratnega pomena

taka »odkritja« pač nimajo. S smrtjo avtorja in propadom njegove šole zatonejo v pozabljenost. — G. S. L. v L. O sredstvih tako proti pegam kot zajedavci smo pisali že tolikokrat in tako obsirno, da je res škoda časa in prostora za vedno ponavljanje enega ter istega, ne glede na to, da sodijo taka vprašanja v kosmetiko. Torej še enkrat! — Zajedavec ne velja izrezavati, tudi ne če so veliki. Tudi jih ne smete izpraskavati s kakim ostrim orodjem, ker s tem okvarjate stene lojnih vodov, kar lahko povzroča neprijetna vnetja. Lahko se jih pa lahko poskusi iztisniti; v parfumerijah je dobili tudi za to svrhu primerne »iztisak« — Na drobne zajedavce, če jih čuti mnogo v koži, namažite z mehkim čopičem mažjo iz sledečih lečil: žveplenega mleka 1 gr, kafrinega spirita 2 gr, lavandulovega spirita 4 gr, vode 50 gr. Drugo jutro prisošeno strjeno mažjo, v kolikor se ni še odluščila, odmržite, odrgnite si kožo rahlo s kosmičem vate, nakapanim z dobrim v lekarni kupljenim bencinom, iztisnite, kar se da iztisniti, sicer pa namažite kožo z 2% vodenčevim superoksidom. — Kdor nagiba k pegavosti, naj si maže kožo z mažami, ki jih je dobili v vsaki lekarni za ta namen. Vse te maže imajo namen, otežiti dostop ultravijoličnim solnim žarkom do kože. Če se navzlic tem mažam pokažejo pege, uporabite proti njim 2% vodenčev superoksid, ali pa lupilne maže, ki so pa rezervirane za propis za zdravnika, ker vsebujejo krepko učinkujoča in strupena sredstva (barij, živo srebro itd.). — G. F. Ks. L. v M. Najbolje bi bilo, če bi se odločili in se zaupali kakemu strokovnemu zdravniku. Če vam je to nemogoče, se ogibajte alkoholnih pijač in ostro začinjenih jedil (paprika, poper), ter jemljite en dan trikrat po pol grama salola, drugi dan trikrat po pol grama urotropina itd. Po preteku 14 dni uporabljajte potem goson. — G. V. N. v K. Brez znakov ni diagnoze. Ne terjajte od svojega zdravnika več, kakor more povedati. Ali vam je res ljubši par fraz in »učeni« besedi kot pošteni »ne vem«. Tako ponašanje dokazuje samo visoko etično stopnjo, katero zavzame vaš zdravnik. — G. P. S. v M. Za to kar je prirojeno, ni zdravila. Bдите zadovoljni, če gre samo za kako brezposleno zunanjo neenačost, ki ne temelji na bolezenski izpremembi. — G. G. A. v C. Ko pridete domov, se skopljite, potem se pa frotirajte in masirajte. Na ta način si

olajšate bolečine, dočim vam masaža tudi sicer samo koristi, ker povzroča zvišano prekrvljenje v koži in organih pod njo. — G. D. H. v P. Načelno ne priporočamo imenoma nobenega zdravnika. Za vse strokovne zdravniške izveste v vsakem adresarju in skoro v vsaki lekarni. — G. V. K. v L. Izpijte na tešče 1—2 čaše tople Karlovovarske vode, eventualno pojejte nekaj kislega mleka za zajtrk. Nadalje: mnogo sočiva, osobito salate in sadja. — Odvajevalna sredstva je uporabljati samo tedaj, če vee drugo odreče. — G. M. R. v St. V. Mleko je gotovo popolno živilo, a samo za dojenčke. Ni ga naroda, tudi ne plemen, živčih v stapi, ki so bolj, kot kdor koli le navezana na življenje mleka in njegovih produktov, ki bi živel le od mleka. Odrasel delavec bi potreboval dnevno 6 litrov neposnetega mleka, tega pa trajno nihče ne prenese. — Jajce vsebuje beljakovine, rumeniak masčobe in precej železa, katerega mleko skoraj nima. Redilna vrednost je tolika, kot jo imajo približno 4 dkg mesa ali ena šestinka litra mleka.

Med spanjem deluje »Darmol«!

Zato uporabljajte najbolj milo in sigurno delujoče odvajalno sredstvo »DARMOL«. Zahtevajte izrecno samo »DARMOL«, kajti le po »DARMOLU« se boste čutili vi in Vaša rodbina olajšani.

1 škatljica zadostuje za 20 do 30 kratno uporabo.

Ivan Bizovičar

umetni in trgovski vrtnar

Ljubljana, Kolesarjska ulica 16.

priporoča sl. občinstvu svoje bogato opremljeno vrtnarstvo, kakor tudi vence, šopke in trakove. Dalje imam na razpolago še nekaj magnolij in klematis v raznih barvah ter dekoracijskih dreves za dvorane in balkone po nizki ceni. Imam tudi vsakovrstne sadike najzlahnejših cvetlic in zelenjavi. Vsa naročila za Ljubljano in izven nje se izvršujejo točno in solidno.

Brzjavke:

Bizovičar, vrtnar, Ljubljana

Ksenija Prunkova:

Instrukcija

Troje jih imam. Časih četvero: Jelko, Majdo, Ličko in Punči. Trinajst, enajst, deset in štiri leta. Pa ne vem, ali se oni več od mene nauče, ali jaz od njih.

Jelka je sanjavi, kodrolasa tretješolka z velikimi, sinjimi očmi, dolgimi, zavihanimi trepalnicami, drobna in občutljiva kakor vilinsko bitje in v večinih skrbih zaradi francoske šolske naloge.

Skoro pri vsaki inštrukciji ima za nohtom odrto kožico, prasko na roki ali opečen prst, če je pomagala v kuhinji. Te praske so huda konkurenca francoskim. Če jo vprašam za subjunctif glagola »être attentive«, potegne sapo med zobe: »Fiffiffi!« — Ko vztrajam pri subjunctivu, zastoka: »Jei! Kako skell!« — in pokaže na odrto kožico ob nohtu. Pri tem se ji že na obrazu pozna, da je res hudo. Potolažim jo, da bo minilo, preden se poroči, nakar končno prične s trpečim izrazom: »Que je sois attentive, que tu sois...«

Preideva na novo berilo in prideva do besede »aérer«. Jelka me debelo gleda. »Ne veš, kaj to pomeni?« »Aérer« pomeni zračiti. Spomni se na aero-plan, zrako-plov,« ji pomagam.

»Ali pa na ajerspajz!« — jo pouči Maj-

da z nasprotnega konca mize, kjer je polglasno mrmrala svojo francosko lekcijo, zakaj po Jelki ima tudi ona z Ličkom francosko uro.

Majda je praktična: vsaj dvojce stvari naenkrat opravi, ali pa troje; sedajle na primer se uči francosko lekcijo na pamet, obenem misli na nedeljski obisk pri stari mami in na njene vložene črešnje, poleg tega pa prisostvuje še Jelkini francoski lekciji in mi časih pomaga pri razlagi.

Ko z Jelko končava uro, pa Majde že ni več pri mizi. Na dvorišču bje žogo. Jelka se nagne skozi okno in jo kliče, da se hja trese. Neverjetno hitro se pokaže Majda, zasopla, potna, z žarečimi lici, navdušena in smejoča se, in za njo pricaplja z dvorišča tudi štiriletna Punči.

Sedemo za mizo. Majda na mojo levo stran. Ličkov stol na desni še čaka prazen. Kje je Ličko? Iztaknemo ga v kakem kotu, kjer je v zadnjem trenutku hotel pisati francosko nalogo, pri tem je za trenutek pogledal najnovejšo znamko v svoji zbirki in se zamaknil vanjo.

Končno se vse srečno uredi. Majda sedi na moji levisi. Ličko na desnici. Punček nasproti, glavo je naslonila na debele ročice, kakor Rafaelov angelček pod Sikstinsko Madono in nas nepremično gleda in posluša. Jelka pa ubira na

klavirju melodične lestvice.

Na Majdi se vse smeje: zakrivljeni kodrček ob ušesu, lučke v očeh, praska na koncu nosa, jamice v licih, še gumbek na obleki pod vratom. Zato se Liček resno drži. V ustih žveči kruh, ki je ostal v žepu še od predvčerajšnje južine. Vse na njem miga: gube na čelu, ušesa, prsti na rokah; oči nemirno iščejo po voščnem platnu na mizi. In mahoma mu pogled obstane: glej jo, črno pikco, malo, smešno smet. Liček sproži kazalec ob palec: pk! Črna pika odleti in Ličku se razjasni obraz. Tačas smo že opravili z izpraševanjem besed, Preidemo k čitanju. Majda bere, pa ji vidim na očeh, da je z mislimi za deveto goro.

»Majda, prav odkrito mi povej, na kaj misliš?«

Široko se nasmeje in iskreno pove: »Da ni letos nič snega, pa sva dobila z Ličkom nove smučke. Uu! Kako sem jezna! Ko še nisva imela smučk...« — in njen mlinček melje, melje in ga ni moči ustaviti.

Beremo dalje, spregamo, sklanjamo, govorimo drug čez drugega, še Punček pomaga. Med tem je Liček dvakrat sprožil svinčnik za klavir (pobirat so ga šli vsi trije). Nato mi je Majda pokazala čudovito pogodbo. Na listu papirja je napisano z otroško roko, tako lepo, kakor

ne piše niti najbolj vzorna učenka pri lepopisju:

Pogodba:

Če izdela Majda Ločnik trimester z odliko dobi daver-velno po vsej glavi.

Podpisana s polnim imenom očka in mama.

»Ali nisem lepo napisala?« zmago-slavno vpraša Majda.

»Mmm, divno.« jo pohvalim, »le še kolek manjka, pa steklo in okvir in si jo lahko obesiš nad posteljo.«

Tako nam mine lekcija. Vsi se oddahnemo in Majda zagostoli: »Spodična, zdaj bom pa jaz nekaj povedala.« — In mlinček zopet melje, melje, o sošolkah in majske izletu, o Ličkovih filateliji in vložnih črešnjah stare mame, o bolni piški, krotki srni in vodometu v Tivoliju.

Med tem smo prišli do večnih vrat. Spremljajo me vsi štirje. Punček me drži za roko in tudi brblja; le to razločim: »Strehča od vožička... strehča od vožička...« Potem pa mi pravi nenadoma: »Spodična, jaz sem tako velika kakor Liček; ti si pa tako velika kakor moja mama, le da je mama večja!«

Ali ne govori resnice?

Liček kaže že pri odprtih večnih vratih najnovejšo znamke v svoji zbirki. Jelka toži, da bo prihodnji teden zopet

francoska šolska naloga. Govorijo vsevpred, kakor veliki. Imajo svoja mnenja in svoje skrbi, kakor veliki. Verjemite mi, te otroške skrbi niso nič manjše od naših, dasi jim jih ne priznamo. Če se jim posreči šolska naloga, to je toliko kakor da smo mi dobili, recimo, dobro službo; če se jim vidi, da so poceni kupili nežnorožnato znamko s tigrom ali zamorcem — kakor da smo mi zadeli glavni dobiček razredne loterije; majniški izlet je njim to, kar nam potovanje po Italiji in Švici. Živijo svoje malo, važno življenje, kakor mi, z vsemi težavami in vsemi radostmi.

A h koncu se to: če bi prišel ta listek slučajno njihovega očetu pred oči, naj nikar nima vsega za golo resnico. Če ne bom jaz še ob instrukcijo. To je licentia poetica! Če bi pisala o pridni, vzorni deici, kdo bi pa bral dolgočasni listek?!

POZOR LOVCI!

Popravila orožja po najnižjih cenah izvršuje na novo otvorenja puškarska tvrdka

Albin Šifrer, 6347

Ljubljana, Gospodarska cesta 12 (poleg restavracije »Novi Svet«)

Vaši barvasti čevlji bodo kakor novi,
ako jih barvate z Brauns,

Vilbra
barvo za usnje!

Tudi aktovke, kovčegi,
usnjati stoli itd. vse
izgleda kakor novo!

Dobiva se v vseh drogerijah ter
trgovinah z barvo in usnjem.

Tovarna barv
Vijem Brauns, Celje.

Kako učkaš 90 let v zdravju in veselju

Malo kramljanja o naših kopališčih in zdraviliščih

Jaz nesrečnež sem iz nepremišljeno-
sti nekoč nekaj napisal o neki skrivno-
sti Dolenjskih Toplic... Pa me od ta-
krat ljudje veliko sprašujejo, kakšna je
tista skrivnost.

Za to ne smem povedati, ker bi si-
cer vse drlo v te toplice in bi tako tr-
pele škode druge toplice. Meni so pa
enako pri srcu vsa naša kopališča, to-
pla in mrtla, enim ko drugim želim pol-
no gostov vsako sezono. Zato pa tudi
vsakomur, ki me vpraša za svet za-
stran toplíc, priporočam kar vse skupaj.
In je tudi res najbolje, če človek,
ki se hodi zdraviti, oziroma se hoče po-
zdraviti in pokrepčati, preizkusi po vr-
sti (najenostavnejše kar po abecednem
redu) vse toplice in zdravilišča. Ni
vrag, da bi to ne pomagalo. Poznal sem
moža, ki je tako delal; vsako leto je bil
v vseh sedmih topličah, ali kolikor jih
je na Slovenskem. Imenoval je to
univerzalno kuro in je z njo dosegel le-
po starost 90 let v zdravju in veselju.

Seveda, temu možu je bilo lahko, ker
je imel i časa i denarja dovolj. Lahko
mu je bilo, bogme, začeti takole maja
rečimo z Dobrno in končati septembra
takole rečimo s Šmarjeto, za nameček
pa se še malo pokrepčati z Rogaško
Slatino. Rogaska Slatina niso toplice,
toda so krona vsakega zdravljenja in
lečovanja. Če pa si privoščiš takole
vmes še Radence, prijatelji, je to sto-
prav tako, kakor bi pil bratovščino z
Metuzalemom. Tako mi je dejal mož,
ki so bili že pred pol stoletja naredili
čezmej křiž vsi zdravniki in ki je po-
tem z združenimi močmi naših toplíc in
zdravilišč v zdravju in veselju doča-
kal lepo starost 90 let. In bi gotovo še
danes živel, da ga ni povozil avto.
Osem let je tega.

Jaz bi tudi rad še nekaj časa živel,
ker imam še veliko dela, pa bi za to
rad posnemal moža, ki je učkaš 90 let.
Ker pa v to svrhu žalibog nimam ne
časa ne denarja, si pomagam tako, da
enkrat v letu obiščem, vsaj za par uric,
vsa naša kopališča in zdravilišča: Bu-
šečo vas, Čatež, Dobrno, Dolenjske
Toplice, Laško, Rimske Toplice, Šmar-
jeto in Radence in Rogaško Slatino.
Za to potrebujem — na motorju gre to
hitro — vsega skupaj komaj teden dni
v sezoni. To je moja univerzalna kura
v ekstraktu tako rekoč.

No, res da me ta kura doslej ni re-
šila ne revmatizma ne sladkorne bo-
lezni (ki mi tako zagrenjuje življenje!),
ne srčne hibe ne kroničnega zastruplje-
nja z nikotinom, ne hipohondrije in kar
so že bolezní odkrili na meni zdravni-
ki in psihoanalitiki... ampak, prosim
vas, za to vendar ne gre! Ne zahaja
novinar v kopališča, da bi se zdravil,
marveč da kaj vidi in doživi in da ima
kaj pisati.

Kar pa to zadene, našim kopališčem
in zdraviliščem po vrsti čast in slava.
Jaz jih ne morem dovolj prehljati. Kaj
sem zanimivega doživel na primer v
Dolenjskih Toplicah, o tem sem vam
že pravil. In da sem v topličah v Bu-
šeči vasi našel psa moje skrivnostne
princeze Abe, to tudi že veste. V ča-
teških topličah pa sem se seznanil z
zagrebško damo, ki so jo do smrti opi-
kali komarji in ji tako rešili življenje.
O, to je čudovita zgodba, to vam mo-
ram ob priliki še povedati.

Rogaška Slatina pa, to je biser. Dva
bisera ima zemljica slovenska: Bled in
Rogaška Slatina. In tuja kakor doma-
čina vodijo vsa pota vsaj skozi Ro-
gaško Slatino in Bled. Tako sem se pe-
ljal skozi Rogaško Slatino že dostikrat,
lani pa sem se ustavil tam za eno noč.
Za delj misem utegnil. Bilo je na vrhu-
cu sezone in prišel sem sredi noči, ven-
dar je uslužen uradnik še našel zame
sobo, edino sobo, ki ni bila tisto noč
zasedena, povsem slučajno. Za sobo
(štiri okna, dve postelji, otomana) sem
plačal 24 Din, za garažiranje motorja
pa 25 Din. Dasi je bila garaža prazna
in v njej prostora še za najmanj tri av-
tomobile. Prihodnič, kadar spet obiš-
čem Rogaško Slatino, vzamem motor
k sebi v sobo, bo vsaj malo senzacije.

Torej, kakor rečeno: sredi noči sem
prišel in dobil sobo, moj motor pa tudi
svoj varni kotiček. A kritično je bilo
drugo vprašanje: Kje dobiš kaj za ve-
čerjo? Ves dan nisem skoro nič je-
del in strašno sem bil lačen. Pa mi je sve-
tovala sobarica, naj pogledam v »Svi-
carijo«. Tam bo morda še odprto. Pa se

je tudi ta restavracija že spravljala k
počitku, po mizah so bili naloženi stoli,
dekle so pometale in roj natakarc se
je bil že razpršil domov. A se perim-
no do kuhinje, restavrat in njegova
soproga sta še tam. Zaključnjeta raču-
ne. Večerjo? O, prosimo! Želite to...
to... to... In sta sredi noči za mene
še cvrla in pekla in mi lastnoročno
stregla restavrat in njegova soproga,
rodom Čeha. Račun pa je znašal malen-
kost. Od takrat pravim: Čo Čehi, to
brat. In da je Rogaska Slatina poceni,
neverjetno poceni. Edino za motorje je
tam nekoliko drago...

Ampak danes vam hočem rajši nekaj
povedati o Dobrni, ki leži tam pri Celju,
ob vznožju zelenega Pohorja, kakor ve-
ste. Kopališče Dobrna. Prav simpatičen
kraj in kar se tiče obiska, brez prime-
re med vsemi našimi topličami. Kolosa-
len je tam naval gostov in narašča od
leta do leta. Tako da je kopališka upra-
va menda že izdelala načrte za nove
hotela in za še eno restavracijo, sicer
bo sčasoma huda stiska. Saj so se lani
v glavni sezoni ljudje kar tepli za sobe,
tako so mi pravili. In tudi v letu za-
samem je bilo po vseh hotelih in privatnih
stanovanjih vse zasedeno do zadnjega
kotička. In istotako na Novem gradu,
ki je zdaj preurejen v penzionat.

Pa sem slišal praviti o nekem junaku
iz Like, ki mu je njegov kopališki rok
že potekel, a se ni hotel umakniti. Tu-
di par volov da ga ne spravi iz Dobrne,
tako je izjavil. Pa je nekaj gospodov
seveda takoj sklenilo z njim stavo. Ja-
rem težkih volov so upregli junaka za
mogo, on se je pa z rokami oklenil dre-
vesa v parku. Vola sta vlekla na vso
moč, drevo je pričelo pokati v koreni-
nah in se nagibati, a junak ni izpuštil.
In je dobil stavo in podaljšal užitek v
kopališču. (Tisto drevo gotovo še stoji
po strani, če ga niso med tem spet po-
ravljali.)

Ta naval na Dobrno prihaja večinoma
z juga, kjer uživa poleg Bleda in
Rogaške Slatine največji renomé izmed
slovenskih zdravilišč. Kar ni bezgraj-
ske gospode, banatskih žitnih baronov
in lepih Sokic poleti na Bledu ali v Ro-
gaški Slatini, jih gotovo najdeš v Do-
brni.

Od kod tolika privlačnost Dobrne?
Saj ne rečem, prav simpatičen kraj, am-
pak druga naša kopališča niso nič manj
simpatična. Torej utegnemo biti tu še po-
sebe privlačnosti, ki se ne dajejo kar
tako otipati.

Eno tako privlačnost Dobrne mi je
na primer raztolmačil neki bivši poli-
tik, pokazavši mi prospekt z jako stro-
gim lišnim in kopališkim redom, kjer
je točko za točko naštet, kaj je v ko-
pališču vse prepovedano... Glejte, je
dejal. — To vleče. Ljudje hočejo to
imeti. Duh časa je takšen.

Priporočam to v posnemanje drugim
našim kopališčem, ki se tožijo na slabi
obisk. Naj natisnejo na svoje prospek-
te in reklame takle strog lišni red s
kopico prepovedi, pa bo morda poteg-
nilo. Morda je res duh časa takšen.

A šalo na stran. Dobrna ima pač svoj
čar, svoj posebni čar, — kakšen, ne bo-
mo ugibali, a dejstvo je, da s svojo
obiskanostjo drži rekord med vsemi
našimi topličami. O prijaznem licu ko-
pališča Dobrna pa rečem samo to: Ne
vem, kdo je to kopališče zgradil in ure-
dil v tem sestavu, kakršno je, in kdo
predvsem je posadil ta prelepi park, a
kdorkoli je bil, zaslužil bi mož tam spo-
menik.

O Novem gradu v Dobrni pa lahko
povem, da je sedanji lastnik, gospod
Šimen K. moj prijatelj iz Bosne, kjer
sva veliko skupaj hodila na lov. Bil je
takrat prijatelj Šimen upravitelj bosan-
skih eraričnih lovišč in je imel včasih
interesantne goste. Tako sta hodila na
divje peteline z gospodom Horthyem,
ki je danes poglavar madžarske države.
Takrat je bil gospod Horthy mornariški
častnik. In je vodil prijatelj Šimen na
marijase in medvede tudi tedanjega ci-
vilnega guvernerja Bosne in Hercegovine,
gospoda Unkelhüsserja, ekselenclo.
Ta je bil pa potem po prevratu pod
Belu Kralinom pismonoša tam v Budim-
pešti. Take so usode človeške: eni gor,
drugi dol...

Mnogo ve povedati prijatelj Šimen
lovskih dogodivščin dol iz Bosne zlate in
še na Dobrno ga prihajajo obiskavat in
obuati spomine stari bosanski lovec. A

tudi sicer je zdaj Novi grad ob kopališču
sezoni poln gostov, ker je prijeto bi-
vališče za tistega, ki si želi tihe idilič-
nosti v romantičnem obeležju, obenem
pa tudi udobnosti, komforta. Hraní pa
ta grad tudi marsikako zanimivost, celo
spomine na cesarjeviča Rudolfa in ba-
ronico Večerjo, ta nesrečna zaljubljenca.
Da, da, je Dobrna interesantna, mi-
kavna in zabavna — toda ne bom je
dalje slavil. Saj imam že dovolj zaslug
za Dobrno, ko sem jo rešil...

Da, jaz sem jo rešil madame, Mada-
me, ki je našla, da je Dobrna tako zelo
srečana, trës joli, trës joli... in se je
potem ni bilo mogoče več odkrižati. Od
začetka pa do konca sezone je strašila
po kopališču, da, strašila. Tiranizirala
vse od kraja in po vrsti, dol od pikola
pa gor do ravnatelja in obratno. Soba-
rice so tarnale, natakarcji kleli — skrat-
ka, vsem skupaj je bilo obupati.

Tedaj sem prišel jaz in intervjuval
madame.

— Pišite, je rekla. — Ecrivez vous,
monsieur, schreiben Sie: Dobrna je
trës jolie, pesmica, ein Gedicht! Nato
je našla vsa kopališča, tostran in on-
stran ekvatorja, povsod je že bila, in
mi je velela: — Zapišite! Od vseh ko-
pališč na svetu je najljubše Dobrna!
Jaz pa sem tenko zaživžgal in zami-
žal na levo oko.

— Ne, madame, sem dejal. — Motite
se. Najljubše kopališče na svetu je
Ipecacuanhua pod Popocatepetlom v
Mehiki. Niste še bili tam? Prepričajte
se na lastne oči, madame!

Od takrat je madame izginila iz Do-
brne. Gotovo jo je radovednost gnala
tja pod Popocatepetl. In je ostala tam.
Se morda celo omožila s kakim mehi-
kanskim razbojnikom. In je ne bo več
nazaj v Dobrno, upajmo.

Zareči se človek seveda nič ne sme:
utegne priti nazaj madame z razbojni-
kom vred.

Sklenem za danes in pravim: Gospo-
da moja! Kopališče sezone se bližajo,
bližajo se vaše počitnice, in vi že pre-
mišljujete, v katero kopališče bi se po-
dali. Svetujem vam: podajte se v vsa.
Ravnajte se po zgledu moža, ki je s
tako univerzalno kuro dočakal lepo sta-
rost 90 let in bi še živel, da ga ni po-
vozil avto.

Pa se varujte avtomobilov.

Josip Fr. Knaflič.

Kmetijski vestnik

Ensilaža, silo in zelena
koruza

Konserviranje zelene koruze v jameh ali
v takozvanem silu (rumunska beseda, ki
pomenja stolp za spravljane žita) se tudi
pri nas vedno bolj uveljavlja. Ta način
spravljania krme je izrednega pomena za-
lasti v krajih z obilnimi padavinami. Večina
naših kmetovalcev pa gleda to po strani in
se noče poprijeti teh koristnih naprav.

Pri zadevi sam prav za prav ni nič no-
vega. Krma se konservira tako, da se tlačí
in se s tem skisa ali segnje in spremeni s
pomočjo raznih glic. Tako preprečimo tu-
di izgubo na redkih snoveh ter se da tako
tudi manj vredna krma s pridom uporabiti.
Najenostavnejši in najstarejši način kon-
serviranja krme je kisanje ali ensilaža. Z
razmeroma majhnimi stroški izkopljevmo
v ta namen in betoniramo jama, ki je 1 do
1 in pol metra globoka, 2—3 m široka in
poljubno dolga. Konserviranje sena se vrši
na isti način kakor pri kisanju zelja ali re-
pe. Po posebnem vrenju, to je mlečnokislo-
mu vrenju, kjer se razvije predvsem mleč-
na kislina, dobi taka krma kislast in pri-
jeten okus.

Najvažnejši pogoji pri tem so: 1. naprava
pripravne jame, katera pa ne propušta
de vode ne zraka; 2. temeljito stlačenje
primerno zrezane sveže slame; 3. nepro-
dušno pokritje površja s plastjo zemlje,
debela 3 do 40 cm.

Krmo navozimo lahko svežo (tudi mokro)
in stlačimo v tankih plasteh, da se iztisne
zrak. Ko je jama polna, jo pokrijemo s sla-
mo in zasujemo z zemljo. Po preteku 1 do
1 in pol meseca je krma že skisana. Tedaj
jo odkrijemo in odkopavamo po potrebi z
ostro lopato. Vpliv skisane krme na mleč-
nost posebno v zimskem času je izreden,
krave morajo toliko krmi pri sveži krmi.

Večji posestniki si v ta namen napravi-
jo prej imenovane sile. To so okroglo-va-
ljaste 5—6 m visoke zgradbe iz materiala,
ki ne propušta zraka, ali pa iz dvojnih, med
seboj ločenih sten, ki jih napolnijo s pepe-
lom. Pri tem gre v glavem za to, da se
krma segreje na 50 stopinj C in hitro stlačí.
Tako visoka toplota zamori velik del gli-
vic in zaradi tega ostane krma sladka.
Pokošeno krmo pustimo oveneti in zvozimo
napol posušeno v silo, kjer se je nakupči,
da se ugreje. Takoj, ko dosežemo primer-
no toploto, krmo stlačimo s pripravo za
stiskanje, ki pokriva odprtino kakor pri
stiskalnici za grozdje.

Namen teh vrstic je prav za prav opo-
ziti naše kmetovalce, da posvečajo pri-
delovanju zelene krme večjo pažnjo. Za zel-
eno krmo je pa najpripravnejša koruza,
in sicer sorta konjski zob, ki ga sejemo od
pomladi do poletja v presledkih. Ne sme-
mo je pa pregoščo sejati, da ne zbledi. Za
sveže krmiljenje se priporoča vmesna red-
ka setev gropa, ki pleza po koruzi. Kosi-
mo jo preden se pokaze cvet.

Zelena koruza pa potrebuje mnogo gno-
ja, in sicer ne samo domačega, temveč tudi
umetnega. Koruza je rastlina, ki napravila
mного mase, to je listov in stebeljav. Po-
trebuje predvsem mnogo dušika. Dušik je
poleg kalija gonilno sredstvo, ki naganja
rastline kvišku, da dobijo temnozeleno bar-

vo in krepko rast. Kot dušičnato gnojilo
prihajata predvsem v poštev apneni dušik
ta najcenejši dušičnati proizvod, in čilski
soliter. Ta gnojila naj se vsaj nekaj dni
pred setvijo podorjejo; s setvijo pa se tro-
si še superfosfat. Na en mernik posetve
(1000 kv. metrov) je vzeti poleg hlevskega
gnoja še: 20—25 kg apnenega dušika, 20—
30 kilogramov 40 odstotne kalijeve soli in 25—
30 kg superfosfata. Izvrstno služi v ta na-
men tudi gnojica.

Cepivo namesto gnojil

Že pred 40 leti so opazovali drobne go-
moljčke, ki se tvorijo na koreninah stroč-
nic (deteli, fižola, grašice, leče, gropa,
boba). Leta 1888, je Beijringk dognal, da te
gomoljčke povzročajo neke bakterije. Ime-
novali so jih bacterium radicicola. Dognal
je tudi, da te bakterije nabirajo prosti du-
šik iz zraka ne samo za rastlino samo,
temveč kadar odmrlejo, koristijo tudi nje-
ni okoliči, ker bogatijo zemljo z dušikom,
z najdražjo hranilno snovjo, ki jo zemlji
dodajamo tudi v umetnih gnojilih. Leta
1901, pa je Beijringk dognal, da morejo vr-
šiti isto koristno delo tudi v zemlji prosto
živeče bakterije, posebno one iz vrste azot-
nih (dušičnih) bakterij, ki zbirajo značni
dušik ter se s tem ne okoristijo samo stroč-
nice ampak tudi druge rastline.

V kmetijski naprednejšem svetu so te
bakterije pod imenom azotnih, nitratnih in
sličnoimenskih bakterij vzbudile veliko za-
nimanje. Kmalu so se pojavili laboratoriji,
kjer so tvorniško gojili take bakterije za
razne kulturne rastline in so jih začeli pro-
dajati pod imenom nitragin, izokulin in slič-
no namesto dušičnatih umetnih gnojil. Ni-
tragin je nemški, izokulin pa avstrijski
(dunajski) proizvod iz laboratorija profesor-
ja dr. Pflibrama.

Pri nas je kmetovalcem o tem še malo
znano, zato v naslednjem podajamo nekaj
pouka.

Z imenovanimi kulturami bakterij tako re-
koč v zemljo, odnosno na rastline vcepjamo
malo bitja, ki zbirajo zračni dušik na korist
rastline za bogatenje zemске rodnosti. S
tem postaja gnojenje z dragimi dušičnatimi
gnojili nepotrebno.

Cepiva proizvajajo za stročnice in za ne-
stročnate rastline, kakor so razna žito, ko-
ruza, ajda, krompir, zelenjad, kumare, jago-
de, vinska trta in drugo. V promet prihaja-
jo v škatlicah. Vsečina 1 doze navadno
zadostuje za 100 kg pšenice ali rži, za 80
kilogramov ječmena za 90 kg ovsa za 500
kg krompirja, za 30 kg koruze, za 7 kg
pese, za 10 kg detelje, za 15 kg lucerne,
za 80 kg fižola ali za en oral vinograda.

Cepivo za stročnice pridobivajo za vsako
posebno vrsto stročnic posebej iz uvoda-
ma omenjenih koreninskih gomoljčkov in
jih z vzgojo močno razmnožijo, z njimi na-
polijo sicer jalo (sterilno) zemljo, polni-
mo doze in razpošiljajo. Cepivo za vsako
druugo rastlino pa obstoja iz odgovarjajočih
vrst azotnih bakterij, pomešanih z drugimi
dušik zbirajočimi organizmi, ter se pridobiva
tako, kakor je za določeno rastlino in
njene korenine pač najbolj koristno.

Bakterij za stročnice je možno tako re-
koč splošno s pridom uporabljati, med tem
ko je učinkovitost nestročnic dostikrat
odvisna tudi od talnih lastnosti. Ako ni
rodnot tal v redu in zaradi tega trpi razvoj
rastlin, tedaj tudi vcepjanje teh bakterij
n. pr. kislim zeljem brez apnenja ne bi mo-
glo pokazati uspeha. Za uspešno delovanje
azotnih bakterij je potrebna prisotnost
ogljikovih vodonov. To dosežemo z bitji, ki
usvajajo ogljikovo kislino in ustvarjajo
ogljikove vodane (n. pr. zelene alge). Ne-
gospodarska uporaba tovrstnih cepiv brez
primerne znanja in pravičnega razumeva-
nja ne more zaimčiti uspeha.

Vcepilne teč bakterij zemlji, odnosno
semenu, je dokaj v rabi in je pokazalo zelo
lepe uspehe. Nadomestuje gnojenje z umet-
nimi, dokaj dražimi dušičnatimi gnojili in
omogoča znatno večje pridele. Praški uni-
verzitetni profesor in znan gojitelj kmetij-
skih kulturnih rastlin dr. Stoklasa je taka
cepiva leta za letom preizkušal pri ječme-
nu in ovsu ter dognal za 50 odst. večje pri-
delke.

V Nemčiji, Franciji, Avstriji in drugod
cepiva prav močno uporabljajo, pri nas so
še zadnji dve leti pričeli prvi poskusi
ki jim želimo doberga uspeha.

Kako se tako cepivo uporablja?

Kekih 12 ur pred uporabo je raztopiti
5 kg sladkorja v 3 litrih prej prekuhanu
in zopet shlajene vode ter pridati te raz-
topine vsebino ene doze cepiva, vse dobro
premešati in potem pustiti v miru kakih
12 ur. Pred uporabo je zmes zopet dobro
premešati in z njo dobro poškropiti odgo-
varjajočo količino razravnjenega semena,
tako, da pride cepivo z vsakim zrnem v
dotiko. Nato je treba počakati, da se seme
osuši (a ne na soncu), preden ga vsejemo.
Setev naj se izvrši po možnosti v brez-
solčnih dneh ali pa zgodaj jutraj, odnosno
po solčnem zahodu, ker je cepilno seme
čuvati pred solčnimi žarki in ga čim-
prej zavleči. Solčna luč namreč te bakte-
rije ubija.

Ta način bogatenja zemlje z dušikom je
vsekakor cenejši kakor pa z gnojili, a ka-
kor že rečeno v kislj zemlji ne hasne, ako
je nismo vsaj 14 dni prej dobro poapnali.
Tudi gnojenje s fosforovimi in kalijevimi
gnojili je v našem primeru treba iz gotovih
vzrokov izvršiti 14 dni pred setvijo. V ži-
tornih krajih naše države taka cepiva
že precej vporabljajo baš za žito.

Kemik

(diplomirani inženjer ima prednost) s e
i š če za večje kemično tovarno. Izčrpe
ponudbe s prepisi sprejel ter navedbo
dovršeni študij in rodbinskih razmer je
poslati na »Jugomosse«, Zagreb, Jela-
čić trg 5 pod »Kemik 1930«. 6346

Epilog k občnemu zboru SPD

Rečem kar odkrito: biti član SPD mora biti
za vsakega čast in ponos. To društvo ima poleg
materijalnih tudi moralne, etične, društvene in
srčne funkcije: ono mora vzgajati človeka v
lastnosti, brez katerih pravega alpinizma in turiz-
ma ni, namreč prijateljstvo in poštvalnost to-
varštvo med vsemi člani, da tvorijo v svoji ce-
loti idealno družino, za katero je madež že naj-
manjša disharmonija, že vsaka surova ali burno
izgovorjena beseda. Občni zbor planinskega dru-
štva se mi zdi tura na vrh gore, izprehod skozi
gozd, pot ob potoku preko travnička.

Človek se veseli občnega zbora SPD. V misli
ima pripravljeno to in ono, kar bi rad položil do-
brti stvari na oltar. Toda dosedaj sem bil na ob-
čnem zborih še vedno razočaran. Mesto da bi imel
občutek, da smo se sestali prijatelji planin, ki
hočemo z dobrimi in plemenitimi nasveti v prika-
teljski in blagi besedi dati društvu svojo pomoč,
se mi vedno dozeveda, da sem zašel kdo ve kam,
samo tja ne, kjer bi pričakoval, da so zbrani
sami sinovi planin. In vse ono, kar človek prime-
se seboj, da bi dal dobri stvari v korist, je pa-
metneje, da lepo pospravi, ker resna stvar zraven
neresne iz zbadljive ne spada.

Ne vem, kako je drugod. Toda pri občnem
zboru osrednjega društva so se razpasle metode,
katero na občni zbor planincev ne spadajo. To
dejstvo je treba pravočasno konstatirati, dokler
ne postane prav resno nevarno. Vsako društvo
ima svojo opozicijo. Če pa kje, mora ravno v
SPD priti do veljave le resna in lepa opozicija,
o kateri je takoj jasno, da hoče društvu le kori-
stiti. Delo opozicije je težko in zahteva največje
previdnosti, mnogo samozatajevanja, mnogo ple-
menitosti in taktičnih sposobnosti, ako naj gradi
in ne podira.

Mi vsi vemo, da društva nimajo veliko sposo-
bni in izvršovalnih delavcev. Zato moramo biti
vsakega delavca vesel, kakor je slepec vesel, ko
zopet zagleda sonce. V društvih, katere vodi
osebna poštvalnost in ne materialni instinkti,
imata opozicija in večina dolžnost, da nikogar ne
odbija, da vse vežeta z njo medsebojnega spo-
štovanja, uvaževanja in ljubezni. Metode opozi-
cije, kakor se uveljavljajo na občnih zbora SPD, pa
tega predpogoja nimajo in zato odbijajo. Pred
vsem ima tudi opozicija dolžnost, da se ne spom-
ni šele na občnem zboru, da bi bilo dobro hči
malo ali veliko v opoziciji, pač pa tudi že preše
s tem, da se za delo društva stalno zanima. Pre-
rekanja na občnih zbora, ki prehajajo dostikrat
v burne prizore, se ne tičejo navadno načelnih,
organizatorskih gospodarskih vprašanj, temveč
večinoma formalnih malenkosti in se to le preče-
sto v obliki sumničanja, zafrkavanja in smešanja.
Kdo od onih, ki svoje delo cení, bo pripravil,
da bi za delo, katero je le žrtve, dobil kot
plačilo zbadljiv modkice, ostro vprašanje, tako
zavito, kakor da bi občni zbor moral žigosati sa-
me nepošteno ljudi?

Take metode se lahko hudo maščujejo. Vsaka
palica ima dva konca. En konec tudi društvo kot
tako lahko udari. Videli smo: lani so bili na po-
budo dr. Tume izvoljeni odseki: gospodarski,
literarni itd. Na občnem zboru nismo skoraj ni-
česar čuli o delu teh odsekov, dasi so bili izvo-
ljeni zato, da dobe priliko, da z delom pokažejo,
koliko jim je društvo pri srcu.

Vse stvari na občni zbor tudi ne spadajo. To
je prevelik forum. Miren in stvaren razgovor je
nemogoč. Povsod je tako, da občni zbor daje
odboru le načelne smernice, katere v konkretno
obliko izoblikuje odbor sam, pripravi stvar pe
občni zbor. Tako n. pr. vprašanje »Planinskega
vestnika«, tako dolgo ne spada na občni zbor,
dokler ni absolutno jasno in dokazano, da za-
željene reforme prinašajo korist in niso morda
namišljene.

Občni zbor SPD ne sme biti prazen. Biti mora
poln vsebine, toda bogat na lepe in koristnem.
da je užitek biti prisoten in da se bo vsak član
rad udeležil zbora. Čas je tudi za planince zbor.
Ekonomija časa zahteva, da se malenkosti unak-
no večjim problemom iniciativnosti. Zakaj se
občni zbor ni porazgovoril o cenah po kočah, o
modernizaciji in pocenitvi prehrane? Kajti po
kočah je drago, da bo alpinizem kmalu postal
luksus. Pa ni treba, da je drago, vsaj v vseh
kočah ne. Markacije in pota so potrebne temelji-
tega razgovora, ker mnogo v tem pogledu ni v
redu. Lani sem n. pr. v Karavankah srečal druž-
bo nemških turistov, ki so želeli orientacijske
table tudi v nemškem jeziku, ker na planinah ni
vsakih pet korakov človeka, ki bi povedal kol
kam gre ta pot. Tudi SPD mora imeti svoj nora-
ščil, katerega mora poiskati in v planince vzgo-
jiti. Med dijak bi moglo biti več planincev —
morda bi jih bilo med njimi kaj, ki bi bogatili
našo literaturo. Flora propada na nikogar ni,
ki bi jo sistematično in organizirano šteli. Kje
so čuvarki planinske flore? itd.

SPD so naše planine. Kar sem napisal, sem
napisal tako in zato, kar imam planine rad.

Dr. J. Bohinec.

Rešitev križaljke ilirski spomenik

Navično:

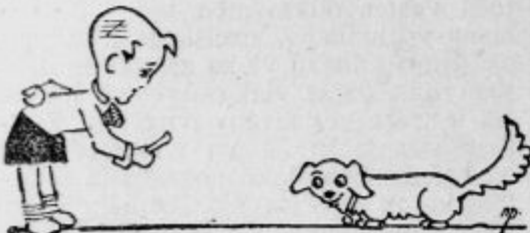
1. Napoleon rezhe Ilirija vstan, 2. Korintu so
rekli Helensko oko, 14. Iran, 15. volt, 17.
Valentin Vodnik, 18. Veliki Korzičan, 20.
26.

Franka Lavrenčičeva:

Kužku je nagajal

Kužek cvili, kužek laja,
ker mu Janezek nagaja.
Kost mu kaže, z njo ga vabi,
če pa pride, za rep ga zgrabi.

Kužku to po godu ni,
ujezi se, v beg spusti.
Deček vpije in ga kliče,
kužka pa nazaj ne miče.

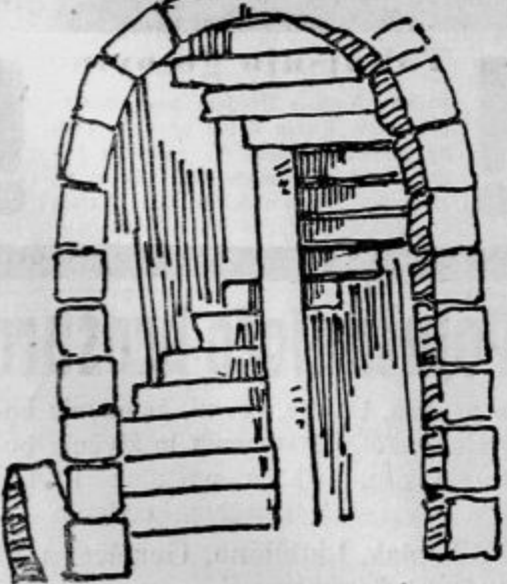
Kam je šel in kje je zdaj?
Ni ga več, ni ga nazaj!
Janezek lase si ruje,
svoje grehe obžaluje.

Pomemben rojstni dan

Bibica sedi na grobu in premišljuje, kako žalostno je to, da nima niti najmanjšega darila za mamico. Zakaj je morala tudi mamica umreti, ko je bilo Bibici komaj leto dni? Če bi bila še živa, bi gotovo vsakikrat spremlila Bibico, kadar jo obide tista čudna tesnoba, ki jo vleče z doma v tuje kraje in nova mesta.

Bibica izvleče zlat obesek, ki ji visi na zlati verižici okoli vratu. Ko je odprla obesek, se zagleda v desno sliko, ki predstavlja mamico kot triletnega otroka, ki sedi svoji varuški — ime ji je bilo Elza Praest — v naročju. Na drugi strani je mamičina slika iz tistih dob, ko se je poročila s papačkom. Jaj, kako je lepa! Bibica poljublja sliko, pri srcu ji je tako, kakor da bi mamica oživila in ji vrnila poljub.

Siva dvojica stoji na drugi strani pokopališča in jo opazuje. Bibico to jezi. Ali se ne bo nikoli otepla teh radovednih sivcev? Naposled se Bibi odloči, da pojde rajši proč od tod, če ne more biti sama. In zdaj je ura že skoro dve. Kina-

H. Cla, Andersen:

Slavček

V gradu je bilo že vse pripravljeno za slavnost. V stenah, ki so bile iz porcelana se je zrcalilo na tisoče zlatih luči. Hodniki so bili okrašeni z najlepšim cvetjem, na katerem so viseli srebrni zvončki. Ker je bil prepričan, da so cesarju tekale solze po licu. Tedaj je zapel slavec v drugo, in vsi so bili očarani. Slavec je bil tako ganjen, da mu je hotel obesiti okrog vratu svojo zlato copato, kar je na Kitajskem najvišje odlikovanje. A slavec se je zahvalil, da je že dovolj poplačan.

V cesarjevih očeh sem videl solze. To mi je najlepše plačilo. In je znova začel govoriti.

»To je najboljši pevec, kar smo jih

lu se bodo štorčije vzdignile za polet v Egipt.

Bibica si je bila zapomnila, kje stanuje drobna cerkovnica. Pozvonila je in prosila za cerkveni ključ. Ženica jo je začudeno vprašala, če hoče res sama v zvonik. Bibica se je naredila hrabro in pokimala. Stara ženica je zmajala z glavo ter ji naposled dala ključ s pripombo, da je vesela, da ji ni treba iti z njo, ker je veliko stopnic do vrha.

Tako je prišla Bibica sama v cerkev. Ogledala si je vse stvari in vtaknila svoj nasek v vse klotičke. Lepo se ji je zdelo, da je lahko sama prebrskala vse, kar jo je zanimalo. Splezala je na prižnico in se razgledala po cerkvi. Stopila je k oltarju, vzdignila težko, rdečo preprogo in prečitala napise na kamenitih ploščah, pod katerimi leže mrtvi. In mislila si je, kaj bi bilo, če bi morala ostati vso noč sama v cerkvi? Ne, tega pa ne!

V zadnjem kotu cerkve zagleda stopnice, ki vodijo v zvonik. »Moj Bog, koliko jih je!« si misli Bibi in pogum ji mahoma upade. Mrzlo je tu in neprijetno. Bog ve, če ni na teh stopnicah kdo skrit, ki jo zdaj lahko zasleduje. A tedajci se spomni štorčel in steče po stopnicah navzgor, kakor hitro jo je nožice neso. Na okoli in spet na okoli, kakor kak vrtljak in vse višje in višje — Bibici se zdi, da stopnice sploh nimajo konca.

Zdaj je prišla do velikih lesenih vrat. Pogumno zgrabi za kljuko in jih odpre. Tu je majhna sobica, in glei, tam visi veliki zvon. O, skoro trikrat večji je od Bibice. Vrv debelejša od Bibine roke, visi od zvona navzdol. In tam vodijo spet stopnice, višje, vse višje. Hitro steče po njih navzgor in pride spet v majhno sobico. Obstane in posluša. Ali se ni za njenim hrbtom nekaj zganilo? Bibica stoji na mestu in posluša. Srce ji burno utripa in iznova se je poloti tesnoba. Čelo se ji pokrije z znojnimi kapljami. Ne, ona ne more imeti strahu. Hitro naprej, mimo drugega zvona in naprej v krogu po stopnicah. Kmalu pride spet do majhne sobice: tudi tam visi zvon, manjši od spodnjih dveh.

Iz te sobice vodi šest stopnic na vrh stolpa, odkoder lahko gledaš na vse mesto in njegovo okolico. Globoko spodaj leži ves svet. In kje je pokopališče za mamico? Morda tista zelena lisa tam?

In kaj je to? Bibi iztegne vrat. Njene oči postanejo velike kakor dve skodelici kave (skoro tako veliki). In zdajci zagleda štorčije. Tam prihajajo — daleč tam zadaj je videti polno temnih pik. Štorčije prihajajo. Vse štorčije iz vse Danske, Norveške in Švedske. Prihajajo! Prihajajo!

(Dalje.)

D. Vargazon:

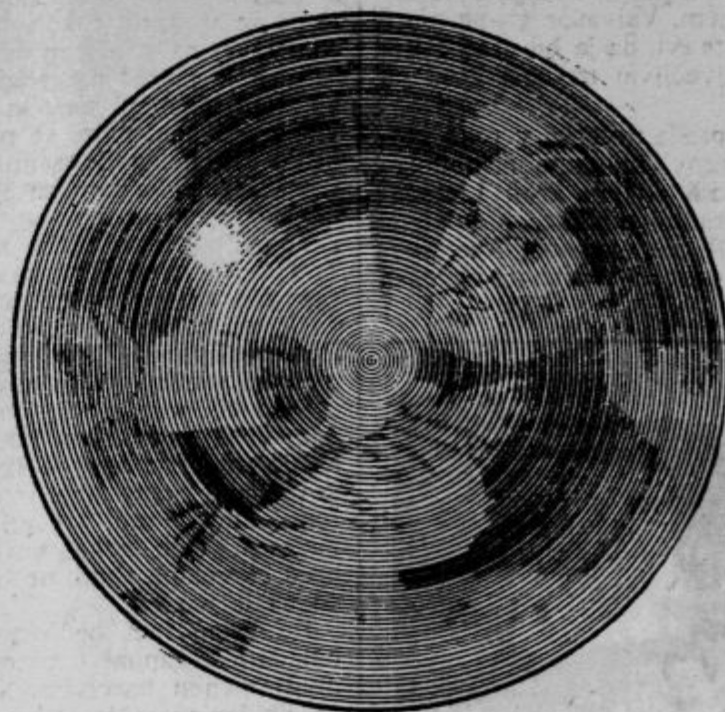
Metuljček

Solnček smeje se gorak,
z njim igra se rumenjak:
srečen jadra čez vrtiček
Ljubček ga uze, fantiček,
urno teče v temno vežo,
vrne se z zeleno mrežo
in že misli ves vesel —
zdaj metuljčka bo ujel!

Po stezi poskakuje,
solnček se mu posmehuje —
z žarkj kodre mu zlati;
rumenjak z višine gleda,
splava k mreži, nanjo séda,
Ljubček se razveseli.

Tiho dvigne drobno roko,
žal, metuljček že visoko
je odjadral pod nebo —
Ljubčku v srcu je hudo.
Čez ograjo se steguje,
kliče ga, za njim vzdihuje,
pa zagleda v travi cvet,
skoči ponj — vesel je spet.

Kako narišeš s šestilom lepo sliko

Človek bi mislil, da je šestilo samo zato na svetu, da črtamo z njim kroge. Naša slika pa kaže, da more spreten risar tudi s šestilom napraviti marsikaj lepega in zabavnega. Podoba, ki jo vidite, je sestavljena iz samih krogov,

napravljenih s šestilom; koder ima slika sence, so črte krogov ojačene in tako ustvarjajo dojem naravnih slik. Poizkusite tudi vi svojo srečo, če imate šestilo pri rokah!

Kdo je kralj živali?

Navadno je lev tisti, ki mu priznava-
mo ta častni naslov. Vendar delamo s
tem krivico tigru. Tiger je večji, bolj
divji, bolj hraber, bolj gibčen in s svojo

krasno pisano kožo tudi lepši od leva v
njegovi preprosti rumeni obleki. Le do-
bro si ga oglejte in povejte, ali nimamo
prav?

„Škorec“

Da so škorce bistri ptiči, je že izza
»škorce-kje-si« eden izmed osnovnih
naukov človeškega znanja. Zato sem
tako z zanimanjem pogledal, ko mi je
ondan nekaj priletelo na uredniško mi-
zo in se korajžno predstavilo.

»Tukaj sem! Škorec je moje ime...«
A potlej šele, potlej! Delj ko sem ga
ogledoval, bolj sem se čudil. Taki lepo
pisani »škorec« (v dvojnem smislu, pr-
vič za akvareli in risbami, drugič pa
okrašeni z nešteti mnogobarvnimi po-
dobami — ne, taki škorce se pa res
ne zvalijo vsako leto!

»Škorec« je namreč dijaški list. Lite-
rarno in umetnostno glasilo »Šeste« na
realni gimnaziji. Izdaja in »tiska« ga Ri-
bič, pesniški steber mu je Zdenko, a
Stane, famozni umetnik Stane ga ilu-
strira z akvareli in risbami, ki kažejo
na kar frapanten slikarski talent.

»Škorec« namreč ni pusta imitacija
pustega »Zvona«, kakor smo jih nekda
mi spravljali na svet, ampak sodobno
podjetje, ki vidi svoj ideal v današnjih
magazinih. In prav ima; on sam je naj-
boljši dokaz, da vodi tudi ta pot na-
vzgor.

Razen tega je pa »Škorec« naša naj-
bolj ekskluzivna, kaj pravim, edina bi-
bliofilska publikacija. Izlaja namreč v

enem samem izvodu. Pa to nič ne de.
Je pa ta eden za kaj!

»Škorec« objavlja vse mogoče: pove-
sti, izvirne in prevedene, pesmi (če
kaka rima po strani visi, je pa namen
tem boljši!), književna poročila, šah,
zemljevid »Velike Slavije«, statistiko
lokomotiv — oh, saj si nisem vsega za-
pomnil. Zlasti pa tudi humor. Na primer
parodije. Za poskušajo »preplonkam«

Pešem študentov

(Prosto po O. Župančiču.)

Zdenko:

PESEM ŠTUDENTOV.

Mi gremo naprej, mi gremo naprej,
mi študenti
in pred nami dvojka gre skozi noč,
kot šnops pred abstinenti.

Odprta so okna, odprta so vrata,
izhod nam zapira čuvajev jata.
bi rada študente prevarila,
za čike ob pavzah sleparila.
Zastoj te skrbi,
študentje vedo, kje se kadi!

Če bi vinca ne bilo, odkod poželjenje,
ki nam po denarcu kipi in vre,
po pismonoši veliko brepenenje.
Nakaznica mala vse tuge zatre,
kar neti, sladi in soli nam življenje.

naj grozota razrednic na vek nam zatre!
O, vince je, ga slutimo,
v dnu grla že jo čutimo.

Mi gremo naprej, mi gremo naprej,
mi študenti
in pred nami dvojka gre skozi noč,
kot šnops pred abstinenti.

Mi gremo na mesarsko klanje
in nekdo pridirja divjaje,
kamor pade njegovo vprašanje,
nebo se in zemlja zamaže.

O sola, kdo v te nodi zdaj,
hoditi mora v žepu s figo,
polizirati kot papagai,
telesni sport je prva briga.
Počeg tega svojga kluba znak,
zrel za internacionalca si kot tak.

Mi gremo naprej, mi gremo naprej,
mi študenti
in pred nami dvojka gre skozi noč,
kot šnops pred abstinenti.

O, mnogo nas je. Preštejte nas!
Mi jedro ministrov bodočih,
mi gnoj naše zemlje, pred nas,
prosite nas rok trepetajočih.
Vzor nam so vsem nepomita,
velika, prostorna korita.

Mi gremo naprej, mi gremo naprej,
mi študenti
in pred nami dvojka gre skozi noč,
kot šnops pred abstinenti.

Mladim kolegom in bodočim tekme-
cem na književnem torišču vse dobro!
Mislim, da jim g. Župančič ne bo za-
meril. Saj je v teh letih gotovo tudi sam
kdaj kaj parodiral. V. Levstik.

Dve zgodbi o volku

Volk in žerjav

Nekoč se je volku pri jedi zataknila
kost v goltancu; tedaj je obljubil žer-
javu, ki je stal blizu njega, veliko na-
grado, če mu s kljunom potegne kost
iz vratu. Dolgovrati žerjav je volku
ustregel, nato pa je zahteval za svojo
uslugo plačilo. A volk se je le zarežal
in pokazal zobe, rekoč: »Boga zahvali,
da si živ izvlekel glavo iz volčjega žre-
la!«

Volk na smrtni postelji.

Volk je ležal v svojem brlogu in umi-
ral. Zamislil se je v svojo prošlost in
dejal:

»Vem, grešnik sem, a ne izmed naj-
večjih. Mnogo slabege sem napravil,
pa tudi mnogo dobrega. Nekoč, se spo-
minjam, mi je prišel mlad janiček tako
blizu, da bi ga bil lahko pohrustal; a
jaz mu nisem storil ničesar. Istočasno
se mi je tudi izza grmovja rogala bela
ovca, ki se je bila izgubila od svoje
črede. Tudi njej nisem storil ničesar
žalega.«

Lisjak, ki je stal pri umirajočem
volku, se je nasmehnil in dejal:

»Priča sem, da si govoril resnico, in
dobro se spominjam vseh okolištin. To
se je zgodilo takrat, ko se ti je zatak-
nila v goltancu kost, katere te je rešil
dobrosrčni žerjav. Te okoliščine sta ov-
ca in janiček dolžnika za svoje živ-
ljenje.«

In volk, ki je strašno nerad slišal
resnico, je izdihnil.

Tudi čebelica ima kolenčke

Čebelica ima šest nožic in nožice
imajo sklepe — koliko kolenčkov ima
čebelica po tem takem?

ju. »Ph!« je dejal in zmajal z glavo.
Cesar pa je ležal mrzel in nepremičen
v svoji bogati postelji. Na dvoru so že
mislili, da je mrtev, in vsi so hiteli po-
zdravljati novega cesarja. Hodniki in
dvorane so bili obloženi z mehкими pre-
progami, da ne bi nič motilo cesarje-
vega spanja; vsepovsod je bilo tiho.
Tiho. A cesar še ni bil mrtev. Negiben
in smrtno bled je ležal na zlati postelji,
zakriti s temnimi, težkimi zavesami.
Skozi odprto okno je sijala luna. Ubogi
cesar je komaj dihal, kakor da bi ga
nekaj tiščalo na prsa. Odprl je oči in
videl na prsih smrt, okrašena z njego-
vo krono, zlatim mečem in zastavo. Iz
gub temnega zastora so gledali čudni
obrazi, nekateri grdi in spačeni, drugi
mili in prijazni. To so bila njegova sla-
ba in dobra dela, ki so oživila, ko se
mu je približala smrt. »Ali se nas še
spominjaš?« so povpraševala druga za
drugim. »Ali se nas še spominjaš?« in
so pripovedovale tako dolgo, da je ce-
sarja obilaval mrzel pot. Mašil si je uše-
sa in klical: »Muzike, muzike! Zaboh-
naj veliki kitajski boben, da jih ne bom
slišal.« A ona so pripovedovale ne-
usmiljeno naprej in smrt je pokima-
vala.

(Dalje prihodnjič.)

Pomlad v Soteski

V kraljestvu dolenskih narcis

Gorenjci se o birkošnih postavljajo z narcisami na Golici, dolenske livade pa beli ta zlahtna cvetka že na Veliko noč.

Tam pod stoletnimi šumami divjega Roga, ki potiska med skrajne jugozapadne izraske Trebanskega gričevja leno Krko, ji utesnjuje in globi strugo ter pospešuje njen tek in dá poleg reke komaj še dovolj prostora beli cesti, tam je dolenski narcisni raj, ki gotovo prav nič ne zaostaja za znamenitim goljskim. Kot nudijo slednjemu okvir silni vršaci snežnih velikani, obkroža narcise dolji ob tihji Krki nežni venec zelenečega bukova to in onstran stisnjene doline gori do nebotičnih obrobnih vrhov.

Menda se soteska polagoma širi zaradi narcis, da se tem bujneje bohotijo po prostranem travniku vzdolž levega brega temne Krke. Velikanski obzidan prostor, pokrit z milijoni belih zvezdic. Posameznik se izgubi in utone v tem morju cvetja.

Obzidje je še ostanek onih dobrih letih časov, ko se je gospoda bližnjega gradu Soteske šetala za njegovim kamenitim oklepom, ki je obdajal obširni in prekrasni grajski vrt, nad čigar lepoto se je naslajal tudi naš kronist Valvasor in mu pel hvalo.

Minula je slava soteskega gradu in izginila je divota njegovega vrta, ki je ostal le še ograjen travnik, deputat grajskega upravitelja. Prvotno vrtu v okras zasajene narcise pa so polagoma zavzele vso planjavo in tam se množe in umirajo leto za letom, vedno jih je več in soteski venec je vsako pomlad lepši.

Med vzhodno vrtno obzidje se je pred davnimi stoletji vrnili skoro okrogel enonadstropen stolp, pod čigar storžčasto leseno streho so se morale goditi čudne stvari. Še danes se prekriza minogrede vsak mimoidoči prebivalec bližnjih kočevskih vasic pred tem mrkim zidovjem, koder je baže nekaj nora princesa cele noči preplešala s samim živim vragom.

Stolp, ki je že močno propadal, so pred leti popolnoma restavrirali in priredili prvo nadstropje za stanovanje. V pritlični dvorani, ki nima nobenega kota, so še vidne starinske freske.

Prelest narcisne proge je povzdigla in povdajala oni tajstveni stolpčič, ki daje vsej bližnji okolici neko posebno obilje. In tam zadaj sredi breza ljubka farna cerkva svetega Erazma, priprošnjika za trebušne neprižike, z župniščem in šolo. Res slikovito ozadje narcisnega paradiža.

Proti vzhodu se dolina razširi in odpre doli do Gorjancev in črnošolskih Gač. Poredni sv. Anton mežika številnim drugim cerkvicam in pošilja pozdrave čez hrib v Toplice.

Krka se sanjavo vleče preko travnikov. V njej se ogledujejo prve predstraže brstečega kočevskega velikana in deviške črešnje jo potresa s svojimi nežnim snegom. Pod ribiški kočico je privezan čoln, rahlo ga božajo mehki valčki, pozdravljajoč širno cvetno ravan onstran ograje, ki enako njim valovi v lahkem aprilskem vetru.

Narcisno panoramo zaključuje slednjič na zapadu silni soteski grad, ki zapira nalik močnini trdnjavi vedno ožjo dolino reke Krke.

Soteska. Narava sama je izbrala ime gradu in naselbin. Prvotni grad je bil namreč potisnjen še kakih štiristo metrov globlje v Sotesko. Brez razgleda, spredaj in zadaj strme zarasle stene, je grad zaslužil slovensko in nemško ime (Ainödt). Tu si pošasti voščijo lahko noč.

Med stoletnimi bukvami in hrasti onstran Krke in visoko nad njo samevajoč zadaj razvaline nekdanjega močnega gradu. Silno zidovje še po dolgih stoletjih pričja o bivši njegovi moči.

To strahotno kameno je bil rodni grad »Soteskih gospodov«. L. 1231. sta živel tu Rudolf in Ulrik Soteski, l. 1307. pa se je k neki Sotesčanki priženil Henrik Grimšič.

Turki, ki so to dno prodirali v Suho Krajino, so si trli glave na močnih zidovih soteskega gradu. Bil je nepremagljiv. Strašno so bile njegove v skalo vsokane ječe. Nekateri Bosanec z gladko obrto glavo je okušal njih dobrote. In Soteski so jih po gotovem času nalašč spuščali na svobodo. Vsi Turčini so poznali »zeleni grad«, kot so ga nazivali in so se ga ognili na milje daleč.

Kar niso zmogli Turki, je storil celjski vojskovodja Vitovec l. 1439. Napadel je grad, ga oropal in skoro popolnoma razrušil.

Pet let kasneje je Gašper pl. Scheyer poročil plemkinjo Marjeto, hčer zadnjega Sotesčana in priženil podrtje »Stare Soteske«. Ta je še vzdrlž tam gori, sto let kasneje pa je njegov sorodnik Jurij prepustil razpadajočo zidovje usodi in se preselil na levi breg Krke, koder se mu je smejala zelena livada in ga vabila. Postavil si je na sedanjem mestu nov grad in ga krstil na staro ime »Soteska«.

Scheyerji so se kasneje poprotestantili in so imeli velike homatije s proslulim škofom Hrenom radi soteske cerkve, ki je bila odprta le protestantom. Nadvojvoda Ferdinand in sila sta privlela zapeljance zopet v naročje katoliške cerkve in v znak poboljšanja so

Scheyerji l. 1617. ustanovili v Soteski župnijo.

Pa so se v Scheyerjevo rodbino priženili grofje Gallenberški. Tem ni bilo všeč niti ono, kar so sezidali Scheyerji in grof Jurij Ziga Gallenberg, deželni glavar in upravitelj Kranjske, je dal podreti skoro vse poslopje in l. 1680. postavil grad, ki mu ni bilo para ne doma, ne na tujem. Valvasor ga ne more prebraviti in pravi, da je bil grad Soteska tedaj največji in najlepši grad na Kranjskem.

L. 1733. je prišla Soteska v roke grofov Auerspergov, ki pa je niso dolgo obdržali. Sledili so jim grofi Lichtenbergi, kojih zadnji potomec Kajetan je l. 1793. prodal grad knezom Auerspergom. V njih posesti se nahaja Soteska še danes.

Auerspergi so najstarejša plemiška rodbina v naši deželi in v tesni zvezi z zgodovino Slovencev. Doma so iz Švabskega. Prvotno so se nazivali Ursperg in nosili na ščitu divjega tura, ki so ga tedaj še lovili po tamšnjih gozdovih. Pri nas živijo že nekako devetsto let. Slovenski naziv »Turjačani« imajo od rodnega gradu Turjaka, ki stoji že od leta 1067.

Tekom dolgih stoletij se je velika plemiška rodbina razcepila v grofe in kneze Auersperge. Prvi so lastniki gradu Turjaka, drugi gospodujejo nad gradovi Soteska, Žužemberk, Kočevje in Višnja gora.

Ko je jeseni l. 1927 poslednji »vojvoda Kočevski« (ta naslov je nosil od l. 1791. vsakratni majoratnik turjaške knežje rodbine), plemeniti knez Karel, odšel za predniki, se je ogromno veleposestvo razdelilo. Mladotni Turjačan Karel Adolf je postal družinski poglavar in zagospodoval nad tremi gradovi, dočim je Soteska prešla v last pokojnikovega drugorojenca princa Karla Auersperg-Breunerja, ki si je grad tudi izvolil za svoje stalno bivališče in ga temu primerno sedaj preureja.

Prijetno vplivajo na človeka številna zelena okna ogromnega pročelja. Pred gradom vse v cvetju. Nad močnim vhodom velik dvojni grb Gallenbergov in Schrottenbachov, nad temi sredi izprane freske solnčna ura. Vzhodni stolp skriva v prvem nadstropju hišno kapelico sv. Jurja. Vrata prastara, natrpna s palec širokimi žebli.

Velikansko dvorišče. Južni in zapadni del obsežne stavbe vsebujeja stanovanjske prostore in pisarne, ostala dva dela zapirata dvorišče s krasnimi arkadnimi hodniki v prvem in drugem nadstropju. Neštevilne lovske trofeje dičijo dolge z opeko tlakovane hodnike.

Drugo nadstropje je rezervirano za princovo rodbino. Na njegovem privatnem hodniku je vzdanih v steno več kamenitih plošč, grb Auerspergov in kip Matere Božje z letnico 1636. Vse to so prenesli iz žužemberškega gradu.

Svojevrsna zanimivost je na knezovem hodniku tudi mala železna ograja, krasno delo umetnega kovaštva, kot se danes težko najde.

Sobe so pravcete dvorane, ki napravljajo povsem srednjeveški utis. Stropi leseni. V knezovi jedilnici visi kratek gotski napis prošlosti gradu, ki pa ne odgovarja povsem zgodovinskim dogodkom.

Razen drugega nadstropja je ves grad namenjen grajskim uslužbencem. V prvem nadstropju ima soteski upravitelj krasno stanovanje. In za vse druge je dovolj prostora. In za pisarne v pritličju. Sedež soteskega gozdnega urada.

Ves ogromni kompleks Roga se upravlja deloma tu, deloma v Kočevju, vendar pa sta knežja urada povsem samostojna. Centralna pisarna rodbine pa je v Vlačim v CSR. Njih uradniki nosijo posebno uniformo: Kavornjave kratke hlače, lovske jopiče z zelenimi našitki in zelen okrogel klobuček.

Ni tistega sijaja v Soteski, kot ga je gledal Valvasor, vsekakor pa napravi silna štirikotna stavba z masivnimi ogelnimi stolpi veličasten vtis. Tehnika tudi tu žanje svoje lavorite. Na dvorišču ropoče avto, pod gradom ob Krki zveni turbina in ga oskrbuje z elektriko. Do 70 HP razvija grajska elektrarna. Sile delovlj za vso okolico.

Dolg prelomljen jež zdržuje tudi ob

drugem bregu vodo, goneč turbino in po njej žago, ki obstoji tam že nad 60 let. Pomaga še 150 HP močna lokomotiva in delo gre vidoma izpod rok. Nebotični skladi hlobov in desk in parjene bukovine, gore žaganja ter strahovito razdrapana cesta do železniške postaje v Straži so pričje velikega obrata soteske žage.

Ob lesenem mostu drži Janez Nepomuk že od l. 1739 prst na ustih. Most je bil spočetka graščinski in onstran ležeča gostilna je bila mitnica. Kasneje je deželni odbor odkupil most, gostilna je pa še v starih rokah. In to se ji pozna. Izvrstna pijača in sijajen kruh!

Silen je izpred nie pogled preko Krke. Nad zelenimi pašniki se vzpenjajo vinogradi, med njimi se rdeče hrami in bežijo črešnje, nad vsem tem pa večni gozd, ki izginja tam za strmimi stenami Rogovega podnožja.

Takoj od žage zavije na levo pot v Toplice, na desno pa navkreber mimo razvalin »Stare Soteske« k sv. Petru na Rogu, kamor je komaj dve uri hoda. Pot markirana. Zgoraj nepopisen razgled od snežnikov do morja in nižin.

Prijatelj posebnosti najde v veliki podzemski jami blizu kočevske vasi Kunic podobne tvorbe iz leda, kot jih delajo bolj znane jame iz apnenca. Spodoma utegne tudi srečati medveda ali mrjasa. Tam nekaj navadnega. Srne pred človekom skoro ne bežijo, volkovi so pa le pozimi.

Po vsem tem bi bilo priporočljivo ogledati si zanimivo Sotesko in se navditi njenim narcisam. Natrgati pa bi se jih izplačalo le tedaj, ako bi se v celoti ponovil nedavni slučaj, ko je grajski čuvaj zvečer zalotil dve »trgovki s cvetjem« na narcisnem polju. Ena mu je ušla, drugo je za roko gnal pred pisarno. Tam ji je zabíal, naj počaka, sam pa je stopil v sobo poročat o dogodku. Seveda je potem ni mogel več predstaviti gospodu upravitelju. Ženska se je tedaj morda smukala že okoli šole, da bi enako poceni prišla do citrona, ki zore v upraviteljevem sadovnjaku.

Skrivnost Pierra Lotija

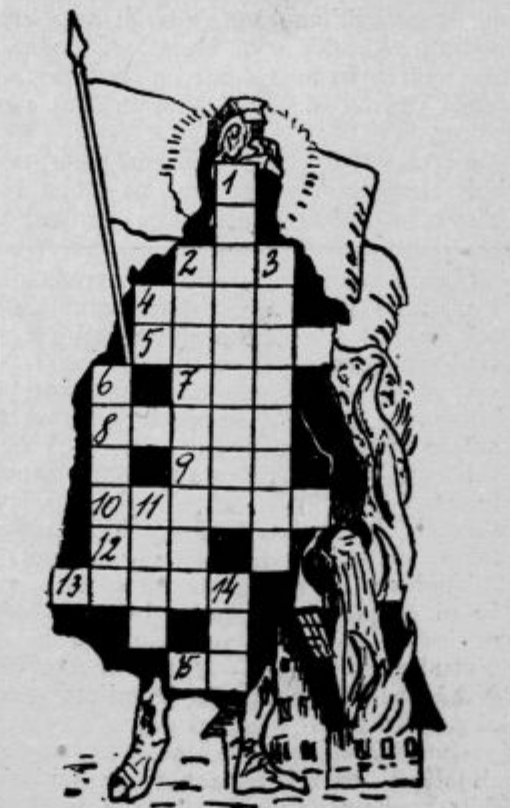
Znani francoski pripovednik Pierre Loti je imel to slabost, da ni hotel čitati knjig. Vzlic temu je presenečal tovariše s sodbami o raznih spisih, ki so pričevale o subtilnem poznavanju važnejših knjig. Zaradi tega so vsi mislili, da Loti samo iz nekega snobizma pripoveduje o svoji mržnji do tujih pisov, medtem ko jih neopazno prebira. Nedavno je umrla ga Barthoujeva, ki je bila velika prijateljica književnosti. Sedaj se je tajna Pierra Lotija razkrila. Ta dama je bila njegova književna zaupnica. Prečitala je najboljša spise in je s svojim finim, izostrenim okusom polagala v Pierra Lotija svoje sodbe. Tako je ta veliki pisatelj bil »na tekočem« v vseh literarnih zadevah, ne da bi bil prečital le eno izmed knjig, o kateri je v družbi govoril.

Vsekakor, mož je utegnil biti sila previden, da ni prišel kdaj v zadrego in se izdal.

Prava kolinska cikorija

Križaljka „Sveti Florijan“

Pomen besed:

Navpično: 1. špansko obmorsko mesto, 2. azijsko gorovje, 3. grška luka (na Peloponezu), 4. oblika pomožnega glazola, 6. smetnik, 11. drevo, 14. žensko krstno ime.

Vodoravno: 2. gora v Julijskih Alpah, 4. češka dvorana čevljev, 5. severo-češka reka, 7. turški gospod, 8. opolna pijača, 9. osebni zaimek, 10. priok Kolpe, 12. vstavi »aru«, 13. beograjski dnevniki, 15. priredilnica.

Darujte za slepce!

Železni kader

Črna fronta na železnici

Samo nalahno drdranje in enakomerni udarci pod nami nas spominjajo, da potujemo v udobnem predelku težkega pulmanskega voza v mednarodnem brzem vlaku. Voz tehta 40 tisoč kg in naš vlak predstavlja maso železa v teži okoli 450 ton, ki hiti po tiru s povprečno brzino nad 65 kilometrov na uro. Drevesa, polja, vasi, v posemneze hišice, potoki in mostički, vse hiti mimo nas tja nekam nazaj — kjer smo mi že bili. Kako brezhbno se oziramo skozi debele okenske šipe v prebujajočo se naravo, ne misleč na drugo, kot na cilj potovanja. In vendar! — Koliko oči, koliko rok, koliko ljudi bdi in pazi mesto nas našim življenjem! Pred nami, z nami in za nami so na oprezu, da se brzemu vlaku ne pripeti kaj nevarnega. To niso varnostni avtomati in stroji, ne, to so ljudje, naši železničarji.

Ogromna je armada železničarjev. Pomislimo, da jih je z nami pri brzem vlaku pet ali šest. In koliko brzih potniških in tovornih vlakov je dnevno na poti! Na tisoče. Kakor pa ima vsaka armada svoje borce na fronti in v zaledju, imamo tudi železničarsko fronto. Vsi oni, ki se vozijo z vlaki, ki so na postajah in na progi, so, kako bi rekel — frontni železničarji. Imamo jih pa še cele vrste, zopet na tisoče, ki so zaposleni po raznih delavnicah, v kurilnicah, popravilnicah in še drugod, ki omogočajo s svojim sonaporom »frontarjem« njih težko službo. To so oni, ki vzdržujejo vozila, popravljajo lokomotive in vozove po delavnicah, ki pazijo na večno pripravljenost »železnih konj« v kurilnici itd. Vsi tisti in v zaledju so enako potrebni, enakovredni:

vsil služijo istemu velikemu cilju. Malokateremu potniku se samo približno dozdeva, kje so one oči, ki pazijo, da vlak ne zaide. Ali so to velike signalne luči na oprsu lokomotive? Ne, te so kljub njihovi svetlinosti mrtva reč. Pač pa gledajo v svitu signalnih svetilk zdrave oči strojevodje in kurjača tja na progo, da se ne priplazi odkod zahrbtna pošast, nesreča in pokvari nadaljno vožnjo.

Zanimivo dvojico tvorita oba prebivalca na lokomotivi.

strojevodja in kurjač. Skoro bi se opazovalcu zdelo, da se drug za drugega ne menita mnogo, tako tiho sta vsak pri svojem delu. Vendar pa ju veže trdna in tiha vez — neka ljubezen do lokomotive in njihove službe. Saj je njuno delo povsem skupno, posvečeno sreči, blaginji in varnosti potnikov in vlaka v neposrednem smislu, ata sto tak pridna delavca oba malobesedna, tiha, vendar vestna. Od časa do časa se ozrejo oči tega ali onega na različne kazalnike, aparate in drugo mnogoštevilno opremo na lokomotivskem kotlu — od časa do časa pa velja njihova pozornost zopet proti. In s kak

ljubeznijo dela kurjač s svojo lokomotivo! Napaja jo, polni njen neizmerni želodec z ogromnimi množinami premoga, maže njene ude in vendar mu da vse to opravilo toliko dela, da ima pozimi in poletju potne srage na čelu. Pa saj ni malenkost, zmetati v eni uri 2-3 tisoč kg premoga iz zalogovnika v strojno peč; stati vrhu tega na zibajočih se tleh, paziti na signale, napajati kotel in bogve kaj še vse. In to traia ure in ure...

Dobro kurjač daje lokomotivi življenjske sile, ustvarja paro za pogon. Vsemu njenemu mehanizmu pa poveljuje

strojevodja, ki je njen gospod. Brez njegovega migljaja, brez giba njegovih izurjenih rok se ne gane noben vlak, naj vozi gospoda ali berača. Zato ima strojevodja za seboj trdo šolo življenja. Bil je najprej ključavničarski vajenec, nato ključavničar bogvekje v »civilu«, potem pa so ga po naključju sprejeli k železnici v kurilnico, da je popravljal tamkaj betežne »železne konje«. Šele po večletnem delu je smel za kurjača in dolga je bila pot do lokomotivskega vodnika. Moral je v tečaj za strojevodje, delal je kot kurjač nad dve leti, ko se je končno vendar približal dan strojevodskega izpita. In lepo je bilo tisti dan, ko je pred komisijo dokazal, da je vreden zaupanja potujočega občinstva in svoje uprave. Danes, ko že vozi nad 20 let in že več kakor tri leta samo brze in potniške vlake se še vedno s ponosom spominja onega dne.

Le strojevodja sme pokreniti lokomotivo

pravi strogi zakon. Marsikateri strojinik in kurjač je že gledal smrti v lice. O tem bi vedel skoraj vsak drugi ali tretji povedati svojo prigodo, pa rajše ne govori o tem. Sicer je njegovo življenje bogato samih praktičnih izkušenj, marsikaj se mu je pripetilo, za marsikatero skrivnostno poverjene lokomotive ve samo on, ki je takorekoč njen mož.

Vse nekaj lepšega in nekako vzvišeneza je voditi tako važen brzi vlak z brzino 65 do 75 kilometrov na uro, kakor pa drsati po progi s kakim tovornim vlakom z mnogo manjšo brzino, umikati se važnejšim vlakom na vseh postajah, dopuščati da vas prehitavajo. Toda za brzo službo je treba tudi trdnih živcev, sigurnih rok in jasne glave. Naši železničarji so fantje od fare. Njih služba ne pozna zime ne leta, lepega ne grdega vremena, temveč se izraža le v urah in minutah, kilometrih, tonah, atmosferah in sličnih malopetičnih označbah. Vedno pripravljen, nikdar bolan, krepak in zdrav je naš železničar.

Ko pridejo s strojem domu, si ga strojevodja temeljito ogleda, kurjač pa mu obriše s cunjami vse drogeve, kakor vesten kmetovalec svojo živinico. Šele, ko je lokomotiva po sto in stokilometerskem dirjanju lepo spravljena v kurilniški lopi, se odstranita tudi strojevodja in kurjač domov.

Vsak strojevodja je ožje navezan na svoj stroj. Z njim prenaša vse križe in težave svoje službe pa tudi vse veselje in radosti. Kako je ponosen na svojo »Angelo, Mico ali Lucco. Treba je poslušati, kadar se črni možje pomenjujejo med seboj! Za lokomotivo skrbje kakor mož za ženo in hudo se mu stori, ako je mora oddati v veliko popravilo tja v delavnico.

Kdo so ostali prebivalci-železničarji našega vlaka? Kje so? Marsikdo se je že zanimal, zakaj ima vsak vlak tik za lokomotivo takimenovani službeni voz. Res je, da se tjakaj spravlja prtljaga, toda vesten opazovalec vidi vsakič v onem vozu tudi železniškega uslužbenca, ki pri odhodu vlaka zatrobi in dá s tem znak, da se vlak pokrene z mesta. Ali je trara ves njegov posel? — Službeni voz je kraljestvo vlakovodje, ki ga naši časopisi tako pogostoma zamenjujejo za strojevodjo, četudi je po funkciji popolnoma druga oseba. On dejanski vkljub svojemu imenu ne vodi vlaka, to je delo strojevodje, pač pa je njegov predstojnik, ki mu je v prometnem oziru podrejeno ostalo osebje.

Vlakovodja je vodnik transporta in je za svoje delo odgovoren napram prometnim predpisom in oblastem. Važno je, da vodi o celotnem poteku vlaka nekako kroniko z raznimi časovnimi in drugimi podatki, vpisuje zakasnitve, srečanja, število potnikov, težo tovora, vreme in še druge, za železnico važne podatke. Ima pa še druge naloge glede službene pošte, prtljage; nadzira vse podrejeno vlakovno spremeno osebje, zabelezuje vse razne opažene nedostatke in pazi na signale itd.

Ali naj nadaljujemo s sprevodniki? Prepričani smo, da ve o službi vsak potnik razmeroma največ, čeravno ne mnogo. Znano je, da preščitavajo karte in izključujejo imena postaj, nihče pa ne ve, da ves čas med vožnjo budno spremlja vlak, pazijo na svoje dodeljene vozove in imajo opravila dovolj, medtem, ko slone potniki udobno v vozovih. Tudi za to je treba živcev, pazljivosti, spretnosti in krepke telesne konstrukcije.

Koliko zanimivega bi lahko še povedali o ostalih članih črne železne armade, ki je

vsa v službi človeštva v miru in vojni. Za železničarja sta slednja dva pojma povsem drugačna zvoka kakor za druge ljudi. On je pravzaprav vedno na »fronti«, naj bo še mir ali naj grme topovi. Vendar je njegovo delo, ki ga vrši dan na dan, leto za leto tja do penzije ali pa prerane smrti v službi kot sestaven del ogromnega železniškega aparata, važen pionirski čin za civilizacijo v vseh delih sveta. Povsod je v službi naroda in domovine ter njenega gospodarstva. Njegovo življenje je polno prijetnih pa tudi neprijetnih ur — pa nič za to!

Takojšnja gotovina

nudimo vam s prodajo prvovrstnega predmeta. Razen dobre provizije stalno mesečno plačlo. Ne zamudite prilike. Cenjene ponudbe pod »Takojšnja gotovina« na Publicitas dd., Zagreb, Gunduličeva 11.

Pojasnujočo brošuro

o protinu, ishiasu, revmi, želodčnih bolečinah, žolčnih kamenih in živčnih boleznih proti plačilu poštnine 10 Din pošlje vsakemu trpečemu vodstvo

F. Toplak, Ljubljana, Gerbičeva 19 pod »Radiumshema«.

108

Peklenske kose

v vseh oblikah in dolgotih ter fine Bergamaške in tirolske kamne ima na zalogi

ŠKRABAR JANKO, KRANJSKA GORA.

Za kvaliteto, kos kakor Bergamaških kamnov se jamči.

6352

VAŠE PO POZEBI, RANAH, KURJIH OČESIH IZMUČENE NOGE

spravi v red toplo kopel v soli sv. Roka, v kateri je raztopljeno nekaj dlg sv. Roka nožne soli. Takoj čutite olajšanje. Vaše noge postanejo kot novorojene.

Sv. Roka nožna sol se dobiva v lekarnah in drogerijah, 1 veliki zavoj stane Din 16. Kjer je ni na zalogi, se obrnite na depot: Drogerija NADA, V. Garič, Subotica.

5930

Najnovejši model

4 udobni sedeži,
cenen v pogonu,
nizka nabavna cena,
plačilni pogoji povoljni

Videti pri:

**Jugoslavenski FIAT
Automobilni
Prometni d. a.**

BEOGRAD

ZAGREB

in pri vseh naših koncesionarjih.

**Torpedo
Berlina
Spyder**

Zahtevajte prospekte!

Dražba žage pri Dol. Pazarištu.

Dne 19. maja 1930 se bo prodala na dražbi pri kr. okrajnem sodišču v Perušiču ob 9. dopoldne žaga iz konkurzne mase tt. Rosandić in Co., lesna industrija v Zagrebu. Žaga je oddaljena od železniške postaje Perušič 20 km in od vasi Dol. Pazarište 2 km. Zgrajena je na zemljišču, ki ima površino 1 jutra 148 č. hv. Žaga je na prodaj z zemljiščem, stavbami, lokomobilmami, stroji in vso opremo. Oglas dražbe kakor tudi pogoji iste so objavljeni v Narodnih Novinah z dne 18. aprila 1930, št. 91. Žaga je v dobrem in uporabljivem stanju, leži pod Velebitom v gozdnatem kraju, kjer je dovolj lesa za izdelavo. Interesente se opozarja na gornjo dražbo, da morejo pravočasno pregledati samo žago z opremo in na označeni dan prisostvovati dražbi. Poblížja navodila je dobiti pri konkurznem upravitelju dr. Kazimiru Jelusiču, Zagreb, Trenkova ul. br. 5. 6393

Zahvala.

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli ob nenadni smrti naše srčno ljubljene sestrice, tete in stare tete, gospodične

Gusti Kolnik

učiteljice v pok.

za poklonjeno cvetje se tem potom vsem najiskrenejše zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni č. duhovščini, p. n. zastopnikom društev in korporacij, stanovskim kolegom in kolegicam ter končno vsem številnim prijateljem in znancom, ki so blago pokojnico spremili na njeni poslednji poti.

V Ljubljani, dne 3. maja 1930.

6376

Žalujoči ostali

NAZNANILO

Podpisani vjudno naznanjam, da sem izstopil kot solastnik iz pleskarske tvrdke I. Genussi in drug, Igriška ulica 10, in otvoril lastno pleskarsko delavnico na Sv. Petra cesti 33 (na dvorišču) ter se cenjenim naročnikom toplo priporočam ter jamčim, da bom vedno postregel s solidnimi cenami in prvovrstnim delom ter blagom

J. HLEBŠ
pleskarstvo in ličarstvo
LJUBLJANA,

Sv. Petra cesta št. 33 (na dvorišču). 6385

Zastopnik (notranji) popolnoma nov predmet.

Vsako gospodinjstvo je kupec. — Brezkonkurenčni predmet. Najvišja možnost zasluzka. Poklicni zastopniki imajo prednost. Dober nastop in garderoba pogoj. — Ponudbe pod »Gute Verdienstmöglichkeit 556« na oglasni oddelek »Jutra«. 6327

Pozor, ženini in neveste

žimnice, modroce, peresnice, otomane v različnih vzorcih, divane, patent fotelje, salonske garniture ter razna popravila sprejema in nudi najceneje samo

F. SAJOVIC, Ljubljana,
Stari trg št. 6. 6394

VELIKA DOMAČA ZAVAROVALNICA

sprejme zaradi temeljite reorganizacije zastopstev agilne in sposobne

ZASTOPNIKE

v vseh krajih dravske banovine, katerim nudi dober zasluzek. Sprejme tudi POSREDOVALCE za mesto Ljubljana, Celje in Maribor. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Zavarovalec 1930«. 6373

ŽOLČNI KAMNI?

Spoštovani lekarni »K Spasitelju«
Praha II. Vyšehradská.

Javljam vjudno, da sem od časa, ko sem se zdravila s čajem »SALVAT«, rešena vseh tegob žolčnih kamnov. The »SALVAT« čisti kri, daje tek in odpravi žolčne kamne. Hvala!

Berta Weissdorfer, Wien, VII.
Zahtevajte zanimivo brošuro o žolčnih kamenčkih, katero vam zastoj pošlje zastopstvo za Jugoslavijo Lekarne pri »Sokolu«, G. Proche, Brčko.

SALVAT-THÉ!

Pozor, dame!

Original „Russo“ trajna in vodna ondulacija

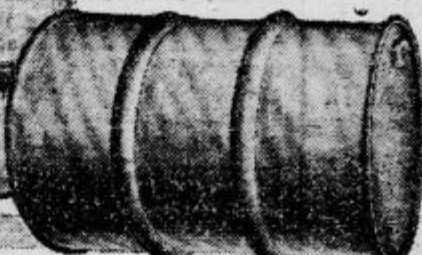
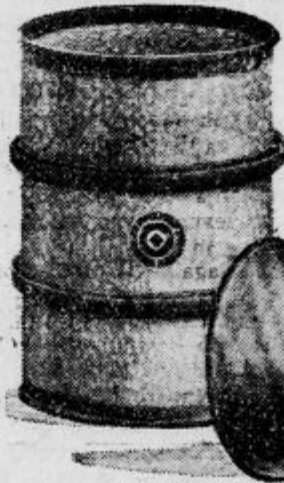
Najmodernejši aparat. Ne peče v glavo. Ne škoduje lasem. Na željo izvršujem tudi ob nedeljah.

I. POLANC, frizer, Kopitarjeva 1.

Pločevinaste sode

raznih velikosti, pojačene
konstrukcije, avtoveno varjene,
izdeluje:

Tovarna kranjskega lanenega
olja in firneža

**Hrvat &
Komp.**
-Ljubljana-

Keksi in ostalo pecivo

parne pekarnice

BIZJAK VILJEM

se dobi v podružnici

**na Rimski cesti
v Marčanovi hiši**

6356

Sporočamo vsem, ki so ga ljubili in poznali, žalostno vest, da je gospod

SIMON OGRIN

akademični slikar

danes 3. maja ob pol 7. uri v 79. letu starosti mirno v Gospodu zaspal. Pogreb predragega rajnega bo v ponedeljek 5. maja ob 9. uri na vrhniško pokopališče.

Vrhnika, dne 3. maja 1930.

Žalujoči ostali

Oglasi v „JUTRU“ imajo siguren uspeh!

Nad 30 let izkustva v gradnji motociklov. Preko 100 svetovnih rekordov v letu 1929. Nešteti uspehi pri svetovnih konkurencah v vseh delih sveta dokazujejo,

da so AJS motorna kolesa konstrukcijsko na višku in prvem mestu. 350 ccm A. J. S. je zmagal pri dirki »Kilometer Lance« v Logatecu dne 25. aprila 1930 v svoji kategoriji! — Modeli 1930 dospeli! — Plačilne olajšave! — Vsi rezervni deli na zalogi! — Zahtevajte cenike!

Generalno zastopstvo: O. ŽUŽEK, Ljubljana, Tavčarjeva št. 11.

Iz Ptujia

J— Strauss »Netopir« se bo uprizoril v gledališču v ponedeljek, 5. t. m. Ta opereta se prištevata h komičnim operam in to povsem upravičeno, ker se odlikuje po operni muziki in zelo zabavnem dejanju.

Iz Gor. Radgone

gr— Selitev. Inspektor finančne kontrole g. Fran Dobaja je preselil svojo pisarno s l. t. m. v poslopje, ki je last Mestne hranilnice v Radgoni.

gr— Letno kegljišče je gostilničar Kaufmann uredil za uporabo. Igralni klub bo imel svoje prvo letošnje kegljanje danes v nedeljo 4. t. m. dopoldne ob 10.

Iz Ljutomera

lj— Jubilej. G. Janko Horvat, književodja pri tvrdki A. Krainz in založnik petanjske slatine, je 11. t. m. slavil 25letnico dneva, ko je stopil pri omenjeni tvrdki v službo. Čestitamo!

lj— Sokolsko društvo je na javni dražbi kupilo prejšnji M. Hönigmannov vrt, ki je bil za telovadiščem, za 17.500 Din. S tem je svojo posest razširilo do Stare Ščavnice ter pridobilo lep prostor za igrišče. Hönigmannov skedenj poleg Sokolskega doma je kupil g. Aleksander Snošek za 31.000 Din

KRASNE TLAKOVE

za veže, cerkve izdeluje in poklada

Cementarna Gostinčar
Pešata, p. Dol pri Ljubljani.

VINOTOČ

Pristno ljutomersko vino

dobite pri

NOVAK

Novavas, Maribor

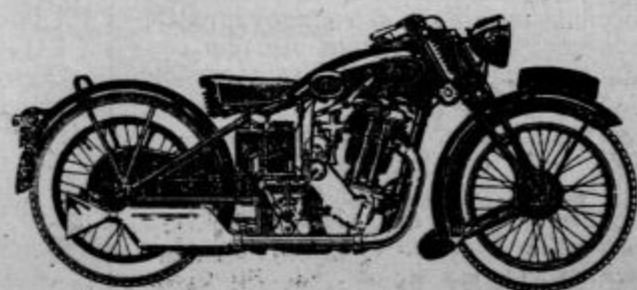

Cvet med nogavicami!

Iz Bemberg-

svile ali finega angleškega flora. O njihovi izvrstni ka-

kovosti kakor tudi trpežnosti, elegantni nošnji in nizki ceni se morate vsekako prepričati. To je v vašem lastnem interesu. Teh se ne more dobiti povsod, pazite torej na ta oglas!

Iz življenja in sveta

Ptičji dan v Rusiji

Mladina Sovjetske unije praznuje vsako leto med 15. sušcem in 1. majnikom svoj poseben praznik, ki je posvečen varstvu ptic. V trumah se podajajo mladeži v gozdove, loge in gaje s hišicami za ptice. Slika nam kaže tako prireditev v mestu Astrahanu. Izletniki nosijo desko z napisom: Ohrana ptic je ohrana trave in gozdov.

Petelin pred sodniki

»Metro-Goldwyn« je pred kratkim posnel v Hollywoodu zvočni film iz kmečkega življenja. V najbolj napetem trenutku bi moral po avtorjevi zahtevi zapeti petelin. Režiser je dal v dnevnike oglaš, da išče primerne kričanje. Kmalu so pričeli romati v Hollywood tisoči farmerjev iz okolice Los Angelesa. V Ameriki vsak ve, da zaslužijo filmski zvezdniki največ denarja. Kmetje so mislili, da jim bo petelin prinesel bogastvo. Kmalu pa so bili razočarani. Predvsem je zahteval režiser od petelina igralca prav lepo zunanost. Tudi je moral sprožiti svoj kikiriki v določnem trenutku na povelje, ne da bi se drl, kadar bi sam hotel. Naposled je plačala tvrdka petelinu za nastop samo 50 dolarjev. (Mary Pickford prejema seveda mnogo več!) Zato pa je dobil po končanih posnetkih lastnik petelina nazaj in ga je lahko odnesel domov. No, tudi 50 dolarjev je denar in se je moral režiser do mraka truditi s predloženimi kandidati. Najbolj mu je bil všeč mali, svilenčrni andaluzijski petelin Španca Enrika Barcelonija. Ponudil je temu po

50 dolarjev za vsak kikiriki med predstavo. »Ni napačno!« je pomislil Španec. »Če bo zapel vsaj 100 krat, bo zaslužil 5000 dolarjev, pa si bom kupil nov travnik!« A na njegovo nesrečo ni imel lepi petelin nobenega pojma o filmski vzgoji: nespretno je kričal in je pokvaril več metrov dragocenega filma. »Tukaj imate 25 dolarjev odškodnine,« je zaklical besni režiser, »odnesite takoj svojega bedastega kričarja, pa v lonec z njim! Samo škodo nam dela in čas tratiš!« Ogorčeni Barceloni je odšel. A mesec dni pozneje je kupil vstopnico k prvi predstavi novega filma in na platnu spoznal svojega petelina. Zapel je osemkrat. Španec je takoj sodnijsko zahteval svojih 400 dolarjev: po 50 dolarjev za vsak kikiriki, kakor se je prvotno domenil. Vendar je propadel. Obtoženo trdilo »Metro-Goldwyn« je razbremenila njena priča, znan cirkuški umetnik iz Hollywooda. Prinesel je svojega rdečega petelina, ki ni bil tako lep kakor španec črni, a je zato znal zapeti na povelje! Črni petelin je samo nastopal, pel pa je rdeči!

Izvedenci so pod prisego potrdili izvirnost njegovega glasu. »S 25 dolarji sre zadosti dobro plačani.« je Špancu rekel sodnik, »če bi znal vaš petelin upoštevati zahteve zvočnega filma, bi seveda zaslužil večji honorar. Toda zaslužil ga je rdeči petelin.«

Pomlajevanje tkanin

Vsi muzeji na svetu imajo velike težave s starimi tkaninami iz zgodovinskih gradov in grobov. Tako so se n. pr. sesule v prah vse dragocene obleke iz Tutenkamenovega groba, čim so prišle na zrak. Faraon je nosil dragoceno svilenko blago. Svila ne razpade dotlej, dokler vsebujejo njena vlakna posebno, zgolj pod drobnogledom vidno klejasto snov, tako zvani »bitum«. Tekom stoletij se ta posuši in potem tkanina razpade. Kemik Albertus v Monakovem je izumil aparat, ki lahko umetno prepoji z bitumom staro blago. Potem se zgodi čudež: trhla cunjica postane sveža in krepka in že nevidni vzorec zasije v novih barvah. Albertus je oživil na sličen način že več zakladov monakovskih muzejev, med drugim tudi pred 1300 leta stano biziantsko svilo. Razstavljena je bila med dvema steklenima ploščama, med katerima so odstranili zrak. Zunan se je drobila ta svila v nič, in se je znatno skrčila, preden je bila zavarovana na sedanj način. To da Albertus jo je rešil nadaljnega propadanja. Zdaj izgleda tako, kakor da je šele danes zapustila statve. Novi izum prihaja v poštev za pomlajevanje vseh, tudi volnenih tkanin, dragocenih gobelinov in celo slikarj na presno.

Zora voda

proti sivim lasem!

Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo.

Zak. zašt.

Odobrena od zdravstvenega odseka pod št. 1793—20 kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh si guren in trajen. Cena steklenici brez poštne Din 35.—.

ZORA VODA I. OREL, Zagreb
Radićeva (Duga) ul. 32.

Pošljemo po povzetju, in to samo na čitljive naslove.

Čednostni Pariz

S prihodnjim Novim letom bodo v Parizu zaprti vse igralnice. Država je sklenila pobijati zapeljive igre in se je torej odrekla 50 milijonov frankov dohodkov, ki jih je imela s kvartacij in sličnimi srečolovci. Vse to je seveda lepo z moralnega stališča. A stari Parizani vendar godrnjajo: »Saj je res,« pravijo, »da je zaigral marsikateri blaginjak svoje poštenje v kazini v Enghien in da so zaslužili vsi grajo nekateri pomočni lokali na Montmartru. A povelje vendar, s čim je Pariz pridobil svoj mednarodni sloves? Z gledališči, Louvreskim zbirkami in Nacionalno knjižnico? Tujci so vendar cenili več nego vse te zaklade — pariško prostost. Pariz je užival slavo mesta, kjer je vse dovoljeno! Kljub temu ni bilo opaziti nobene posebne razuzdanosti in je bilo mesto bolj bogato nego sedaj.

Športne obleke

za kolesarje, turiste, lovce ter Bajaco preobleke v največji izbiri pri tvrdki Drago Schwab, Ljubljana.

Čarovništvo indijskih duhovnikov

Svečeniki indijskega boga Iimu obujajo mrljice — Senzacionalna poročila angleške pisateljice Rosite Forbesove

V Londonu so nedavno stvorili odbor odličnih angleških osebnosti, ki ima nalogo, da prouči in preišče pojave okultnega sveta, za katere se angleška javnost nenavadno živahno zanima. Med drugimi je član odbora tudi znana angleška pisateljica in potovalka Rosita Forbesova, poznavalka vzhodnih čarodejstev. Po nalogu odbora je prisostvovala različnim spiritističnim seansam ter je priznala resni značaj raznih pojavov. Forbesova pravi, da bi bilo s sleparskimi triki mnogo lažje doseči večje uspehe, doznala seans pa da so doslej tako skromna, da ni možno misliti na kako prevaro.

Njena izjava je vzbudila v javnosti veliko pozornost in ugledni dušeslovci so jo kar obsuli z raznimi vprašanji. Med drugim so jo vprašali, dali smatra čarodejstvo za možno in dali je kdaj že sama videla kaj sličnega. Forbesova je odgovorila takole: V Indiji je verska sekta, ki dela resnične čudeže. Videla sem enega izmed svečnikov boga Iimu, kako je priklical duha nekega vernika, čegar telo je bilo oddaljeno na tisoč milj od mesta, kjer ga je svečenik klical, in slišala sem nato, kako se je svečenik pogovarjal z duhom. Opazovala sem duhovnika, ki je molil v hramu, in sem naenkrat opazila, da se je njegov duh ločil od telesa in odšel na vrt, kjer je nadaljeval svojo molitev. Ako bi se ne bila uverila, da je vse to resnica, bi mislila, da je to privid in utvara. Največje čarodejstvo pa je bilo vsekakor obujanje od mrtvih. Na nekaterih krajih Vzhoda obstoji vera, da je duh umrlega na zemljo še kake štiri tedne po smrti. Ako truplo obude sedem dni po smrti, baje odgovarja na stavljena vprašanja. Vendar je naravnost mučno gledati domačine pri odkopavanju groba. Ko je mrljč odkopan, se polagoma dvigne in sede. Vendar si nisem gotova, da li ne gre pri tem primeru za hipnotizem, kajti ljudje vzhoda so v tem naravnost nenadkriljivi moštri. Mislim, da spadata taka čarodejstva v področje joizma, ki temelji po večjem delu na hipnotizmu. Po mojem mnenju privajajo Indijci mrtvemu telesu nekako tajno silo, ki prebudi življenja na mrljici in ki omogoči truplu neke gibe. Ako se ne varam, sem slišala tudi nekakšne zvoke, ki jih je dajalo od sebe obujeno truplo.

Tako se glasi poročilo gospe Forbesove, ki ne izključuje možnosti, da je vse to doživela v stanju hipnoze. V okultnih zadevah je bilo doslej odkritih toliko sleparstev, da trezen človek ne more kar tako verjeti sličnih čudežev. Čim večji je bil čudež, tem večje je bilo sleparstvo in tem večji škandal, ko so ga odkrili. Odbor onih odličnih angleških osebnosti bi bil morda storil bolj, da bi bil na spiritistične seanse poslal kakega zagrizenega skeptika, neko da je poveril s to nalogo žensko, ki je pripravljen, da veruje najbolj čudne in nemogoče stvari.

Popoldanska toaleta
iz potiskanege šifona

Revmatizem, bolezn prehlada in glavobola

Bolečine takoj ponehajo, kakor z roko odnese.

Gospod Rado Marković, privatni uradnik iz Beograda, Dobropoljska cesta 66, nam piše v obširnem pismu, kako se je njegova mati popolnoma ozdravila s »Togal« tabletami po dolgoletnih strašnih revmatičnih bolečinah, proti katerim je uporabljala brez vsakega uspeha najrazličnejša sredstva. — Gospod Marković zaključuje svoje pismo: Meni osebno je »Togal« pri prehladu služil izvanredno dobro, tako da ga morem ito osebno izkušnje priporočati vsakomur.

Slično sodi mnogo tisočev, ki so uporabljali »Togal« proti revmi, protini, bodlajah, bolečinah v sklepih in udih, glavobolu in živčnih bolečinah. Togal se je izkazal kot odlično sredstvo zlasti proti glavobolu. Neki policijski stražnik je strašno trpel radi glavobola od leta 1913, pa tudi vse zdravilne zdravnike so živce ni pomagale, ali pa je bila pomoč le prepozna in kratka.

Uporabljajoč redno skozi osem dni »Togal« tablete, je bolnik ozdravel popolnoma od svoje težke bolezni. Ne uporabljajte druga, manj vredna sredstva. Tudi najboljša niso za vaše zdravje dovolj dobra. Kakovost »Togala« je priznalo več kot 6000 zdravnikov, med katerimi so mnogi zdravniški znameniti profesorji. Nad 700 zdravnikov je dognalo posebno neškodljivost »Togala«, oziroma njegove prednosti in odlike v primeri z drugimi preparati. Poskusite tudi vi s »Togal« tabletami! Dobivalo se po vseh lekarnah, če jih ni v zalogi, jih takoj dobavimo.

Pomladansko veselje

Priljubljena ljudska zabava širokih meščanskih slojev.

Najnovejši tip avtobusa

Berlinska prometna družba je nedavno dala v promet najmodernejši avtobuse. Vozila imajo po dva motorja, ki sta vstavljena spredaj na vsaki strani in ki jih upravlja en sam voznik. Zavoljo dobre razdelitve teže ima novi avtobus boljšo stabilnost nego dosedanj vozovi.

E. Berger:

Sporni naslanjač

Moj prijatelj je stopil korak nazaj, vtaknil roke v žep, pomežiknil z levim očesom, nagnil glavo malo na levo in zagodrnjal: »Hm!«

Tedaj sem stopil korak nazaj, vtaknil roke v žep, pomežiknil z desnim očesom, nagnil glavo malce na desno in zagodrnjal: »Hm!«

Oba »hm« sta se glasila prav za prav samozavestno in veselo: Nekaj umetniškega zadoščenja je bilo v njih, nekaj bahavega zadovoljstva in zelo veliko zaupanja. Oba »hm« sta bila nekakšen mejnik v našem življenju. Zaključila sta razdobje vnete borbe. Za njima se je razprostirala siva mladost z žalostnimi spomini; pred njima se je širila smejoča se bodočnost, ki je obetala uspehe in srečo in solnce.

Oba »hm« sta padla med vrati in podbojem na pragu elegantno opremljenega salona, ko sva ošinila z zadnjim vprašujočim pogledom najino novo domovanje.

Vse sva znosila na kup: slike na olje, cvetlične mizice, stojala za poprsja, voliere, staro orožje, perzijske preproge, štiri fotelje, zastore, oklopno blagajno, moderne in stare ure, violončelo, klavir, nastenske pladnje, dva gugalna, stola, steklen lesteneč, knjige, štiri mramorna poprsja, kopalno kad in naslanjača.

Ta naslonjač je bil najina najdragocenejša posest. Kupila sva ga skupno in je bil najina skupna last. Ta naslanjač je bil prekrasen. Bil je velik in širok in mehak, imel je uvezene čudovite cvetlice in zlate okraske. Na njem bi se dala sestaviti sijajna »filozofija brezdelja«!

Oprema stanovanja je naju stala mnogo truda. Mojega prijatelja so vodili izključno in edino umetniški vidiki. Hoteli je, naj bi vsi predmeti ležali v genialnem neredu naokrog. Klavir je pomaknil v sredino spalnice, divan je postavil v salon, po mizah je nakupil polno drobnarije in tla je stakloval s srednjeveškim orožjem.

Kratkoviden znanec, ki je naju posejil in ki ga je moj prijatelj povedel v salon, se je vsedel na velik, z žebli obit bat, Revež se je opotekel kakor ponorel z bodočega sedeža in je raztreščil pol tucata vaz, ki so bile razmetane po sobi.

Uredb mojega prijatelja nikakor nisem odobral.

Ko se je nekega jutra, nič hudega sluteč, odstranil, sem premaknil pohištvo z njegovih prostorov in ga razvrstil po svojem okusu.

Klavir sem dal na mesto naslanjača in narobe, postelje sem prestavil v delavnico, iz spalnice sem naredil kopalnico.

Ko se je moj prijatelj pozno ponoči vrnil, je legal namesto v posteljo v kopalno kad. Od te ure dalje se je najino prijateljstvo zelo ohladilo.

Ze drugi dan se je vnel hud boj radi divana.

»Naslanjač spada v salon!« se je srdil moj prijatelj.

»Naslanjač spada v spalnico!« sem odvrnil razdraženo.

Ostavlil je sobo in je zaloputnil vrata za sabo. Sedel sem v gugalnik in si prižgal smotko. Čez majhen čas se je vrnil znova.

»Ta risarija se ne prilaga k zagrinjalom!«

»Ta risarija se prilaga izvrstno!«

»Če ti to trdiš, si slep za barve!«

»Ti si slep za barve!«

»Toda rdeče in modro — to vendar ne gre!«

»Torej dajva naslanjač prevleči!«

»Ne, kupiva si druga zagrinjala!«

»Zelena!«

»Rumena!«

Nastopil je kratek molk. Stopala sva razburjeno po sobi sem in tja. Končno se je ustavil sredi sobe. Z rokami je mahal razdraženo okoli sebe. »Na to se bom bolje razumel, saj sem slikar!« je vzkliknil.

»In jaz sem elegantne interiere opisal že najmanj v desetih veseloigrah,« sem odvrnil jaz.

»Tvojih veseloiger niso nikoli uprizarili!« je zakrčal moj prijatelj.

»Prepovedujem si nesramnosti!« sem zatulil jaz.

Vdal se je. Končno sva se sporazumela in postavila naslanjač v predsobo.

Sčasoma se nisva več upala ostaviti dom.

Če sem jaz odšel, je prestavil on vse pohištvo, če je on odšel, sem premetal vse jaz.

Pričela sva se sovražiti. Ko je nekega jutra prelozil nastensko zrcalo in menil, da bo prestavil tudi peč, je zagorel preprič s svetlim plamenom.

Odpovedal sem mu stanovanje. Dve uri pozneje je odpovedal on meni. Ne on ne jaz se nisva preselila. Stanovanje je nama zelo ugajalo, pohištvo je bilo večinoma skupna last in nobeden se ni hotel umakniti.

Obšla me je že misel, da bi ga dal odstraniti iz stanovanja s pomočjo policije, tedaj sva se zopet pobotala.

Imel je pravico, da je smel ležati od 8.—10. predpoldne na naslanjaču, jaz pa od 4. do 6. popoldne. Okna najinega salona so gledala proti zapadu. Popoldansko solnce me je izščegetalo vsako krat iz najslajših sanj.

Zato sem premikal dan za dnevom naslanjač v spalnico, ki je ležala na nasprotni strani. Moj prijatelj ga je premikal vsak dan nazaj.

V hiši nisva bila nič kaj priljubljena; nasprotno. Premikanje, potiskanje, ropotanje je napravilo stranke nervozne. Včasih so izrazile svoje mnenje na glas. Prijela sva tudi številna brezimna pisma. Zaprte se je glasilo:

»Vaše blagorodje! To je res podlo in škandalozno, da ne daste spati dekletu, ki bi tudi rado imelo svoj mir. Če boste neprenehoma predstavljali pohištvo, pojdite raje kam drugam, radi mene v cirkus ali kamorkoli, pa ne v dostojno hišo z dostojnimi strankami. To se nikakor ne spodobi, enkrat za vselej. Izobraženi ljudje se vedejo drugače. Fej!«

Navzlic temu in onemu sva se začela

sčasoma čutiti v našem novem domu prav dobro. Dala sva stanovanje na najine stroške znova tapetirali, vdelali nov parket in postavili vanj nove peči.

Sklenila sva, da skleneva s hišnim lastnikom, ki se je moral vrniti v kratkem z nekega potovanja in ki ga še nisva imela časti poznati, najemniško pogodbo za več let.

Hišni gospodar, penzioniran general, je stanoval baš pod nama. Nekoliko dni potem, ko se je bil vrnil, je stopil moj prijatelj k njemu in mu predložil pogodbo za deset let z osem in dvajsetimi točkami. Pričakoval sem ga v salonu. Ležal sem zleklen na naslanjaču, kadil sem smotko in se naslajal z nebeskimi sanjami o bodočnosti.

Sklenil sem, da bom ustvaril iz tega stanovanja majhen raj. Imel sem velike reformatorske ideje, z dvoriščnega stopnišča sem hotel napraviti nov vhod do stanovanja, napejal bi elektriko vani, omislil bi si telefon, hotel sem... česa vsega nisem hotel! — Tedaj je planil moj prijatelj ves bled in preplašen v sobo.

»Kakšna podlost!« Skočil sem z naslanjača.

»Predstavljanje in ropotanje je spravilo moža čisto iz kože. Menil je, da spodobi ljudje sploh ne posedujejo takšnih naslanjačev!« Lovil sem sapo.

»Vsa hiša se je pritožila. Stranke so se izrazile zelo žaljivo o naju dveh!« Stisnil sem pesti.

»Gospodar je nama odpovedal!«

Padel sem v naslanjač, pretresen, uničen...

Šivalni stroji

Gritzner, Adler, Kayser in kolesa, najboljši material, precizna konstrukcija, krasna oprema ter najnižja cena, kakor tudi

pisalni stroji „Urania“ so samo

pri **Jos. Peteline** Ljubljana ob vodi, v bližini Prešernovega spomenika. Telefon 2913.

Večletna garancija! Pouk v vezenju brezplačen!

Železo-strugar

sposoben za specialna železo-strugarska dela v večji tovarni, dobi stalno službo. Reflektira se na dobro izvežbano moč. Ponudbe z navedbo zahtevkov, dosedanjega službovanja in nastopa službe je poslati na oglasni oddelček »Jutra« pod značko »Železo-strugar«.

6325

DVOKOLESA — teža od 7 kg napreči

najlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najpriprostejšega do najfinjšega modela. Izdeluje se tudi po okusu naročnika. Šivalni stroji, motorji, pneumatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franko.

TRIBUNA F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Domače zajce

garantirano čistokrvnih pasem, dobavlja »KASTOREKS-KLUB« v Mariboru, Votova ulica 3 6351

Najpopolnejši
STOEWER
šivalni stroj

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, oglejte si to izrednost pri trdnosti

Lud. Baraga, Ljubljana
Šelenburgova ulica 6
Brezplačen pouk. — 15-letna garancija. Telefon št. 29-80.

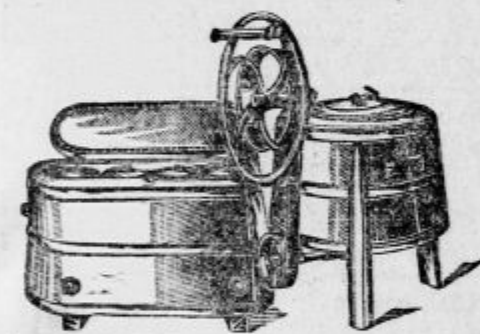
Stroje za pripravljanje
sladoleda

najmodernejša konstrukcija, za ročno in motorno silo.

Konzervatoriji za led
v vsaki velikosti.

BRACA GOLDNER,
tovarnica omar za led, lesenih oprem in kovinske robe.

Subotica, Jugovičeva 20.
Telefon 134.

Natečaj Nestle

Čast nam je sporočiti vsem našim cenjenim odjemalcem, ki so sodelovali pri našem nagradnem natečaju ali pri Nestle čokoladi (Albumi s sličicami in »kraljico«) ali pri Nestle otroški moki (bele etikete), da po novem zakonskem stanju ne moremo izdati nikake nagrade po 10. t. m. Vsled tega opozarjamo p. n. interese, da svoje izpolnjene albume, kakor tudi zbrane etikete izvolijo poslati takoj v lastnem interesu, da bi Vam mogli dati odgovarjajoče nagrade pred 10. t. m., torej še pred rokom, predno je nadaljnje izdaje nagrad zabranjeno z zakonom. Da zadovoljimo zbiralce sličic za albume našega natečaja Nestle čokolade, jih opozarjamo, da bomo izdali nagrade tudi takim igralcem, ki so nam pred omenjenim rokom priposlali albume, ki niso povsem izpolnjeni s sličicami, ki pa imajo že predpisano sliko, t. zv. »kraljico«.

Po 10. maju ne bomo mogli z ozirom na zakonske predpise prevzeti nikako izdajanje nagrad za kasneje prispelne izpolnjene albume, pa tudi ne etikete brez ozira na to, kdaj so bili albumi izpolnjeni ali etikete zbrane.

Veseli nas pa, da moremo že danes javiti našim cenjenim odjemalcem, da jim za kratko dobo pripravljamo lepo in prijetno iznenađenje, čigar provedba bo povsem v skladu z zakonskimi predpisi, kar je bilo doslej sprejeto od vseh interesiranih krogov z velikim zadovoljstvom.

Glavno zastopstvo za kraljevino Jugoslavijo
NESTLE
Markičeva ul. 11, Zagreb.

6322

Išče se
trgovski
lokal

za večjo trgovino v središču mesta. Ponudbe pod »Lokal 152« na ogl. oddel. »Jutra«.

Krepi in zdravi
ZELODEC
LOVRO SEBENIK
Ljubljana VII.

Bodite oprezni

pri nakupu nove obleke in zahtevajte pred tem od Trgovskega doma **STERMECKI** v Celju z dopisnico na ogled vzorce sukna, ševjota in kamgarna za moške obleke, krasne volnene tkanine za damske plašče in obleke, svile, delena, etamina, sifona, batista, platna in vse ostale manufakture za obleke in perilo. Naročila preko in 500 se pošiljajo poštino prosto. Cenik z več tisoč slikami na zahtevo popolnoma brezplačno.
Trgovski dom **R. STERMECKI**, Celje, št. 20. Dravska banovina.

Nove:

Hessian za moke, otrobe, kavo, riž. - Bombay za sladkor. - Carpauling za žito.

Juta tkanina:

Embalaža, slame, njače nudi najceneje
Joan Sirc Kranj

Družabnika

s 300.000 do 500.000 Din, za dobičkanosen posel v Zagrebu, z lokalom in lastno tvornico, sprejem. Rentabiliteta osigurana. Ponudbe pod »Za-23110« na Publicitas d. d., Zagreb, Gunduličeva 11. 6292

A. Golob & Komp.

LJUBLJANA, Puharjeva ulica št. 3.

Izdelovanje emajliranih peči sistema Luc. Izdelovanje ZORA peči, peči za žaganje, obložene s šamotno opeko. Popravilo vseh vrst pločevinastih, emajliranih in Lucovih peči. Splošno kleparstvo, instalacija strelododov. Zaloga šamotne opeke.
CENE KONKURENCNE.

Naznanjamo tužno vest, da je naša ljubljena soproga, mati in stara mati

Marija Peternel

v petek, dne 2. t. m. ob 4. uri popoldne po kratkem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb drage in ljubljene pokojnice se vrši danes, v nedeljo 4. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, na Javorniku št. 36, na pokopališču Koroška Bela.

Na Javorniku, dne 2. maja 1930.

Zalujoče rodbine

PETERNEL — ČOP — SEGOLIN

Pozor
ženini in neveste!
ŽIMNICE

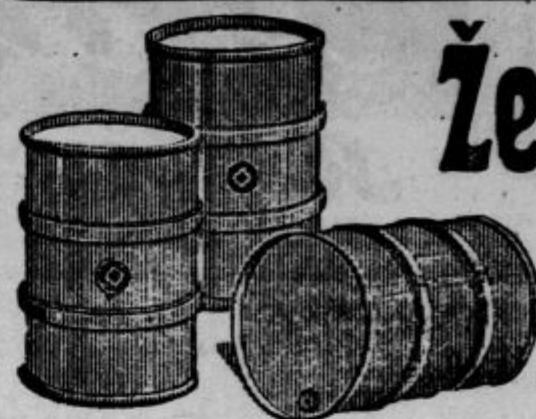
(matrace), posteljne mreže, želez. postelje (zložljive), otomane, divane, in tapetniške izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan
tapetnik
Krekov trg št. 7.

CENIK

A. KIFFMANN
Maribor 136/a
specijalist samo boljših ur

Železne sode

črne in pocinkane, težke in lahke v vsaki velikosti dobavlja

Jugosl. tvornica oksigena i željezne buradi d. d. Zagreb, Praška ul. 6./II

6339

Naznanilo!

Gostilna J. Bevc, Gasilska ulica 19 v Sp. Šiški

vljudno naznanja cenjenemu občinstvu, da je balnišče na novo preurejeno in se bodo od 3. maja dalje točila pristna dalmatinska in štajerska vina. Vedno na razpolago topla in mrzla jedila. V nedeljo, dne 4. maja popoldne posebna senzacija in pokušnja vina. — Za obilen obisk se priporoča

J. BEVC.

Novi modeli angleških

B. S. A.
motociklov

na zalogi pri 6341

Auto-trg. družbi z o. z. Ljubljana
Kapiteljska ulica št. 3

Telefon 2942

Besplatno
za domaćina
za domaćicu

Največji
katalog

v Jugoslaviji, z neštivilno izbiro blaga

je vaš

(povsem brezplačno),

ako nam še danes pošljete ta oglas s svojim točnim naslovom.

Kastner & Ofner,
Zagreb
najveća trgovska in razpošiljalna
tvrdka v Jugoslaviji.

Bugatti

tipa »Brescia«, štiricilindrski, štirisedežni, izvrstno ohranjen, po zelo ugodni ceni na prodaj.

Ponudbe pod »Brzina 120 km« na ogl. oddelček »Jutra«. 6310

RAZPIS

Zupanstvo mestne občine LJUTOMER razpisuje

mesto samostojnega
občinskega tajnika

Prošnje je vložiti najkasneje do 20. maja t. l. 6317

Mestni občinski urad Ljutomer,
dne 1. majnika 1930.

ZAHVALA

Za obile dokaze iskrenega sočustvovanja ob priliki izgube naše ljube mame, gospe

Cecilije Dwořák
roj. Mlčoch

izrekamo vsem prirčno zahvalo. Posebej se še zahvaljujemo g. dr. Cede-ju za veliko skrb in lajšanje bolečin ob težki bolezni, č. duhovščini, vsem darovalcem vencev in cvetja; gg. gasilcem iz Rimske toplice in Laškega, gg. pevcem in vsem, ki so blagopokojno spremlili na njeni zadnji poti.

Rimske toplice, Laško,
dne 30. aprila 1930.

ZALUJOČI OSTALI.

Prodaj
mlin

pri železniški postaji, v najbolj prometnem kraju, kar se tiče za mlin. Naslov se izve v oglasnem oddelku »Jutra«. 6184

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nekakšila v tu- in inozemstvo safe - deposits itd. itd. itd.

Brzjavke: Kredit, Ljubljana — Telefon št. 2040, 2457, 2548 Interurban 2706 2306 37-L

Emerson Hough:

MOŽJE

Roman
XLI. POGlavJE

Nikogar na svetu ne bi mogel zamenjati z Mandy Mc Governovo, niti na to razdaljo ne in v teh okoliščinah, ko bi bil človek smatral njeno navzočnost za nemogočo.

Toliko da ji ni padla pipa iz ust. »Saj pravim, Bog vsega mogočnega, menda ste res vi, sinko!« je vzklila.

»Seveda sem,« sem se nasmehnil.

»Pripovedovali so mi, da živite tu nekje.«

»Povejte, tetka Mandy,« sem ji segel v besedo, »kaj za Boga delate tukaj?«

»Nu, jaz in vsi, kar nas je še, smo pač prišli, da bi se nekoliko razgledali. Ona in njen papa sta šla semkaj, jaz pa tudi.«

»Kdo je prišel z vami, tetka Mandy?«

»Kaj vprašujete tako neumno, kakor da ne bi vedeli? Nu, saj si lahko mislite, kdo: polkovnik je dobil povelje, naj se v Fort Henry pridruži svojemu polku. In deklet gre seveda z njim. In jaz grem seveda z dekletom. In moj dečko in moj mož gresta seveda z menoj.«

»Vaš sin Andrej Jackson?«

»I, kdo pa? Mislim, da se potika nekje tod okoli. Pred nekaj minutami sem ga videla, ko je klestil nekakšnega črnca. Povem vam, iz tega dečka se razvija najbolj bojevit žival, ki sem jo kdaj videla. To, da sem mu takrat v tistem boju ob reki Platte dovolila, da si je privoščil tistega Indijanca, je napravilo iz njega popolnoma novega človeka. Nedavno tega je oklal kočijaža, ker je bil predrzen proti njemu. Drugič je vzel kamen in ga treščil v kuharja, ker je renčal nanj. In kmalu potem je ubil nekakšnega Indijanca, o katerem je mislil, da se je plazil okoli našega tabora — ubil ga je do mrtvega in mu odril skalp, preden sem mu utegnila pojasniti, da je bil Indija-

nec najbrže povsem miroljuben in je prišel samo prosjačit za košček kruha.«

»Kruha? Tetka Mandy, kje se je pa zgodilo vse to?«

»Kje drugje kakor v našem hotelu? Moj mož in jaz sva videla, da je na tukajšnji strani, tam, kjer se reka cepi, ob cesti pripravna ravnila, pa sva odprla v neki kalibi hotel. Izseljenci so vam plačevali za kos paštete ali pravega pečenega kruha kolikor ste hoteli. Morda se še kedaj vrnemo tja. V nekaj letih si tam lahko napravimo kup denarja. Tudi jaz imam v žepu okoli tri sto dolarjev.«

»A ne razumem vas, kako mislite to — zastran svojega moža?«

»Da, ta je pa moj zadnji. Ali mar ne veste, da sem vzela tega starca, Auberryja? Mislim, da se klati nekje tod okoli in iztika za požirkom žganja. Polkovnik Meriwether meni, da utegnejo biti v tem kraju kmalu nekakšni boji. Moj mož in sin sta dejala, da jima postaja na Zahodu že kar preveč mirno, in sta sklenila porabiti priliko.«

»Ničesar nisem slišal v tej vaši poslednji možitvi, tetka Mandy.«

»Da, vidite, midva sva se zmenila kmalu potem, ko ste se vi izgubili z dekletom. Ne gre mi v glavo, kako ste mogli miniti najino gostilno, ko se se vračali na Vzhod. Vidite, malo naveličana sem že bila tistega svojega lenega moža, ki sem ga bila pustila doma, in tudi Auberryju ni bilo več dosti do njegove stare, ko je videl, kako dobro znam peč pastete in kruh. In ko sva videla tam ob cesti tako ugodno priliko, sva kar ostala. Povem vam, niti mislila nisem, da je na svetu toliko ljudi, kakor je teh izselencev. Nekega dne je prišel s karavano duhoven — tak, kakršni pač so. Prenočila sva ga zastoj in on naju je drugi dan zastoj poročil. Mislim, da je bila to poštna igra.«

Toliko da sem poslušal. »Kje je polkovnik Meriwether?« sem vprašal naposled.

»Notri,« je pokazala s pipo. »On in deklet takisto. A kdo se pelje tamle po ulici v tistem lepem vozičku?«

Vzdignil sem oči. Bila je moja nevesta Grace Sheratonova!

Zraven nje je sedel moj prijatelj, kapetan Stevenson, in na drugem koncu sedeža sem opazil nemirno, živalno postavo, ki ni mogla

biti nobena druga kakor Kitty. Po tem sem uganil, da sta bila Stevenson in njegova žena prispela v moji odsotnosti in ostala na farmi Dixiani kot gosta. Nedvomno sta se zdaj peljala po svojo večerno pošto.

Ničesar drugega nisem potreboval, da bi mi še bolj zavozlalo že itak dovolj zamotane niti moje pretekle usode.

Videti je bilo, da me je Kitty prva opazila. Navdušeno mi je zamahala v pozdrav z rokavicami, dežnikom, pačolanom in žepno rutico, kar vse je križem držala v eni roki. »Prtrrr,« je zacvrčala kakor škranček, da bi s tem zbudila mojo pozornost. »Kako se imate človek? V tla naj se pogreznem, če tole ni John Cowles. Matt, pogledaj ga, kako star je videti in kisel in slovesen!«

Stevenson je skočil z voza in mi z nasmeškom prišel naproti, ko sem krenil s-stopnic. Pomagal sem njegovi živalni ženici, da je stopila dol. Vedel sem, da se mora vsa ta zamotana istorija v najkrajšem času nekako uravnati. Brez vseh obširnih besedi sem jo povabil, naj stopi z možem v gostilno, vedoč, da bosta tako najprej zaposlena. Nato sem se približal Sheratonovi Grace, ki je še vedno sedela na vozičku, sicer nekam zmedena, ker se v prvem trenutku nihče ni zmenil zanjo, a vendar zadovoljna, da more na samem govoriti z menoj.

»Niti besedice mi niste sporočili,« mi je rekla očitačoče. »Nisem se nadejala, da pridete že danes; a vaša odsotnost je trajala več ko dva tedna delj, nego ste bili rekli.«

Iz gostilne se je že slišal Stevensonov presenečeni glas, Kittino zlobodranje in glas polkovnika Meriwetherja. Čul sem tudi še neki drugi glas...

»Kdo je notri?« me je radovedno vprašala Sheratonova Grace.

»Polkovnik Meriwether,« sem odgovoril. »Nepričakovano je prišel z Zahoda. Mislim, da ga spremlja tudi hči. Doslej je še nisem videl.«

»Ta ženska!« je udarilo iz Sheratonove Grace. Oči so se ji iskriale, ko se je obrnila k meni. »O, zdaj mi je vse jasno! Bili ste z njima — sestali ste se z njo! Moj Bog, ubila bi vaju oba — povem vam, da bi vaju ubila!«

Braca Mateljan SUŠAK

Veletrgovina vina osnovana 1876.

priporoča svoja izbrana in zajamčeno naravna dalmatinska vina:

Belo, opolo in črno.

Specialitete v sodih najmanj od 50 litrov

Originalni viški opolo, Vugava, dalmatinski »Burgundec« i

»Dingač« z otoka Pelješca.

Priporoča svoja vina v steklenicah od 3 in 7 decil:

»Viški Crljenak«, »Viška Zlatarka« i »Prošek«

O kakovosti naših specialitet v steklenicah in sodih se lahko prepričate v Zagrebu v »Grajski kleti«, na Sušaku v »Hotelu Kontinental« kakor tudi po vseh boljših restavracijah in gostilnah v vsakem večjem mestu naše domovine ter na parobrodih

»Jadranske plovbe«.

Najbolje pa se prepričate, ako sami za poskušnjo naročite!

Vsa naročila se izvršujejo hitro in točno.

Imate koklje?

Pustite jih sedeti na praznih jajcih in dajte jim potem enodnevna piščeta štajerskega plemena ki jih dobite pri

Novošaleškem perutninarstvu, VELENJE

skoro zastoj. Komad stane od Din 5.— naprej. — Jamčimo, da živi dospejo.

Pianine in klavirje

prvovrstne svetovnega slovesa LAUBERGER & GLOSS po najugodnejših cenah in najmanjših plačilnih obrokih ima vedno v zalogi

salon klavirjev F. BODNER

MARIBOR, Gosposka ulica št. 2

Tovarna POHIŠTVA

I. I. NAGLAS, Turjaški trg št. 6

priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega pohištva po najnižjih cenah.

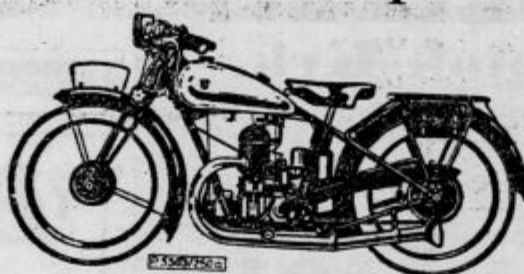
Na morju v Aleksandrovem

je najprijetnejše, če ste v vsej oskrbi v »Perivoj«

Finā in zadostna kuhinja, lepe sobe. — Vsa oskrba Din 55.— do 60.— dnevno. — Zasiğurajte si abonement.

Motorna kolesa

„PUCH“ nova tipa 250 cm³

Ugodni plačilni pogoji! Istotam specijalna mehanična delavnica in zaloga vseh rezervnih delov.

Glavno zastopstvo:

ALOJZ USSAR, trg. šivalnih strojev in motociklov, Maribor, Gosposka ulica 20/1.

GRASBENI INSTRUMENTI ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI CENIK

DIREKTNO TOVARNE

valingenthal, Nemčija, ali London, skladbica, izpečkovina, klarinet, violine

od Din 95— TAMBURE od Din 98— ROČNE HARMONIKE od Din 65—

MANDOLINE — 136— TROMBE — 505— KROMATIČNE — 1590—

GIYARE — 207— KLARINETI — 120— GRAMOFONI — 305—

MEINEL & HEROLD, Maribor 101-B

Originalni francoski ECLAIR VERMOREL je najboljši razprševalec na svetu

Generalno zastopstvo

BARZEL d. d. SUBOTICA.

Zahtevajte cenik. Dobite ga povsod

in originalni francoski

TORPILLE-VERMOREL

stroji za razprševanje žvepla

ZA DOKRIVANJE STREH
ZA OBLAGANJE STEN
ZA ELEKTRIČNE IZOLACIJE
CEVI ZA KANALIZACIJE

Dečve! Poletje se bliža!

Zahtevajte pri trgovcih za svojo poletno nošo Dečvino narodno, nageljnovo blago!

PUCH

NOVI 97 a

MODELI!

Dobe se po solidni ceni, tudi na obroke, le pri trvdiki:

IGN. VOK LJUBLJANA

Priložnostni nakup avtomobilov!

- 1 Torino Fiat 501
- 1 Steyr tipa 4
- 1 Renault 11 CV
- 1 Amilcar 6 CV
- 1 Studebaker 6 sedežen
- 1 Studebaker 5 sedežen

Več Ford in Chevrolet tovornih avtomobilov in avtobusov od 16 do 20 sedežev. Vsi vozovi v najboljšem stanju deloma še nerabljeni. Posebno ugodno za takšmetre! Plačline olajšave!

O. ŽUŽEK - Ljubljana Tavčarjeva ul. 11

Ustanovljeno 1852.

Teod. Korn LJUBLJANA

Poljanska c. št. 8

(prej Henrik Korn)

krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. — Instalacija vodovodov in central kurjave. — Naprava strelovodov; kopališče in klosetne naprave.

Jazbečeve in lisičje kože

ter vseh drugih divjih fi.

vali kupuje stalno skodi

oleo leto D. Zdravil. trg

cenja v Ljubljani, Fierljan

aka ulica 9. 1880 a

Malenkosti, ki odločajo:

Dobro izdelan plašč ne sme pokriti ovratnika. Mora ležati tako, kakor prikazuje slika pri nas izdelanih plaščev. Obleko, izdelano tudi v potankostih z največjo pažnjo, z odlično obliko pasu, iz zanesljive tkanine, z volnenim priborom, v pomladnih modnih barvah, dobite pri nas za 650 Din.

Zahtevajte našo brezplačno polo za mere, izpolnite jo in v par dneh prejmete korektno obleko vele mestne mode po meri.

Ako se Vam ne bi obleka podala, jo zamenjamo ali vrnemo denar.

Vsak naročnik dobi naš veliki katalog (128 strani).

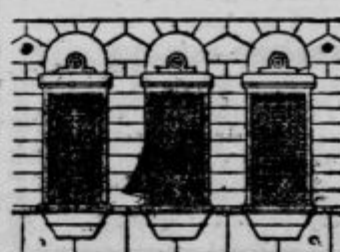
Kastner & Ofner, Zagreb

največja trgovska in razpošiljalna tvrdka v Jugoslaviji.

Browning pištrole

floberte, lovske puške, pištrole za strašenje psov, lovske in ribiške potrebščine ima vedno v zalogi

F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Kongresni trg št. 9.

ŽALUZIJE.

lesene tekstilne rolete (drvonitke), rolete iz gradlne, samonavijalce in lesene rolete »Esslinger« v vsakih konstrukcijah izdeluje solidno in najceneje tvrdka

PETER KOBAL

Kranj — Slovenija

Brzjavke: Kobal. Tel. interurb. 32.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Ustanovljena leta 1900

Delniška glavica: Din 50.000.000—

Skupne rezerve cca. Din 10.000.000—

Telefonske št.: 2861, 2413, 2502, 2503

Centrala: LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA

PODRUŽNICE: Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad,

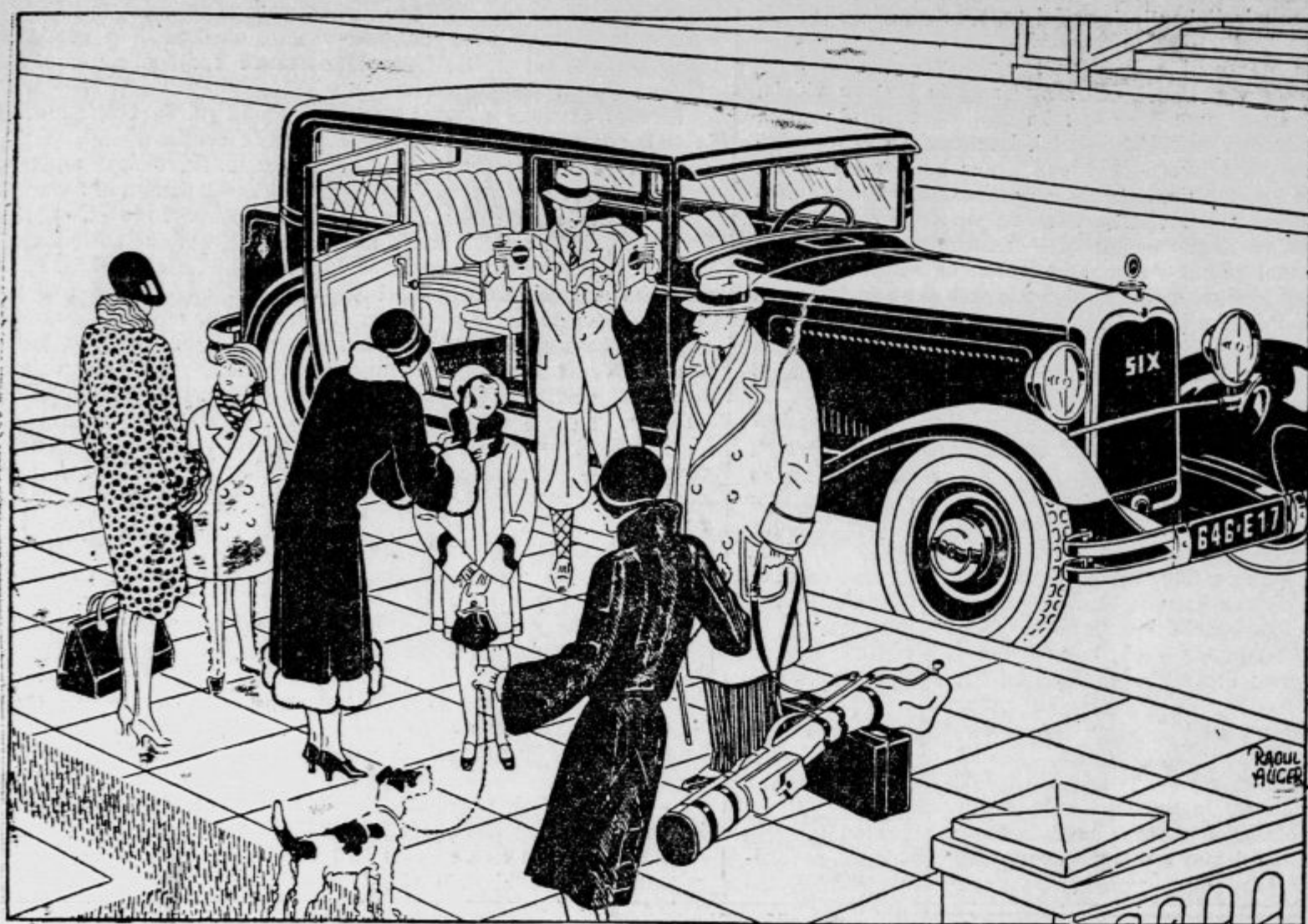
Novo mesto, Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenjgradec, Split, Šibenik, Zagreb

Brzjavni naslov: BANKA

Brzjavni naslov podružnic

LJUBLJANSKA BANKA

Se priporoča za vse bančne posle

Limuzina **6/7 sedežev**

CITROËN

od 4 ali 6 cilindrov.

Po ceni najcenejši, po potrošnji najbolj ekonomičen, zlasti za taksi najprijaznejši — 1 letna garancija — Dolgoročna odplačila s povoljnimi plačilnimi pogoji. — Skladišče rezervnih delov pri vseh zastopnikih.

Generalno zastopništvo za Jugoslavijo Ing. Djokić i Vučo.

Centrala Beograd, filijala Novisad.

Grand Garage, Lipna ul. 22, Zagreb
Autostroj, Zupanijska 3, Osijek
Lampret i drug, Nunska ul. 10, Ljubljana
Lajčo Kain, Gradska kuća, Subotica

Ivan Celant, Zvonimirova obala 2, Sarajevo.
Dušan M. Krstić, Obrenovićeve 13, Niš
Braća Dimon, Ul. br. 99, br. 19, Skoplje
Mihajlo Gattin, Zagrebačka 9, Split

Anton Bence i sin, Vel. Bečkerek
Blag. Djukanović i sin, Bijeljina
Braća Zurić i Drag. Stojadinović, Bitolj
Anta S. Atanacković, Knjaževac
Dubrovačka trg. banka, Dubrovnik
Vrankić i drug, Leskovac

Važni so tehnični pripomočki
Važni kemični preparati
Najbolj važna pa prvovrstna strokovna izvežbanost

zato Vam naj izvrši električno masažo lica, manikuro, oksidiranje in barvanje las, trajne kodre, vodno ondulacijo in lasna dela le **salon Fettich-Frankheim, Ljubljana,**
Kongresni trg 19, nasproti »Zvezdi«. 6304

Gostilničarja ali peka sprejemem kot družabnika

v svrhu povečanja obrata. Opekarna in gostilna vse v hiši, vpečljano že 30 let. Obrat se vrši v polnem obsegu velikega industrijskega mesta. — Kapital potreben vsled postavitve parne pekarne ter povečanja gostilniških lokalov.
Cenjene ponudbe z navedbo kapitala na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dobičkanosno«. 6330

Parketne deščice
Trstje za strop

Bakula (leseno pletivo) za strop in stene

Strešno lepenko in lesni cement dobavlja

Jos. R. Puh, Ljubljana
Gradska ulica št. 22 — Tel. int. št. 2513

Prevozni triciklji

se izdelujejo za trgovce, peke in mesarje v različnih modelih. — Ceniki franko. Prodaja na obroke. »Tribuna« F. B. L., Ljubljana.

Centralne kurjave vodovode

Inženir **Gustav Zemánek & Co.** družba z o. z.
Ljubljana, Knalljeva ul. št. 10 — Telef. 2621

Industrijski uradnik

popolnoma samostojen, z večletno prakso, dober organizator, perfekten bilancist, korespondent, zmožen samostojnega vodstva celoga podjetja ali večjega oddelka — želi premeniti mesto. — Cenjena vprašanja na upravo »Jutra« pod značko »Vestne«. 6361

Najlepše in najcenejše bivališče na Jadranu je v hotelu „VELEBIT“, Malinska, otok Krk.

Na sami morski obali, v bližini pristanišča in kopališča. Izvrstna dunajska in domača kuhinja. Dobra vina. Cela oskrba s sobo 60 Din dnevno.
Za obilen obisk se priporoča **VIKTOR VRTAČNIK**

Oblastveno koncesijonirana ŠOFERSKA ŠOLA

I. GABERŠČIK, bivši komisar za šoferske izpite. 6367

LJUBLJANA, Bleiweisova 52

Sprejmeta se s 1. julijem

2 trgovska potnika

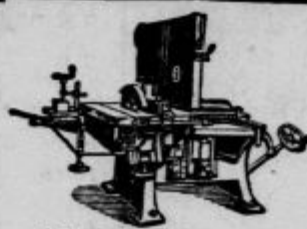
zmožna slovenščine in nemščine. Reflektira se le na prvovrstne moči. — Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod šifro »Specerija«. 6349

Zahvala.

Podpisana rodbina se tem potom vsem, ki so spremljali našega ljubega, nepozabnega očeta na zadnji poti, najiskrenejše zahvaljuje. Predvsem se zahvaljujemo pevskemu društvu »Drava« za zapete mu poslovilne pesmi in darovani venec. Nadalje se zahvaljujemo tudi pevskemu društvu »Svoboda« Bistrica, ki ga je istotako spremljalo v polnem številu s svojimi milimi pesmimi. Še enkrat najiskrenejša zahvala vsem.

Rodbini

Preser - Robič

Najbolji nemški izdelek.

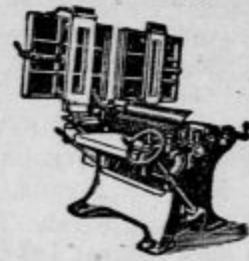
Vse vrste posameznih in univerz. strojev za **mizarstvo, kolarstvo in žage** z obratom za jermenje in vzdanimi elektromotorji. Kroglična ležišča.

Dobavljajo:

WELKER WERKE, J. WACHSTEIN

WIEN X/6, Laxenburgerstrasse 14

Poset jugoslovenskih zastopnikov brezplačen!

Najbolji nemški izdelek.

PREPROGE-BÁNYAI
S TO ZNAMKO SO
GARANTIRANO VOZLANE
TER BREZ KONKURENCE PO KVALITETI IN PO CENI

PAZITE

pri nakupu Opalografov in kemikalij na originalni ovoj z zaščitno znamko »Globus«! Na zalogi pri trvdki

LUD. BARAGA, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6

Foto aparati in materijal

najceneje pri

Griesbach i Knaus, Zagreb,
Jurišićeva 1.

Zahtevajte obširni ilustrovani cenik z navodilom za fotografiranje. 6227

G. Topham & Co.

dr. z o. z.

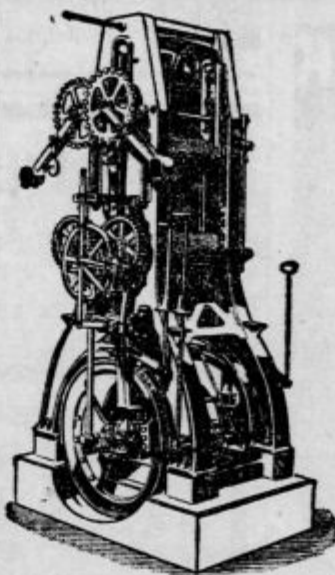
tvornica strojev in železolivarna
Wien, XI., Hauptstrasse 36

Brzotekoči polnojarmenik
tipe Bruna

Naš v žagah največ uporabljeni jarmenik zreže v enem letu pri enoslojtnem delu 8000 do 10.000 m³ okroglega lesa. Pri uporabi naših preizkušenih brzospinskih vozičkov z gonilno pripravo se more kapaciteta jarmenika zvišati za 30%. Za upravljanje jarmenika potrebna samo dva moža. Vsakovrstni stroji za žage in obdelavo lesa, kakor tudi mehanične transportne naprave.

Tehnična posvetovanja ter obisk inženjerja brezplačno.

Zastopstvo: Inženerski biro **JULIO BREITWESER, ZAGREB, Vodnikova 11, Tel. br. 26-89.**

Birmanska darila

H. Suttner, Ljubljana 4

Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici

Prešernova ulica 4.
(Poleg frančiškanske cerkve.)

Birmanske ure za dečke od Din 44.— naprej
Birmanske zapestne ure od Din 70.— naprej

Zahtevajte cenik, gratis in franko.

Knjigoveško

platno in gradl

Zahtevajte vzorce s cenikom

dobiva se najugodnejše pri

M. MARBERGER I SIN, ZAGREB, Radišina 7 — Telefon 53-06

Generalni zastopniki in glavno skladišče za Jugoslavijo. — Tvornice **M. GRAB-a I SINOVI, Praga, Dunaj, Győr**